

Analiza gospodarskih gibanj v letu 1999 z oceno možnosti razvoja v letu 2000

Jesensko poročilo 1999

KAZALO

PREDGOVOR

1. UVOD

2. POVZETEK

- 2.1. Ocena gospodarskih gibanj v letu 1999
- 2.2. Obeti in pričakovanja za leto 2000

3. MEDNARODNO EKONOMSKO OKOLJE

Leto 1999 nekoliko boljše, kot je kazalo spomladi, pričakovanja za leto 2000 optimistična.

4. BRUTO DOMAČI PROIZVOD

Upočasnitev gospodarske rasti bo letos zaradi močnega domačega povpraševanja manjša kot smo ocenjevali spomladi.

- 4.1. PROIZVODNA STRUKTURA BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA - Upočasnitev rasti dodane vrednosti večja od upočasnitve rasti bruto domačega proizvoda
- 4.2. IZDATKOVNA STRUKTURA BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA - Domače povpraševanje je glavni dejavnik rasti v letu 1999, v letu 2000 bosta prispevka domačega in tujega povpraševanja bolj izenačena
- 4.3. STROŠKOVNA STRUKTURA BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA - Nadaljnje zmanjševanje deleža skupnih stroškov dela v bruto domačem proizvodu

5. MEDNARODNA KONKURENČNOST IN PLAČILNA BILANCA

- 5.1. MEDNARODNA KONKURENČNOST - V letih 1999 in 2000 ohranjanje

dosežene ravni

5.2. IZVOZNO-UVOZNI TOKOVI IN PLAČILNA BILANCA - Po obdobju približno uravnoteženega salda tekočega računa plačilne bilance premik v primanjkljaj

5.3. NEPOSREDNE TUJE INVESTICIJE - Nadaljevanje neugodnih trendov pri neposrednih tujih investicijah v Slovenijo

6. INVESTICIJE

Dinamična investicijska aktivnost.

7. ZAPOSLENOST IN BREZPOSELNOST

Pozitivni trendi na trgu dela niso samo rezultat sprememb v evidentiranju vključenih v programe.

8. PLAČE

V letu 2000 ponovno hitra rast plač v javnem sektorju.

9. JAVNE FINANCE

Leto 1999: leto sprememb.

9.1. JAVNOFINANČNI PRIHODKI - Realno povečanje javnofinančnih prihodkov letos večje kot gospodarska rast, v prihodnjem letu predvideno zaostajanje

9.2. JAVNOFINANČNI ODHODKI - Pokojninska reforma nujno potrebna za upočasnitev rasti javnofinančnih odhodkov v prihodnjem letu

9.3. DRŽAVNI DOLG- Dolg ožje opredeljene države konec leta 1998 znašal 23.6% bruto domačega proizvoda

10. INFLACIJA

Povprečna stopnja inflacije letos nižja od ciljne.

11. DENARNA GIBANJA

Zaradi pričakovanj pred uvedbo davka na dodano vrednost se je močno povečala zadolženost prebivalstva.

12. TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV

Omilitev režima tujih portfeljskih naložb še ni prinesla vidnejših rezultatov.

STATISTIČNA PRILOGA

UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

PREDGOVOR

Jesensko poročilo prinaša oceno in prikaz gospodarskih gibanj in dejavnikov rasti v letu 1999 ter napoved gospodarskih gibanj za leto 2000. Jesensko poročilo že vrsto let pripravlja in izdaja Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (v nadaljevanju ZMAR) kot samostojno publikacijo v slovenskem in angleškem jeziku (Autumn Report). Vlada R Slovenije poročilo obravnava in sprejema kot eno od strokovnih podlag za pripravo proračuna in oblikovanje ukrepov ekonomske politike.

Poročilo je zasnovano na podatkih informacijskih služb (predvsem Statističnega urada R Slovenije - SURS, Banke Slovenije - BS, Agencije za plačilni promet - APP) ter na ekspertnih ocenah drugih (tujih in domačih) inštitutov in mednarodnih institucij. Na tej osnovi je izdelana nova ocena nacionalnih računov za leti 1999 in 2000, ki smo jih izdelali v oktobru letos. Kvaliteta podatkovnih osnov, s katerimi razpolagamo, "peša". Za spremljanje gospodarskih gibanj in ocenjevanje pa je zelo pomembno, da se tudi po reformi plačilnega prometa ohrani zagotavljanje informacij, ki jih je do sedaj zbirala in posredovala APP. Trendi v gospodarskih gibanjih pa so letos precej bolj nejasni kot običajno. Pričakovani učinki uvedbe davka na dodano vrednost so namreč v prvi polovici leta spodbudili različne oblike prilagajanja ekonomskih subjektov, kar je močno zabrisalo trajnejše spremembe v narodnogospodarskih trendih. Zaradi kratkega časovnega obdobja po uvedbi, ko učinki prilagajanj pred uvedbo postopoma izginjajo, učinki prilagajanj po uvedbi pa še niso povsem jasni, je napovedovanje ključnih makroekonomskih agregatov za letos in prihodnje leto precej bolj gotovo kot običajno.

Pri pripravi Jesenskega poročila 1999 so sodelovali: Alenka Kajzer (urednica, vodja projekta, povzetek), Maja Bednaš (sourednica, mednarodno okolje), Branka Tavčar (nacionalni računi), Tanja Česen (investicije, gradbeništvo), Pavle Gmeiner (konkurenčna sposobnost držav), Andrej Hrovat (denarna gibanja, trg vrednostnih papirjev), Slavica Jurančič (mednarodna konkurenčnost), Rotija Kmet (proizvodna struktura bruto domačega proizvoda), Mateja Kovač (kmetijstvo, cene kmetijskih proizvodov), Saša Kovačič (plače), Tomaž Kraigher (zaposlenost in brezposelnost), Jasna Kondža (javne finance), Jože Markič (izvozno-uvozni tokovi in plačilna bilanca); Nataša Marzidovšek (cene), Ana Murn (državne pomoči), Judita-Mirjana Novak (likvidnost), Jure Povšnar (oskrba z električno energijo, plinom in vodo, rudarstvo, promet in zveze, cene energentov), Mojca

Koprivnikar Šušteršič (gostinstvo in trgovina), Janja Pečar (regionalna porazdelitev brezposelnosti), Matija Rojec (neposredne tuje investicije), Ana Sečnik (predelovalne dejavnosti), Janez Šušteršič (uvod), Ivanka Zakotnik in Ana Tršelič (nacionalni računi, izdatkovna in stroškovna struktura bruto domačega proizvoda).

**V Jesenskem poročilu 1999 so upoštevani podatki,
ki so bili objavljeni do 30. 10. 1999.**

1. UVOD

Osnovni makroekonomski kazalci, ki kažejo **uresničevanje ciljev ekonomske politike**, bodo letos **celo nekoliko ugodnejši**, kot smo napovedali spomladi. Stopnja gospodarske rasti bo za približno četrtno odstotne točke presegla napovedanih 3.5 odstotka. Povprečna stopnja inflacije bo kljub uvedbi davka na dodano vrednost za okoli pol odstotne točke nižja od napovedanih 6.8 odstotkov. Po letih upadanja oziroma stagnacije se bo zaposlenost (po statistiki nacionalnih računov) letos ponovno povečala za okoli 0.5%.

Spomladansko oceno o gospodarski rasti smo označili kot optimistično in izrecno navedli pogoje za uresničitev. Danes lahko ugotovimo, da se spomladi predpostavljeno okrevanje gospodarske aktivnosti v mednarodnem okolju dejansko uresničuje v državah EU, v manjši meri pa na Hrvaškem. Delno se uresničuje tudi predpostavka o ohranjanju ugodnih gibanj na domačem denarnem trgu, čeprav realne obrestne mere (za posojila s tolarско revalorizacijsko klavzulo) zlasti po povečanju mesečnih inflacijskih stopenj nekoliko presegajo pomladansko raven. Pomladanski zastoj v naraščanju varčevanja je bil očitno le prehodne narave. Na letni ravni bo po spomladi pričakovani rahli realni apreciaciji učinkovitega tečaja tolarja zabeležena celo skromna realna deprecijacija. Kot kaže, se bo uresničila tudi predpostavka o relativno skromnih negativnih vplivih uvedbe davka na dodano vrednost na realno gospodarsko aktivnost zaradi negotovosti in stroškov prehoda. Inflacijski učinek davka na dodano vrednost je po treh mesecih že skoraj izčrpan.

Kljub uresničevanju predpostavk spomladanskih napovedi in ob celo nekoliko ugodnejših osnovnih kazalcih od pričakovanih bi moralo pri ocenjevanju letošnjih gospodarskih rezultatov pozornost pritegniti zlasti dejstvo, da so doseženi **ob poslabšanju narodnogospodarskega ravnovesja**. V primerjavi z lanskim letom so se poslabšale zlasti razmere na celotnem področju ekonomskih odnosov s tujino. Blagovni primanjkljaj bo kljub postopnemu oživljanju gospodarske dejavnosti v najpomembnejših trgovinskih partnericah presegel spomladanske napovedi. Presežek v storitveni menjavi bo bistveno nižji kot lani. Izvoz storitev bo celo realno nižji, in to ne le zaradi zmanjšanih prilivov od turizma, ki jih vsaj delno lahko opravičujejo negotove politične razmere v naši soseščini. Zaradi takšnih gibanj bo tekoči račun plačilne bilance, ki je bil zadnja leta uravnotežen, zabeležil primanjkljaj v višini več kot odstotka bruto domačega proizvoda. Zaostrene razmere v mednarodni trgovini so povečale obseg komercialnega

kreditiranja tujine s predplačili uvoza oziroma financiranjem izvoza. Kljub rahljanju omejitev za tuje finančne naložbe in novi devizni zakonodaji se prilivi tujega kapitala na trg vrednostnih papirjev še niso bistveno okrepili. Zlasti zaskrbljujoče pa je, da bodo letos **prilivi neposrednih tujih investicij dosegli rekordno nizko raven**. Vzroki so zlasti v ambivalentnem odnosu do tujih vlagateljev, zaradi katerega tudi prizadevanja aktivnega privabljanja tujih naložb ostajajo preskromna in premalo verodostojna, ter v togosti institucionalnega okolja, ki nespodbudno vpliva na razvoj podjetništva nasploh. Na pomen učinkovitega delovanja javne uprave in preoblikovanja vloge države v smislu podpore samostojnemu razvoju konkurenčnega zasebnega gospodarstva nas vse bolj jasno in neposredno opozarjajo mednarodne analize, tudi Poročilo o napredku kandidatke za vstop v EU. Slovenija zaradi stabilnih makroekonomskih rezultatov v primerjavi z drugimi tranzicijskimi državami še naprej dosega ugodne ocene kreditnega in deželnega tveganja, sorazmerno visoko se uvršča tudi po kompleksnih kazalcih splošne družbene oziroma socialne razvitosti, v zadnjem letu je uspešno pospešila tudi proces prilagajanja zakonodaje pravnemu redu EU. S tem pa se ravno področje izvajanja predpisov, razumevanja vloge države in kakovosti ter učinkovitosti javne uprave premika v središče pozornosti in postaja vse bolj ključno prednostno področje "strukturnih" oziroma "institucionalnih" reform.

Ob poslabšanem zunanjem ravnovesju se bo **javnofinančni primanjkljaj** letos in prihodnje leto predvidoma ohranil na ravni približno enega odstotka bruto domačega proizvoda in to navkljub letos za eno odstotno točko višjemu deležu javnofinančnih prihodkov v bruto domačem proizvodu. Primerjava deležev v bruto domačem proizvodu med realizacijo za leto 1998 in predlogom proračuna za leto 2000 pokaže, da naj bi se relativno najbolj povečali investicijski odhodki, relativno najbolj pa naj bi se zmanjšali izdatki za blago in storitve v javnih zavodih in javnih službah. Proračunski memorandum je letos izrecno opredelil razvojne prioritete (tehnološki razvoj, aktivna politika zaposlovanja, kmetijstvo, regionalni razvoj in krepitev obrambne sposobnosti), ki se odražajo zlasti v razporeditvi sredstev za programski del proračuna. V prihodnjem obdobju naj bi na javnofinančno ravnovesje pozitivno vplivalo dokončanje reforme posrednih davkov in novi pokojninski zakon, pa tudi bolj neposredna povezava proračunske politike z razvojnimi programi in načrtovanjem, ki jo predvideva novi Zakon o javnih financah.

Ob ohranjanju javnofinančnega primanjkljaja, rahlem zmanjšanju deleža narodnogospodarskega varčevanja v bruto domačem proizvodu in ob

povečanju ustreznega deleža bruto investicij se je letos oblikovala **investicijsko-varčevalna vrzel v višini 1.3 odstotka bruto domačega proizvoda**. Ugodna gospodarska rast je torej temeljila predvsem na domačem povpraševanju, deloma spodbujenem tudi s precenjenimi pričakovanji inflacijskih učinkov davka na dodano vrednost. V določeni meri to velja tudi za sicer razvojno spodbudno hitro rast investicijskih izdatkov. Vsekakor gospodarska rast dolgoročno ne more temeljiti na nadomeščanju tujega povpraševanja z domačim. Primanjkljaj tekočega računa pa vzbuja zaskrbljenost zlasti zato, ker ni bil financiran s prilivi iz tujine, ki bi (zlasti neposredne tuje naložbe) imeli razvojno spodbudno vlogo, ampak predvsem s povečanim zadolževanjem v tujini in zmanjšanjem skupnih deviznih rezerv.

V prihodnjem letu pričakujemo še nekoliko višjo realno gospodarsko rast ter nadaljevanje rasti zaposlovanja in zniževanja inflacije. Zasebna in končna domača potrošnja bosta rasli bolj umirjeno, nadomestilo ju bo povečano izvozno povpraševanje. Deleža domačega varčevanja in investicij v bruto domačem proizvodu se bosta predvidoma povečala sorazmerno, za približno eno odstotno točko, tako da se bo investicijsko-varčevalna vrzel ohranila na približno enaki ravni. **Ekonomska politika** bo zato ob ohranjanju stalne usmeritve v zagotavljanje stabilnega makroekonomskega okolja in nadaljevanje strukturnih reform morala več pozornosti nameniti ukrepom za povečanje izvozne konkurenčnosti gospodarstva in za povečanje razvojno spodbudnih kapitalskih prilivov iz tujine. V prihodnjem letu ob vse bolj umirjeni inflaciji ne pričakujemo znatnejše realne apreciacije tolarja. Dohodkovna politika bo v dogovoru s socialnimi partnerji še naprej zagotavljala ohranjanje rasti stroškov dela v okviru rasti produktivnosti. Možnosti za aktivno pomoč izvozu s promocijskimi aktivnostmi in financiranjem so omejene s pravili WTO in EU, pomembno vlogo pa bi morale odigrati aktivno vključevanje v mednarodne povezave, zlasti v Pakt stabilnosti za Jugovzhodno Evropo. Večji poudarek bo moral biti namenjen krepitvi produktivnosti in konkurenčne sposobnosti gospodarstva s pospeševanjem tehnološkega razvoja. Zaradi nedvoumno pozitivne vloge neposrednih tujih investicij kot načina prenosa sodobne tehnologije, organizacijskih in upravljalških veščin ter kot sredstva odpiranja dostopa na zahtevne tuje trge mora povečanje njihovega obsega postati eden glavnih operativnih ciljev ekonomske politike. Pri tem je ključnega pomena okrepitev jasne in verodostojne zavezanosti vlade za **ustvarjanje institucionalnega in upravnega okolja, ki bo** spodbujalo neposredne tuje in domače investicije.

2. POVZETEK

2.1. Ocena gospodarskih gibanj v letu 1999

Gospodarska gibanja v Sloveniji so bila v prvi polovici leta 1999 (predvsem pa v drugem četrtletju) **pod izrazitim učinkom pričakovanj in priprav na uvedbo davka na dodano vrednost**. "Priprave" podjetij in prebivalstva na uvedbo davka na dodano vrednost so pomembno zaznamovale domačo potrošnjo, ki je v državno blagajno prinesla nadpovprečne davčne prilive, izvozno-uvozne tokove in plačilno bilanco, posredno pa tudi gibanje denarnih agregatov in tečaja. Večina omenjenih gibanj se je po uvedbi davka na dodano vrednost postopno začela vračati v običajne okvire. Mesece do konca leta pa bi naj tako označevala predvsem umiritev rasti zasebne potrošnje in uvoza ter hitrejša rast izvoza ob okrevanju gospodarske aktivnosti pri najpomembnejših trgovinskih partnericah.

Izjemno povečanje domačega povpraševanja je pripeljalo tudi do **visoke stopnje gospodarske rasti v drugem četrtletju**. Po sorazmerno skromni rasti v prvem četrtletju, ko se je bruto domači proizvod v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 2.5%, je bila v drugem četrtletju na letni ravni zabeležena 6.4-odstotna rast. Bruto domači proizvod je bil tako v prvi polovici leta realno za 4.5% višji kot v enakem obdobju lani. Po dinamiki rasti sta v prvi polovici leta izstopali gradbeništvo in trgovina. Zaradi velikega povečanja uvoza in močne domače potrošnje (veliko povečanje obračunanih prometnih davkov) je bila razlika med rastjo dodane vrednosti in bruto domačega proizvoda v drugem četrtletju zelo velika.¹ Sorazmerno skromni rezultati predelovalnih dejavnosti (zaostajanje obsega proizvodnje za lanskoletno ravniyo v prvih devetih mesecih za 1.3%; le 1.7-odstotna rast dodane vrednosti v prvi polovici leta) pa so v veliki meri povezani z upočasnitvijo gospodarske rasti pri najpomembnejših trgovinskih partnericah. Slovenske izvozne rezultate ob sicer upočasnjeni rasti izvoza blaga na trge EU slabita predvsem recesija na Hrvaškem in ruska kriza.²

Ob prvih znakih oživljanja gospodarske aktivnosti pri najpomembnejših trgovinskih partnericah in sorazmerno ugodnih ocenah gospodarstvenikov

---

¹ Dodana vrednost je bila v drugem četrtletju letos za 4.8% realno višja kot v drugem četrtletju lani, neto davki na proizvodnjo in uvoz za 14.7%, bruto domači proizvod pa za 6.4%.

² Izvoz blaga na Hrvaško je v prvih osmih mesecih realno za 12.3% nižji kot v enakem obdobju lani, izvoz na trge nekdanje Sovjetske zveze pa kar za 45.5%.

o pričakovanem izvozu v naslednjih mesecih (Anketa o poslovnih tendencah v predelovalnih dejavnostih, SURS) pričakujemo, da bo hitrejša rast tujega povpraševanja (predvsem izvoza blaga) nadomestila pričakovano upočasnitev rasti domačega povpraševanja v drugi polovici leta. **Spomladi ocenjena 3.5-odstotna gospodarska rast bo** ob takem razpletu dosežena oziroma celo nekoliko presežena: **po ocenah** bi lahko **znašala okoli 3.5 do 4%**. Realna rast tujega povpraševanja bi se po ocenah do konca leta nekoliko okrepila in bi letos znašala 3.6%. Kljub pričakovani okrepitvi vloge tujega povpraševanja bo domače povpraševanje letos glavni dejavnik rasti (realno povečanje za 4.7%). Med komponentami domačega povpraševanja po ocenah izstopa investicijsko povpraševanje (14%), še vedno nadpovprečna je rast državne potrošnje (5.1%). Rast zasebne potrošnje (po ocenah 3.7-odstotna) pa bo višja kot v preteklih treh letih.

Čeprav investicijska aktivnost beleži sorazmerno visoke stopnje rasti, so predvsem z vidika vključevanja slovenskega gospodarstva v mednarodne tokove zaskrbljujoči tudi letos **zelo skromni prilivi neposrednih tujih investicij**. Potem ko se je priliv neposrednih tujih investicij po rekordnem prilivu v letu 1997 (320 milijonov USD) lani skoraj prepolovil (165 milijonov USD), letošnji priliv (kot vse kaže) ne bo presegel 100 milijonov USD. Razčlenitev rekordnega povečanja stanja neposrednih tujih investicij pri nas v preteklem letu (z 2,180 milijarde USD na 2,746 milijarde USD) pa kaže, da je bilo novih investicij pravzaprav malo, sedanji tuji investitorji pa krepijo svoj položaj. Brez spremembe v odnosu do neposrednih tujih investicij in politike spodbujanja ne moremo pričakovati izboljšanja trendov na tem področju.

Po "potrošniški mrzlici" se je domača potrošnja že v poletnih mesecih umirila, umirja se tudi rast uvoza blaga, stopnja rasti izvoza blaga pa se je začela postopno povečevati. Rekordni mesečni primanjkljaji v blagovni menjavi v drugem četrtletju so se že v juliju spremenili v presežek, avgustovski primanjkljaj pa je bil na običajni ravni. Po ocenah bo letos izvoz blaga realno večji za 4.6%, realna rast uvoza blaga pa bo znašala okoli 7.4%. **Primanjkljaj v blagovni menjavi**, ki je že v prvi polovici leta skoraj dosegel lansko celoletno raven, bo letos po ocenah znašal **okoli 940 milijonov USD**. Nadaljuje se je tudi tendenca zniževanja presežka v storitveni menjavi Slovenije, ki je opazna že od leta 1997 in je posledica gibanj tako na izvozni kot na uvozni strani. Zniževanje presežka v storitveni menjavi se bo verjetno nadaljevalo tudi v prihodnje. Na eni strani izkušnje razvitejših držav namreč kažejo, da se z naraščanjem ravni gospodarske razvitosti povečujejo potrebe po storitvah iz uvoza (Stare, 1999). Hkrati pa se bo tudi v bodoče verjetno

zmanjševali prilivi od t.i. eno- dnevnega turizma, saj njegovi vzvodi počasi izginjajo. V izvozu storitev prevladujejo tradicionalne storitve, še vedno v sorazmerno majhni meri pa so v izvozu storitev prisotne storitve z visoko stopnjo dodane vrednosti. Rekordno visok **primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance** v prvi polovici leta (476 milijonov USD) se je v poletnih mesecih že začel zniževati. Ocenjujemo, da se bo do konca leta še zmanjševal in znašal **okoli 265 milijonov USD** (1.3% bruto domačega proizvoda).

Večja zasebna potrošnja se je v veliki meri financirala z najemanjem kreditov. Stanje terjatev poslovnih bank do prebivalstva se je do konca julija letos povečalo za 112 milijard SIT, v celem letu 1998 pa za 61.9 milijard SIT. Obseg varčevanja prebivalstva se je v prvi polovici leta le skromno povečeval (v nekaterih mesecih celo upadal), z dvigom pasivnih dolgoročnih obrestnih mer in temeljne obrestne mere se je tolarsko varčevanje prebivalstva v poletnih mesecih ponovno začelo krepiti.

Prehod na davek na dodano vrednost pomeni za gospodarske subjekte tudi spremembo v načinu oziroma času plačevanja davka: prometni davek se je plačeval pretežno od plačanega prometa, davek na dodano vrednost pa od fakturiranega prometa. Slednje zaenkrat ni bistveno zaostriilo **likvidnostnih probleme slovenskega gospodarstva**: število pravnih oseb z blokiranimi žiro računi se je v septembru nekoliko povečalo, v avgustu in septembru se je povečalo predvsem kratkoročno zadolževanje podjetij pri bankah. Povprečne deklarirane realne in nominalne obrestne mere za dolgoročna in kratkoročna posojila podjetjem so sicer višje kot konec lanskega leta, vendar pa se je bistveno povečal tudi razpon med povprečnimi minimalnimi in povprečnimi maksimalnimi obrestnimi merami. Tako nominalne kot realne obrestne mere pa so septembra še vedno bile nekoliko pod povprečno lansko ravni.

Stanje v plačilni bilanci se je odrazilo tudi v razmerah na deviznem trgu. Za prvo polovico leta je bila značilna realna depreciacija tolarja do košare valut kot posledica krepitve ameriškega dolarja na mednarodnih deviznih trgih in presežnega povpraševanja po devizah na domačih deviznih trgih, ki je bilo še posebej izrazito v drugem četrtletju. Z julijsko intervencijo je bilo padanje vrednosti tolarja ustavljeno, tolar pa se je ob višjih mesečnih stopnjah rasti cen po uvedbi davka na dodano vrednost začel krepiti. Zaradi ugodnih tečajnih gibanj v prvi polovici leta bo **cenovna konkurenčnost** slovenskih predelovalnih dejavnosti letos **boljša kot lani**. Vendar bo kljub za izvoznike ugodnim tečajnim gibanjem in umirjeni rasti stroškov dela na zaposlenega

rast produktivnosti dela preskromna, da bi se izboljšala tudi stroškovna konkurenčnost.

Kljub povečanemu domačemu povpraševanju pred uvedbo davka na dodano vrednost se je v prvi polovici leta nadaljevalo zniževanje inflacije: s 6.5% na letni ravni konec preteklega leta se je do maja oziroma junija spustila na 4.3%. Z uvedbo davka na dodano vrednost je prišlo do spremembe relativnih cen in dviga agregatne ravni cen, ki pa je bil v poletnih mesecih nižji od pričakovanj, kar kaže na vse večjo vlogo krepitve konkurence pri oblikovanju cen. K hitrejši rasti cen v poletnih mesecih je pomembno prispevala tudi rast cen nafte in naftnih derivatov na svetovnih trgih³. Čeprav se je inflacija na letni ravni v poletnih mesecih ponovno dvignila nad 6%, bo **povprečna letna stopnja** nižja od spomladi letos in lani ocenjene (6.8%). Po ocenah bo znašala **okoli 6.2%**.

Po sorazmerno dolgem obdobju, ko je kljub več kot 4-odstotni povprečni letni stopnji gospodarske rasti⁴ zaposlenost stagnirala ali celo upadala, smo letos na področju gibanja zaposlenosti priča pozitivnim trendom. Rast števila delovno aktivnih ni zgolj posledica spremembe v evidentiranju brezposelnih oseb, vključenih v javna dela, s katero lahko pojasnimo dobro četrtno rasti števila delovno aktivnih. Občutno povečanje zaposlenosti v dejavnostih trgovine, gostinstva, prometa in gradbeništva je posledica zelo dinamične aktivnosti v teh sektorjih, deloma pa verjetno tudi zmanjšanja dela in zaposlovanja na črno po sprejetju Zakona o delu in zaposlovanju na črno. Hkrati je letos večji kot lani tudi delež registrirano brezposelnih, ki so se zaposlili s pomočjo programov aktivne politike zaposlovanja. **Zaposlenost** (po statistiki nacionalnih računov) se bo letos po ocenah **povečala za okoli 0.5%**. Bolj aktivna politika zaposlovanja, večje čiščenje evidenc in spremembe v evidentiranju oseb, vključenih v javna dela, so glavni razlogi za zmanjševanje števila registrirano brezposelnih. Po ocenah bo povprečna letna stopnja registrirane brezposelnosti letos za skoraj eno odstotno točko nižja kot lani (okoli 13.6%), mednarodno primerljiva stopnja brezposelnosti pa bo znašala okoli 7.4% (lani 7.9%).

Po sorazmerno hitri rasti in visoki ravni, ki so jo plače dosegale v prvi polovici leta, je po julijskem realnem padcu in sorazmerno skromni avgustovski rasti (kljub usklajevanju izhodiščnih plač za 85% rasti cen življenjskih potrebščin v prvi polovici leta in povečanju minimalne plače)

---

³ V prvih devetih mesecih je k 6.1-odstotni rasti cen življenjskih potrebščin rast cen naftnih derivatov v Sloveniji neposredno prispevala skoraj 1 odstotno točko.

⁴ Leta 1998 je bil bruto domači proizvod za skoraj 27% realno višji kot leta 1992.

spomladanska **ocena o 2-odstotni realni rasti povprečne bruto plače na zaposlenega še uresničljiva**. Rast plač bo na agregatni ravni zaostajala za rastjo produktivnosti. Rast realnih plač v javnem sektorju (za okoli 3%) pa bo po realni stagnaciji v preteklem letu letos hitrejša kot v zasebnem sektorju (okoli 1.5-odstotna rast).

Povečana domača potrošnja pred uvedbo davka na dodano vrednost in uvedba davka na dodano vrednost in trošarin je seveda zaznamovala tudi **javnofinančna gibanja**. Ocena prilivov od davka na dodano vrednost je še vedno negotova. Po ocenah Ministrstva za finance (ob pripravi predloga državnega proračuna za leto 2000) pa naj bi bili ob nadpovprečnih prihodkih od prometnih davkov v prvi polovici leta (za 10% realno višji kot v enakem obdobju lani) in velikih prilivih iz naslova proračuna prometnih davkov za pretekla obdobje javnofinančni prihodki letos večji, kot se je pričakovalo spomladi. Tako bi bili po ocenah za 12.9% nominalno višji kot lani, v primerjavi z ocenjenim bruto domačim proizvodom pa bi dosegli 44.1% (leta 1998: 43.1%). Po ocenah pa bi bili tudi celotni javnofinančni odhodki (zaradi večjih odhodkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, proračunov občin in odhodkov za obvezno zdravstveno zavarovanje) nekoliko višji od predvidenih, znašali pa bi 45.3% (nominalno za 13.8% višji kot v letu 1998). Javnofinančni primanjkljaj (po metodologiji mednarodnega denarnega sklada - GFS) bi tako letos podobno kot v letu 1997 ponovno presegel 1% bruto domačega proizvoda.

2.2. Obeti in pričakovanja za leto 2000

Že v spomladanskih napovedih gospodarskih gibanj se je kazalo pričakovanje, da bodo gospodarska gibanja v svetu v letu 2000 ugodnejša kot letos. Indikatorji gospodarske aktivnosti in gospodarske klime v državah EU, ki so sredi letošnjega leta začeli nakazovati izboljšanje razmer,⁵ počasi potrjujejo upravičenost optimizma za prihodnje leto. Strokovnjaki Mednarodnega denarnega sklada pričakujejo okrepitev rasti svetovnega gospodarstva, evropski petnajsterici pa napovedujejo po letošnji 2-odstotni rasti v prihodnjem letu 2.7-odstotno gospodarsko rast. Razpoložljive napovedi gospodarske rasti pri najpomembnejših slovenskih trgovinskih

⁵ Trend upadanja industrijske proizvodnje v EU se je po podatkih EUROSTAT-a v maju ustavil, izboljšujejo pa se tudi poslovna pričakovanja in zaupanje potrošnikov v EU. Bruto domači proizvod EU se je v prvi polovici leta povečal za 1.5%, novejša napovedi gospodarske rasti za leto 1999 se v skladu s pričakovanjem hitrejšim oživljanjem gospodarstva v drugi polovici leta gibljejo med 1.8 in 2% (EIU, IMF), kar je za približno 0.2 odstotne točke več kot so znašale letošnje pozno spomladanske ocene.

partnericah za prihodnje leto so za 0.5 do 1 odstotne točke višje kot letos. Ob izboljšanju razmer v mednarodnem okolju ocenjujemo, da lahko Slovenija v prihodnjem letu doseže **okoli 4-odstotno gospodarsko rast**.

Po hitri rasti domače zasebne porabe letos (3.7-odstotna rast) ocenjujemo, da bo njena rast v prihodnjem letu precej nižja (okoli 2%). Rast domačega povpraševanja pa bi kljub nadaljevanju sorazmerno dinamične investicijske aktivnosti (okoli 9-odstotna rast) in še vedno hitri rasti državne potrošnje (5.3%) predvidoma zaostajala za rastjo tujega povpraševanja, ki bi se po ocenah povečalo za 4.5%.

Pričakovana pospešitev rasti izvoza blaga v prihodnjem letu je glede na napovedano izboljšanje razmer v mednarodnem okolju **sorazmerno skromna** (letos rast 4.6%, prihodnje leto 5.3%). Razlogi za to so predvsem naslednji: (i) napovedi o oživitvi gospodarske aktivnosti na trgih bivše Jugoslavije oziroma Jugovzhodne Evrope in Rusije so še vedno precej negotove, (ii) tehnološki razvoj in vključevanje Slovenije v globalizacijske tokove sta počasna. Blagovni primanjkljaj bi se ob poslabšanju pogojev menjave in nekoliko hitrejši rasti uvoza blaga od izvoza blaga tudi v prihodnjem letu povečal (na okoli 1100 milijonov USD), kar bi bil tudi osnovni razlog za **ohranjanje** za Slovenijo sorazmerno visokega **primanjkljaja v tekočem računu plačilne bilance** (okoli 350 milijonov USD).

Kljub povečanju primanjkljaja na tekočem računu plačilne bilance pa tolar do košare valut v prihodnjem letu (v povprečju leta) realno ne bo izgubil vrednosti. Realna apreciacija efektivnega tečaja tolarja (za 1.4% merjeno z relativnimi cenami življenjskih potrebščin) bo namreč predvsem rezultat razlik v mesečni dinamiki depreciacije oziroma apreciacije tolarja v letošnjem in prihodnjem letu ter predvidoma šibkejšega ameriškega dolarja v prihodnjem letu. Ob predvidenem poslabšanju cenovne konkurenčnosti se bo **stroškovna konkurenčnost** ob ponovno bolj živahni rasti produktivnosti dela in zmerni rasti cen stroškov dela na zaposlenega po ocenah **ohranila na približno letošnji ravni**.

Nadpovprečne mesečne stopnje rasti cen v poletnih mesecih letos po uvedbi davka na dodano vrednost bodo kljub pričakovani umiritvi cen v zadnjem četrtletju letos in v prihodnjem letu vplivale na povprečno stopnjo inflacije v letu 2000. Zaradi tega "računskega učinka" se bo **povprečna stopnja inflacije v prihodnjem letu le težko bistveno znižala** pod letošnjo raven, čeprav se bo po ocenah rast cen v obdobju december 2000 - december

1999 spustila pod 4%. Časovna razporeditev sprememb nadzorovanih cen oziroma odpravljanja cenovnih disparitet do konca leta in v prihodnjem letu je pomembna tako z vidika dogovorjene politike plač kot tudi z vidika možnosti za znižanje povprečne letne stopnje inflacije v prihodnjem letu pod 6%. Ker je povsem točno mesečno dinamiko rasti cen praktično nemogoče napovedati, ima pa velik vpliv na povprečno letno stopnjo v prihodnjem letu, menimo, da bo treba v prihodnjih mesecih preveriti oceno ter morebitni novi oceni prilagoditi cenovno in javnofinančno politiko (zmanjšanje ocene prihodkov in načrtovanih odhodkov).

V skladu z dogovorom socialnih partnerjev, ki je bil sredi leta tudi uzakonjen, se bodo v januarju 2000 izhodiščne plače uskladile za rast cen življenjskih potrebščin (v višini 85%) v drugi polovici letošnjega leta, pri čemer bo izločen učinek uvedbe davka na dodano vrednost na cene v tretjem četrtletju. Inflacijska gibanja do konca letošnjega leta so zato zelo pomembna za raven in dinamiko gibanja plač v prihodnjem letu. Na rast plač v javnem sektorju bodo vplivali tudi podpisanimi aneksi h kolektivnim pogodbam dejavnosti (izobraževanje, kulturo, znanost) in povečanje izhodiščne plače v kolektivni pogodbi za negospodarstvo (za 1% v decembru 2000). Po ocenah bo povprečna bruto plača na zaposlenega v javnem sektorju realno višja za okoli 4%. Rast plač v zasebnem sektorju bo odvisna predvsem od poslovnih rezultatov - po ocenah bo realno za okoli 2% višja. Skupaj bo tako **bruto plača na zaposlenega v prihodnjem letu realno za okoli 2.5% višja kot letos** in bo zaostajala za rastjo produktivnosti dela.

Ob uspešnem izvajanju politike zaposlovanja, ki ne temelji zgolj na tradicionalnih programih aktivne politike zaposlovanja, temveč politiko zaposlovanja dopolnjuje z ukrepi za spodbujanje nastajanja in razvoja malih in srednjih podjetij, za spodbujanje vseživljenjskega izobraževanja, za pospeševanje podjetništva in za povečevanje usposobljenosti delovne sile, **se bodo pozitivni trendi na področju zaposlovanja** predvidoma **nadaljevali** tudi v prihodnjem letu. Celotna zaposlenost (v ekvivalentu polnega delovnega časa) se bo po ocenah povečala za 0.8%. Registrirana brezposelnost se bo še naprej zmanjševala, vendar počasneje kot letos.

Odhodki državnega proračuna so po predlogu proračuna za leto 2000 nominalno za 9.9% večji kot predvideni odhodki proračuna za leto 1999. Pri pripravi je Vlada oblikovala in zasledovala naslednje prioritete: spodbujanje tehnološkega razvoja, aktivna politika zaposlovanja, spodbujanje regionalnega razvoja, reforma kmetijske politike in krepitev obrambne sposobnosti države. Večji del povečanja odhodkov je namenjen

prioritetnim programom. Razvoj v prihodnjih letih pa bo pokazal (ne)učinkovitost porabe teh sredstev oziroma njihov učinek na gospodarsko rast, zaposlenost, inflacijo. Podobno kot realna rast odhodkov državnega proračuna bo tudi rast celotnih javnofinančnih odhodkov zaostajala za predvidenim realnim povečanjem bruto domačega proizvoda. K temu bo pomembno prispevala tudi uveljavitev novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Rast celotnih **javnofinančnih odhodkov** bo po ocenah Ministrstva za finance zaostajala za rastjo javnofinančnih prihodkov. Deleža javnofinančnih odhodkov in **javnofinančnih prihodkov** v primerjavi z bruto domačim proizvodom pa bi bila v prihodnjem letu po metodologiji Mednarodnega denarnega sklada (GFS) nekoliko nižja kot letos. Javnofinančni primanjkljaj pa bi znašal okoli 1% bruto domačega proizvoda.

Tabela 1: Nekateri makroekonomski kazalci v obdobju 1995-2000

	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
BRUTO DOMAËI PROIZVOD - realna rast v %	4.1	3.5	4.6	3.9	3 ³ / ₄	4.0
Saldo trgovinske bilance v mio USD	-954.3	-881.7	-771.6	-774.9	-940.0	-1,110.0
Dele• v BDP v %	-5.1	-4.7	-4.2	-4.0	-4.7	-5.1
Saldo teko•ih transakcij s tujino v mio USD	-22.8	39.0	36.6	-3.8	-265.0	-350.0
Dele• v BDP v %	-0.1	0.2	0.2	0.0	-1.3	-1.6
Zaposlenost po metodologiji, nacionalnih ra•unov (rast v %)	0.8	-0.9	-0.5	0.0	0.5	0.8
Stopnja brezposelnosti po ILO v %	7.4	7.3	7.4	7.9	7.4	7.5
Bruto pla•ee na zaposlenega (rast v %)	5.1	5.1	2.4	1.6	2.0	2.5
Rast cen •ivljenjskih potreb•ein (povpre•je leta) ¹	13.5	9.9	8.4	7.9	6.2	6.2
Rast cen na drobno (povpre•je leta) ¹	12.6	9.7	9.1	8.6		
Efektivni te•ej tolarja - realno ²	10.3	-2.8	0.7	3.9	-0.4	1.4
KONSOLIDIRANA BILANCA JAVNEGA FINANCIRANJA PO METODOLOGIJI GFS - IMF ³						
Javnofinan•eni prihodki v % od BDP	43.1	42.7	42.0	43.1	44.1	43.8
Javnofinan•eni odhodki v % od BDP	43.1	42.4	43.2	43.9	45.3	44.8
Prese•ek (primankljaj) v % od BDP	0.0	0.3	-1.2	-0.8	-1.2	-1.0

Viri: SURS, Banka Slovenije, Ministrstvo za finance, ocene ZMAR

Opombe: ¹Do leta 1998 merilo inflacije cene na drobno, od leta 1998 naprej merilo inflacije indeks cen •ivljenjskih potreb•ein. ²Rast vrednosti pomeni rast vrednosti tolarja in obratno; merjeno z relativnimi cenami •ivljenjskih stro•kov. ³Podatki in ocene MF, prera•uni ZMAR

3. MEDNARODNO EKONOMSKO OKOLJE - Leto 1999 nekoliko boljše, kot je kazalo spomladi, pričakovanja za leto 2000 optimistična

Po upočasnitvi gospodarske rasti v letu 1998 zaradi pretresov na svetovnih finančnih trgih se svetovne gospodarske razmere v letu 1999 stabilizirajo hitreje, kot so v začetku leta predvidevale mednarodne institucije. Jesenska napoved strokovnjakov Mednarodnega denarnega sklada o rasti svetovnega gospodarstva v letu 1999 je za 0.7 odstotne točke višja od spomladanske, napoved za leto 2000 pa je višja za 0.1 odstotne točke (IMF, 1999). Poleg krepitve zaupanja v finančne trge, ki so jih azijska, ruska in brazilaska finančna kriza najbolj prizadele, sta dodaten impulz hitrejši rasti svetovnega gospodarstva letos dala tudi nadaljevanje visoke rasti ameriškega gospodarstva in rast svetovne cene nafte, ki je pospešila rast oziroma omilila upadanje gospodarske rasti v državah izvoznicah nafte. Recesija na Japonskem se bo letos po oceni končala, Mednarodni denarni sklad ji napoveduje 1-odstotno gospodarsko rast, oživljati pa je začela tudi večina drugih azijskih gospodarstev (z izjemo Indonezije), ki jih je finančna kriza v letu 1998 najbolj prizadela. V letu 2000 se bo okrepila gospodarska rast v državah EU in CEFTA, hitrejšo rast od letošnje naj bi dosegla tudi Japonska (1.5%). Strokovnjaki Mednarodnega denarnega sklada za prihodnje leto napovedujejo tudi ponovno oživljanje brazilskega, ruskega in indonezijskega gospodarstva, gospodarska rast v ZDA pa naj bi se začela umirjati. Živahnejša rast svetovnega gospodarstva v letu 2000 bo spodbudila tudi svetovno trgovinsko menjavo, ki bo po oceni naraščala bistveno hitreje kot letos.

Tabela 2: Nekateri kazalci globalnih gospodarskih gibanj v letih 1997 in 1998 ter napovedi za leti 1999 in 2000

	<i>realna rast v %</i>			
	1997	1998	1999	2000
Svetovna gospodarska rast	4.2	2.5	3.0	3.5
Obseg svetovne trgovine	9.9	3.6	3.7	6.2
Svetovna cena nafte	-5.4	-32.1	27.7	7.8
Svetovne cene surovin*	-3.3	-14.8	-7.2	3.4

Vir: IMF 1999.

Opomba: *Tehtano povprečje glede na dele-e v svetovnem izvozu.

V **Združenih državah Amerike** so se ugodna konjunktorna gibanja letos nadaljevala z nezmanjšanim tempom. Gospodarska rast je bila lani 3.9-odstotna, letos naj bi po najnovejših napovedih znašala 3.7% (IMF, 1999) oziroma 3.9% (EIU, 1999a). Domače investicijsko in zasebno povpraševanje

sta kot glavna dejavnika gospodarske rasti v prvi polovici leta naraščala hitreje od pričakovanj, zato so jesenske napovedi za leto 1999 za približno pol odstotne točke višje od spomladanskih. Zaradi prvih znakov pregrevanja gospodarstva, ki so se letos začeli kazati predvsem v obliki "prenapihnjenih" tečajev vrednostnih papirjev in naraščajočega primanjkljaja na tekočem računu plačilne bilance (ocena za leto 1999 znaša 3.5% bruto domačega proizvoda), je centralna banka v poletnih mesecih dvignila obrestne mere. Slednje naj bi prispevalo k zmanjšanju inflacijskih pritiskov, ki so se začeli pojavljati zaradi hitre rasti potrošnje in naraščanja cen nafte. Rast ameriškega gospodarstva v letu 2000 bo po ocenah strokovnjakov Mednarodnega denarnega sklada zato nižja kot letos (znašala naj bi 2.6%, po skupni oceni šestih nemških inštitutov DWF pa 2.5%), vendar je jesenska ocena še vedno za 0.4 odstotne točke višja od spomladanske.

Po upočasnitvi gospodarske rasti v **Evropski uniji** v drugi polovici lanskega in prvi polovici letošnjega leta so se v poletnih mesecih začeli kazati znaki ponovnega gospodarskega oživljanja oziroma izginjanja recesijskih tendenc. Trend upadanja industrijske proizvodnje, ki se je začel novembra lani, se je po podatkih Eurostat-a v maju ustavil, krepijo se tudi poslovna pričakovanja in zaupanje potrošnikov, slednje tudi kot posledica nadaljnega zniževanja brezposelnosti. Depreciacija evra do dolarja v prvi polovici leta ni bistveno vplivala na rast inflacije, ki je ostala v načrtovanih okvirih (avgusta 1.2% na letni ravni) in bo po napovedih šestih nemških inštitutov letos dosegla 1.2% (1.1% v EURO-11). Bruto domači proizvod evropske petnajsterice se je v prvi polovici leta povečal za 1.6%, jesenske napovedi gospodarske rasti za

Tabela 3: Gospodarska rast, inflacija in rast uvoza blaga in storitev pri najpomembnejših slovenskih trgovinskih partnericah (1999-2000)

	v %					
	Realna rast bruto domačega proizvoda		Inflacija (povprečje)		Realna rast uvoza blaga in storitev	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000
EU	2.0	2.7	1.2	1.7	4.0	5.3
Nemčija	1.4	2.7	0.7	1.3	2.2	3.8
Italija	1.2	2.4	1.6	2.0	1.7	4.8
Hrvaška	-1.5	0.0	4.0	6.0	-1.5	3.0
Avstrija	2.2	2 ³ / ₄	0.6	1.2	4.2	5.5
Francija	2.5	3.0	0.6	1.1	4.7	5.0
BIH	7.0	8.0	np	np	np	np
ZDA	3.7	2.6	2.2	2.5	7.6	4.3

Viri: IMF, 1999 (rast BDP v EU, Italiji in Franciji, rast BDP in inflacija v ZDA), OECD (realna rast uvoza blaga in storitev za vse države razen Hrvaške), WIIW, 1999 (Hrvaška), EIU (BIH; realna rast uvoza blaga in storitev na Hrvaškem), WIFO, 1999 (Avstrija), DWF, 1999 - skupne ocene šestih nemških inštitutov (Nemčija; inflacija v državi EU).

leto 1999 pa se v skladu s pričakovanim hitrejšim oživljanjem gospodarstva v drugi polovici leta gibljejo med 1.8 in 2% (EIU, 1999a; OECD 1999; IMF 1999, DWF, 1999), kar je za približno 0.2 odstotne točke več, kot so znašale spomladanske ocene teh institucij. K temu bo največ prispevalo hitrejše oživljanje francoskega in britanskega gospodarstva, gospodarska rast nemškega in italijanskega gospodarstva pa je ocenjena nekoliko nižje kot spomladi. Napovedi za leto 2000 predvidevajo okrepitev gospodarske aktivnosti, ocene pa se gibljejo med 2.3 in 2.9% (EIU, 1999a, OECD, 1999, IMF, 1999, DWF, 1999).

Jesenske napovedi gospodarske rasti v **Nemčiji** v letu 1999 so se v povprečju znižale za okoli 0.2 odstotne točke v primerjavi s spomladanskimi ocenami in se gibljejo od 1.4% (IMF, 1999, DWF, 1999) do 1.5% (IFO, 1999). Rast nemškega bruto domačega proizvoda v prvi polovici letošnjega leta je bila 0.8-odstotna, spodbujena je bila predvsem z močnim investicijskim povpraševanjem (4%) in domačo zasebno potrošnjo (1.8%), rast izvoza pa je bila skromnejša (1%). Uvoz je v prvih šestih mesecih naraščal (4.5%) hitreje od izvoza, pri čemer se je relativno najbolj povečal uvoz iz držav izven EU. Rast bruto domačega proizvoda bo v drugi polovici leta po oceni bolj dinamična, kar kažejo tudi rezultati jesenskih anket o gospodarski klimi. Ocene gospodarske rasti v letu 2000, ki se gibljejo od 2.3 do 2.7% (IMF, 1999; OECD, 1999; IFO, 1999; DWF, 1999), napovedujejo nadaljevanje ugodnih gibanj iz druge polovice leta, temeljijo pa predvsem na pričakovanem oživljanju rasti izvoza.

Gospodarska rast v **Italiji** bo letos po zadnjih ocenah znašala približno 1.2 (IMF, 1999, DWF 1999). Strokovnjaki Mednarodnega denarnega sklada so napoved znižali za 0.3 odstotne točke, predvsem zaradi umirjanja domačega povpraševanja in velikega padca izvoza v Azijo (predvsem tekstilnih izdelkov in usnja) v prvi polovici leta. Skromnejša domača potrošnja (predvsem manjša investicijska dejavnost) se bo po napovedih do konca leta ponovno okrepila, okrepanje azijskih gospodarstev pa bo spodbudno vplivalo na izvoz. Italijanska gospodarska rast v letu 2000 naj bi bila bolj dinamična in bi se po ocenah gibala med 2.2 in 2.5% (OECD, 1999, IMF, 1999, DWF, 1999).

Ocene gospodarske rasti **avstrijskega gospodarstva** v letu 1999 se gibljejo med 2 in 2.2% (IMF, 1999, OECD, 1999, DWF, 1999, WIFO, 1999). Rast bo po ocenah temeljila predvsem na pospešeni rasti izvoza v drugi polovici leta, domači zasebni porabi in oživljanju investicijske dejavnosti. V poletnih mesecih se je zaradi večjih izvoznih naročil začel izboljševati kazalec gospodarske klime. V skladu s pričakovano rastjo avstrijskih izvoznih trgov

bo tuje povpraševanje v letu 2000 glavni dejavnik gospodarske rasti, ki bo po zadnjih razpoložljivih napovedih znašala med 2.5 in $2\frac{3}{4}\%$ (IMF, 1999, OECD, 1999, DWF, 1999, WIFO, 1999).

Jesenske napovedi o rasti **francoskega gospodarstva** v letu 1999 so nekoliko bolj optimistične od spomladanskih in se gibljejo med 2.3 in 2.5% (OECD, 1999, DWF, 1999, IMF, 1999). Glavna spodbuda gospodarski rasti v letošnjem letu bo predvsem okrepljeno domače povpraševanje kot posledica višjih dohodkov gospodinjstev in rastoče zaposlenosti (lani 1.4-odstotna rast, letos in v letu 2000 predvidoma okoli 1.2-odstotna letno). Tudi v letu 2000 bo zasebna poraba med glavnimi dejavniki gospodarske rasti, dodatno spodbudo pa bo dala tudi pričakovana rast izvoza. Rast bruto domačega proizvoda se bo v naslednjem letu zato še okrepila in bo po ocenah znašala med 2.6 (OECD, 1999) in 3% (IMF, 1999, DWF, 1999).

Podatki o gospodarski aktivnosti v prvi polovici leta kažejo, da recesijske tendence, ki so se začele pojavljati konec preteklega leta **v hrvaškem gospodarstvu**, postopno slabijo. Bruto domači proizvod se je v prvem četrtletju letos zmanjšal za 1.5% na letni ravni, v drugem četrtletju je zmanjšanje na letni ravni znašalo 0.6%. Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda v drugem četrtletju sicer kaže na nadaljevanje pospešenega upadanja zasebne potrošnje, vendar se je padanje uvoza in izvoza ter državne potrošnje upočasnilo. Investicijska potrošnja je v drugem četrtletju počasi začela oživljati. Kljub rahlemu izboljšanju rezultatov v drugem četrtletju mednarodne institucije napovedujejo, da se bo hrvaški bruto domači proizvod letos realno zmanjšal za 1.5 do 2.4% (EIU, 1999a; IMF, 1999; WIIW, 1999b), k čemur bo v veliki meri prispeval velik izpad prihodkov od turizma. Ocene za leto 2000 napovedujejo ohranjanje gospodarske aktivnosti na letošnji ravni (WIIW, 1999b) oziroma 1.5 (EIU, 1999a) do 2.5-odstotno gospodarsko rast (IMF, 1999), ki naj bi jo spodbudila predvsem boljši rezultati na področju turizma in povečanje izvoza v države EU.

Po napovedih mednarodnih institucij (WIIW, 1999a; 1999b; IMF 1999) bo gospodarska rast v državah **CEFTA (brez Slovenije)** letos v povprečju znašala med 1.4 in 1.7%, v letu 2000 pa se bo v večini držav okrepila in se bo gibala v povprečju med 2.8 in 3.8%. Jesenska ocena strokovnjakov Mednarodnega denarnega sklada je v povprečju za 1.1 odstotne točke nižja od spomladanske ocene, glavni razlog za nižjo napoved pa je predvsem vpliv zunanjih dejavnikov, zlasti manjšega izvoza v EU in Rusijo (velja zlasti za Poljsko in Madžarsko) ter vojne na Kosovu (najbolj v Bolgariji in Romuniji, manj na Madžarskem). Na Češkem in Slovaškem so med razlogi za nižje ocene letošnje

gospodarske rasti poleg zunanjih dejavnikov tudi notranji vplivi, predvsem restriktivni ukrepi ekonomske politike ter prepočasne strukturne reforme. Ocene za leto 2000 so bolj optimistične od letošnjih, predvsem zaradi pričakovanega pozitivnega vpliva oživljanja gospodarske rasti v EU in najverjetneje tudi v Rusiji. Kljub temu pa so strokovnjaki Mednarodnega denarnega sklada napoved za prihodnje leto leto v primerjavi s spomladansko znižali za 0.6% in bo povprečna gospodarska rast v državah CEFTA znašala 3.8%. Gospodarska rast naj bi se okrepila v vseh državah CEFTA, z izjemo Slovaške (ukrepi restriktivne ekonomske politike naj bi v naslednjem letu negativno vplivali na domačo zasebno in investicijsko potrošnjo, povečuje se tudi nelikvidnost gospodarstva). Dunajski inštitut za mednarodne primerjave (WIIW, 1999), ki za države CEFTA letos napoveduje povprečno 1.4-odstotno gospodarsko rast (WIIW, 1999a, WIIW, 1999b) pa opozarja predvsem na upadanje industrijske proizvodnje v vseh državah CEFTA (razen Madžarske) v prvih letošnjih mesecih in na naraščajočo brezposelnost, povezano z zapiranjem podjetij zaradi nesolventnosti (predvsem na Češkem in Slovaškem). Po ocenah omenjenega dunajskega inštituta bosta med državami CEFTA letos najvišjo rast dosegli Madžarska (3.7%) in Poljska (3.5%), sledi jima Slovaška (2%), na Češkem, v Bolgariji in Romuniji pa se pričakuje realno zmanjšanje bruto domačega proizvoda. Gospodarska rast naj bi tudi v prihodnjem letu ostala najhitrejša na Madžarskem in Poljskem.

Države jugovzhodne Evrope, kamor poleg dveh članic CEFTA (Romunija, Bolgarija) in Hrvaške uvrščamo še Bosno in Hercegovino, Makedonijo, Albanijo in Zvezno Republiko Jugoslavijo (v nadaljevanju ZRJ), bodo z uresničevanjem ekonomskega dela Pakta stabilnosti za jugovzhodno

Tabela 4: Gospodarska in industrijska rast, inflacija ter saldo tekočega računa plačilne bilance v državah CEFTA

v %

	Realna rast bruto domačega proizvoda		Rast industrijske proizvodnje		Inflacija (konec leta)		Saldo tekočega računa plačilne bilance, v % BDP	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000	1999	2000
Bolgarija	-2.0	2.0	-6.0	3.0	2.0	3.0	-7.5	-6.3
Češka	-0.7	2.0	-4.3	3.0	2.4	4.0	-2.0	-3.3
Madžarska	3.7	4.5	7.0	10.0	9.7	8.0	-5.5	-5.5
Poljska	3.5	4.0	2.0	3.0	8.0	7.0	-5.1	-5.5
Romunija	-5.0	0.0	-6.0	0.0	50.0	40.0	-7.8	-6.9
Slovaška	2.0	0.0	2.0	-1.0	10.0	10.0	-6.8	-4.8

Vir: WIIW, oktober 1999, WIIW, junij 1999 (Bolgarija in Romunija).

Evropo dobile večji pomen tudi v regionalni usmerjenosti slovenskega izvoza. Delež teh trgov v slovenskem izvozu je v prvih sedmih mesecih letos znašal 15.2%, z večino držav ima Slovenija tudi podpisan prostotrgovinski sporazum. Bruto domači proizvod v jugovzhodni Evropi (brez ZRJ) se bo po ocenah letos v povprečju zmanjšal za približno 3% (EIU, 1999b), kar je za 5.4 odstotne točke slabša napoved kot pred začetkom vojne. Napovedi gospodarske rasti za leto 2000 so boljše (povprečna ocena se giblje okoli 1.1%). Ocena predpostavlja priliv sredstev v obliki ugodnih posojil, nepovratnih pomoči, neposrednih naložb, ki jih bodo podpisnice pakta v naslednjih letih namenile za obnovo in stabilizacijo gospodarstev.

Gospodarska rast v **Bosni in Hercegovini** se je po zelo visokih stopnjah v prvih letih po vojni (33% leta 1995, 28% leta 1996, 15% leta 1997 in 20% leta 1998) letos začela umirjati. Vzrok je predvsem velik padec izvoza v ZRJ zaradi vojne na Kosovu in manjši izvoz na Hrvaško, kar je vplivalo tudi na upočasnitev rasti industrijske proizvodnje. Umiritev industrijske rasti (lani 24%, letos 6% po oceni EIU) pa je tudi posledica prepočasnega prestrukturiranja. Rast bruto domačega proizvoda bo letos po napovedih znašala 7 do 8% (IMF, 1999, EIU, 1999b), ocene za leto 2000 pa se gibljejo v razponu od 8 (EIU, 1999b) do 14% (IMF, 1999). Obseg gospodarske dejavnosti v prihodnjem letu bo v veliki meri odvisen od priliva tujih sredstev (v obliki donacij in posojil ter v manjši meri tudi neposrednih tujih naložb).

Negativni vplivi vojne na Kosovu so med državami, ki mejijo na Zvezno republiko Jugoslavijo (ZRJ), najbolj prizadele **Makedonijo**, saj je njeno gospodarstvo močno odvisno od trgovine s Srbijo. Prekinitev tradicionalnih trgovinskih vezi je vplivala na padec industrijske proizvodnje in propad številnih podjetij (po ocenah bo stopnja brezposelnosti v Makedoniji letos presegla 35%), dodatno breme za makedonsko gospodarstvo pa predstavlja tudi približno četrta milijona beguncev. Strokovnjaki Mednarodnega denarnega sklada so spomladansko oceno gospodarske rasti (5%) znižali kar za 9 odstotnih točk, strokovnjaki EIU pa celo za 18 odstotnih točk, tako da za letos napovedujejo kar 15-odstotno zmanjšanje makedonskega bruto domačega proizvoda. Nasprotno pa v Dunajskem inštitutu za mednarodne primerjave ocenjujejo, da bo Makedoniji letos kljub manjši industrijski proizvodnji uspelo ohraniti raven bruto domačega proizvoda na lanski ravni, predvsem zaradi pričakovanih ugodnih gibanj v kmetijstvu in sektorju storitev. Gospodarska rast v letu 2000 bo odvisna predvsem od sredstev, ki jih bo Makedonija dobila v obliki pomoči in ugodnih posojil v okviru Pakta stabilnosti (letos je za pomoč beguncem že dobila 300 milijonov USD v obliki nepovratne pomoči, posojil in odpisa dolga). Napovedi gospodarske

rasti za leto 2000 se gibljejo med 0 (WIIW, 1999b) in 3% (IMF, 1999).

Zaradi krize **ruskega gospodarstva** je bil slovenski izvoz blaga v Rusijo v prvih osmih mesecih letos za več kot polovico manjši kot v enakem obdobju lani. Rusija pa je na lestvici slovenskih izvoznih trgov zdrknila s šestega na petnajsto mesto. Obeti za oživljanje ruskega gospodarstva so še negotovi. Strokovnjaki Mednarodnega denarnega sklada so v jesenskem poročilu sicer popravili oceno gospodarske rasti s 7-odstotnega padca na stagnacijo in za prihodnje leto celo napovedali 2-odstotno gospodarsko rast. Poleg rasti cen nafte, ki je glavni ruski izvozni proizvod, je predpostavka za tako ugodne ocene tudi dosledno izvajanje programa stabilizacije in gospodarskih reform. Večina strokovnjakov v drugih institucijah glede razmer v Rusiji ni tako optimistična in letos še ne napovedujejo konca recesije (-1% OECD, 1999). Pri napovedih o rasti v višini okoli 2% v prihodnjem letu (WIIW, 1999a, OECD, 1999) pa opozarjajo, da so razmere še vedno zelo nestabilne in odvisne od vrste zunanjih in notranjih dejavnikov (npr. vojna na Kavkazu, sprostitve posojila Mednarodnega denarnega sklada, parlamentarne in predsedniške volitve).

4. BRUTO DOMAČI PROIZVOD - Upočasnitev gospodarske rasti bo letos zaradi močnega domačega povpraševanja manjša kot smo ocenjevali spomladi

4.1. PROIZVODNA STRUKTURA BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA - Upočasnitev rasti dodane vrednosti večja od upočasnitve rasti bruto domačega proizvoda

Po ocenah SURS se je bruto domači proizvod **v prvi polovici letošnjega leta** realno povečal za 4.5% v primerjavi z enakim obdobjem lani. Dinamična rast je bila značilna zlasti za drugo četrtletje (6.4% na letni ravni; v prvem četrtletju 2.5%) in je bila predvsem posledica večjega trošenja pred uvedbo davka na dodano vrednost. Vpliv pričakovanj zaradi uvedbe davka na dodano vrednost na dinamično rast dodane vrednosti v drugem četrtletju se kaže tudi v strukturi rasti dodane vrednosti. Najhitrejša realna rast dodane vrednosti je bila namreč v drugem četrtletju letos v primerjavi z drugim četrtletjem lani zabeležena v dejavnostih gradbeništva (22.6%) ter trgovine in popravil motornih vozil (16%), v predelovalnih dejavnostih pa se je realno povečala le za 0.8%. Dodana vrednost se je v prvi polovici leta 1999 realno povečala za 0.7 odstotne točke manj kot bruto domači proizvod. Razlika v realnih stopnjah rasti dodane vrednosti in bruto domačega proizvoda je posledica visoke rasti neto davkov na proizvodnjo in uvoz v drugem četrtletju letos (14.7% na letni ravni) zaradi povečanega domačega trošenja in uvoza pred uvedbo davka na dodano vrednost.

V drugi polovici leta pričakujemo nekoliko bolj umirjeno rast bruto domačega proizvoda, v glavnem zaradi manjšega trošenja kot v prvi polovici leta, ko so potrošnje krepila pričakovanja pred uvedbo davka na dodano vrednost. Na drugi strani naj bi na gospodarsko aktivnost v drugi polovici leta ugodno vplivala krepitev gospodarske rasti v Evropski uniji, tako da bi se bruto domači proizvod **v letu 1999** realno povečal za 3.5 do 4%, **v letu 2000** pa bi bila gospodarska rast okoli 4-odstotna. K nekoliko višji rasti v prihodnjem letu v primerjavi z letom 1999 naj bi poleg hitrejši rasti storitev prispevala zlasti ponovna oživitev predelovalnih dejavnosti, kar je v skladu z napovedmi o izboljševanju gospodarske situacije pri najpomembnejših trgovinskih partnerkah (podrobneje glej poglavje 3).

BRUTO DOMAČI PROIZVOD

Tabela 5: Dodana vrednost po dejavnostih in bruto domači proizvod

	Struktura v %, tekoče cene				Realne stopnje rasti v %, stalne cene 1995		
	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena	1998	1999 ocena	2000 ocena
A Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	3.7	3.4	3.4	3.3	2.2	2.0	2.0
B Ribištvo	0.0	0.0	0.0	0.0	-2.3	0.0	0.0
C Rudarstvo	1.2	1.1	1.0	0.9	1.4	-5.0	-5.0
D Predelovalne dejavnosti	24.3	24.0	23.6	23.6	5.1	2.7	3.8
E Oskrba z elektr. energijo, plinom, vodo	2.5	3.0	2.7	2.6	2.6	-5.0	0.0
F Gradbeništvo	4.9	5.0	5.3	5.4	3.9	10.0	7.0
G Trgovina, popravila motornih vozil	10.1	10.0	10.0	10.1	4.1	5.0	5.0
H Gostinstvo	2.7	2.6	2.5	2.5	2.5	2.5	4.0
I Promet, skladiščenje in zveze	7.0	7.2	7.1	7.1	5.4	3.5	4.0
J Finančno posredništvo	3.7	3.7	3.7	3.7	2.7	4.0	5.5
K Nepremičnine, najem in poslovne storitve	10.0	10.1	10.0	10.0	2.8	3.0	4.3
L Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	5.1	5.1	5.0	5.0	2.1	2.5	4.2
M Izobraževanje	5.0	4.9	4.8	4.8	2.8	2.7	4.3
N Zdravstvo in socialno varstvo	4.6	4.6	4.5	4.5	3.8	3.0	3.2
O Druge skupne in osebne storitve	3.0	3.1	3.1	3.1	4.2	4.0	4.0
Pripisane bančne storitve (PBS)	-2.0	-2.0	-2.0	-1.9	0.8	2.0	1.5
1. DODANA VREDNOST (A ... O + PBS) v osnovnih cenah	86.1	85.7	84.8	84.9	3.9	3.2	4.1
2. Neto korekcijske postavke (davki na proizvode in storitve - subvencije)	13.9	14.3	15.2	15.1	4.0	6.8	3.3
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3 = 1+2)	100.0	100.0	100.0	100.0	3.9	3³/₄	4.0

Vir: SURS; ocena ZMAR.

Realna rast dodane vrednosti bo po ocenah letos zabeležena v vseh sektorjih razen v rudarstvu in v oskrbi z električno energijo, plinom in vodo. Pri tem naj bi dodana vrednost storitvenih dejavnosti po dveh letih ponovno rasla hitreje od dodane vrednosti v industriji in gradbeništvu. Storitvene dejavnosti beležijo letos ugodna gibanja tudi na področju zaposlenosti. Število delovno aktivnih se je v prvih sedmih mesecih povečalo v vseh storitvenih dejavnostih (skupaj za 4.3%), najbolj v zdravstvu in socialnem varstvu (za 9.0%), finančnem posredništvu (za 8.8%), v dejavnosti drugih javnih skupnih in osebnih storitev (za 7.3%), gostinstvu (za 5.6%) ter v dejavnosti nepremičnine, najem in druge poslovne storitve (za 5.5%).

Dodana vrednost v sektorju **kmetijstvo, lov in gozdarstvo** je bila v prvi polovici leta za 2.2% višja od lanske v primerljivem obdobju. Podatki, večinoma pa še ocene, o rastlinski pridelavi letos sicer kažejo na manjšo, a kakovostnejšo letino kot lani, nekoliko boljše količinske rezultate v primerjavi z lanskimi pa so v prvih osmih mesecih dosegali živinorejci.

Pridelek zgodnjih žit je letos nižji (pšenice kar za 30%), predvsem zaradi preveč mokrih površin v času jesenske setve. Po pričakovanjih bo manj tudi koruze (za 6% zrnja, za 11% silaže) in hmelja (za 20%). Pridelek krompirja bo na lanski ravni, ponovno pa se pričakuje bistveno večji pridelek dohodkovno zanimive sladkorne pese (za 25%). Zgodnje vrste sadja so po lanskem minimalnem pridelku letos obrodile dobro. Bogato je obrodilo jagodičevje, s katerim so bile zasajene kar za dve tretjini povečane površine. Pridelek poznega sadja in grozdja bo po pričakovanjih povprečen, vendar zelo kakovosten, kar je dobrodošlo tako za sadjarje zaradi doseganja višjih cen, kot tudi za vinogradnike, ki imajo še vedno velike težave s še neprodanim vinom lanskega obilnega letnika.

Odkup mleka se še vedno povečuje. V prvih osmih mesecih je bil za 6% večji od primerljivega lani, kar je povzročalo nekaj težav pri odkupu in plačilu mlekarn govedorejcem. Število prašičev je bilo avgusta za 5,6% večje kot avgusta lani; bolj se je povečalo na družinskih kmetijah kot v kmetijskih podjetjih. Klavnice poročajo o večjem zakolu živali (goveda za 3%, prašičev za 20%), razen perutnine (za 5% manj). Na podlagi dosedanjih gibanj ocenjujemo, da se bo **rast dodane vrednosti** sektorja kmetijstvo, lov in gozdarstvo letos in v prihodnjem letu **znašala okoli 2%**.

Jeseni so inšpektorji EU ugotovili nepravilnosti v nekaterih obratih klavnice in zahtevali takojšnjo ureditev razmer. Do ureditve razmer pa je Veterinarska uprava Slovenije osmim obratom prepovedala izvoz nekaterih vrst mesa in izdelkov iz njih. Posledice ukrepa so težko predvidljive, gotovo pa bo najhuje, če bo prišlo do negativnega vpliva na javno mnenje, kar bi čutili tudi domači rejci živine. Ob morebitnem zmanjšanju povpraševanja na domačem tržišču bi bila ponudba prevelika, tudi zaradi obveznega uvoza določenih kvot mesa in živih živali v skladu s sprejetimi trgovinskimi sporazumi.

Najpomembnejša dejavnost v okviru **rudarstva** je pridobivanje energetskih surovin, tj. pridobivanje lignita in rjavega premoga, ki ustvari okoli 85% dodane vrednosti sektorja. Energetska bilanca v letu 1999 predvideva za okoli 5% manjši odkop tako lignita kot rjavega premoga v primerjavi z letom 1998. Čeprav podatki SURS o pridobivanju energetskih surovin v

prvih osmih mesecih letos kažejo na kar 18.8-odstotni padec v primerjavi z enakim obdobjem lani, je to predvsem posledica različne mesečne dinamike odkopa po letih, zato ocenjujemo, da bo znižanje proizvodnje v premogovništvu ob koncu leta v zgoraj omenjenih bilančnih okvirih. Nasprotno pa proizvodnja v neenergetskem delu dejavnosti rudarstva v prvih osmih mesecih letos skoraj za četrtno presega primerljivo lansko proizvodnjo. Na osnovi navedenih gibanj ocenjujemo, da se bo **dodana vrednost dejavnosti rudarstva letos realno znižala za okoli 5%**. V letu 2000 se bo verjetno trend zniževanja nadaljeval, tako da **pričakujemo okoli 5-odstotno realno znižanje dodane vrednosti** dejavnosti. Predlog zakona o postopnem zapiranju rudnika Trbovlje-Hrastnik, ekološki sanaciji Termoelektrarne Trbovlje II in spodbujanju razvojnega prestrukturiranja zasavske regije predvideva, da se bo rudnik zapiral v obdobju od leta 2000 do leta 2019, besedilo predloga pa ne opredeljuje načrtovanega gibanja letnih količin odkopa v tem obdobju, zato vpliva na rast dodane vrednosti v prihodnjem letu še ni možno oceniti.

Obseg proizvodnje v **predelovalnih dejavnostih** je bil v devetih mesecih letos za 1.1% nižji kot v enakem obdobju lani. Pri tem se je proizvodnja hrane, pijač in tobaknih izdelkov ter vozil in plovil v devetih mesecih povečevala (2.7 oziroma 5.3-odstotna rast glede na enako obdobje lani). Proizvodnja usnja in usnjenih izdelkov je bila v enakem obdobju manjša za 20.7% v primerjavi z lani (največje zmanjšanje v okviru predelovalnih dejavnosti). Glede na namen porabe proizvodov je bilo v devetih mesecih letos povečanje zabeleženo pri proizvajalcih investicijskih proizvodov (2.7%). Preostali dve skupini proizvajalcev pa še vedno proizvajata obseg proizvodnje, ki je manjši od primerljivega lanskega (proizvodi za široko porabo za 3.1% in proizvodi za vmesno porabo za 2.1%; enako primerjalno obdobje). Podpodročja, ki so pretežno izvozno usmerjena⁶, so proizvajala manj kot v enakem obdobju lani (-1.9%), ostala podpodročja pa so obseg proizvodnje povečala za 0.7%. Obseg zalog proizvodov je bil v devetih mesecih letos za 3.1% večji kot v enakem obdobju lani, vendar pa obseg zalog trendno upada. Še zlasti so se pred uvedbo davka na dodano vrednost zmanjševale zaloge blaga za investicije in široko porabo. Število zaposlenih se je v predelovalnih dejavnostih v prvih devetih mesecih letos glede na enako obdobje lani zmanjšalo za 3.4%, kar je prispevalo k rasti produktivnosti dela (2.4%).

---

⁶ Več kot 50% poslovnih prihodkov ustvarijo na tujih trgih (po statističnih podatkih iz bilance stanja in uspeha 1998).

Sestavljeni kazalec zaupanja se je v poletnih mesecih začel izboljševati, predvsem zaradi ugodnih proizvodnih pričakovanj za naslednje 3 do 4 mesece. V istem obdobju se je začela izboljševati tudi raven skupnih naročil (po poslabšanju v začetku leta), raven zalog končnih izdelkov pa se je zmanjševala, kar je še dodatno prispevalo k ugodnemu rezultatu. Po rahlem septembrskem poslabšanju oktobrska anketa o poslovnih tendencah v predelovalnih dejavnostih ponovno izkazuje izboljšanje kazalca zaupanja. Slednje je rezultat večjih skupnih naročil, proizvodna pričakovanja za naslednje 3 do 4 mesece pa so rast kazalca omilila (proizvodna pričakovanja so se oktobra izboljšala le v malih podjetjih). Slabša proizvodna pričakovanja v tem obdobju leta so značilna, saj direktorji v svojih ocenah že upoštevajo umirjanje proizvodne aktivnosti proti koncu leta; kar je bilo značilno tudi za pretekla štiri leta.

Izvoz proizvodov predelovalnih dejavnosti je po začasnih podatkih v prvih osmih mesecih letos realno za 4% večji kot v enakem obdobju lani, uvoz pa za 8.7%. Dodana vrednost se je v predelovalnih dejavnostih v prvi polovici leta glede na enako obdobje lani realno povečala za 1.7% (v prvem četrtletju za 2.7%, v drugem četrtletju za 0.8%; na letni ravni). Zaradi izboljševanja gospodarske situacije v Zahodni Evropi v poletnih mesecih, ki se kaže tudi v rasti industrijske proizvodnje držav članic EU, ter ugodnih pričakovanj v teh gospodarstvih v drugi polovici letošnjega leta, se bo rast do konca leta po oceni še nekoliko okrepila. Ocenjujemo, da se bo letos **dodana vrednost** povečala za okoli **2.7%**. V prihodnjem letu naj bi bila rast dodane vrednosti še nekoliko višja (**okoli 3.8-odstotna**).

Tehnološko zaostajanje slovenskega gospodarstva, predvsem predelovalnih dejavnosti, ki se kaže kot eden izmed vzrokov za zmanjševanje mednarodne konkurenčnosti, utegne biti po oceni iz nedavne študije Evropske komisije (Poročevalec DZ, 1999) ena izmed resnejših ovir v procesu vključevanja EU. To je tudi eden izmed razlogov za pripravo Predloga zakona o podpori gospodarskim družbam pri razvoju novih tehnologij in vzpostavljanju in delovanju njihovih razvojnih enot v obdobju od leta 2000 do 2003. Namen predloga zakona je posodobitev slovenskega gospodarstva in prilagoditev pravnemu redu EU, ki dovoljuje dodelitev državnih pomoči gospodarstvu zaradi spodbujanja tehnološkega razvoja. Omenjeni predlog zakona predvideva bistveno povečanje vlaganj v inovacijsko dejavnost in sodobno tehnologijo, kar bi udeležili na treh ravneh: spodbude posameznim gospodarskim družbam (vzpostavljanje in delovanje lastnih razvojnih enot), spodbude regijam in gospodarskim panogam (vzpostavljanje skupnih razvojnih enot - tehnološki centri in parki) ter koordinacija spodbud,

usklajevanje obstoječih mehanizmov posameznih skladov in svetovalnih mrež.

Izvajanje zakona bi lahko vplivalo tudi na izboljšanje uvrščenosti Slovenije na lestvici **konkurenčne sposobnosti držav**, ki jo pripravlja Mednarodni inštitut za management in razvoj iz Ženeve (IMD). Slovenija, ki je bila letos prvič ocenjena, se je uvrstila na 40. mesto med 47-imi državami; v skupini Znanost in tehnologija, ki močno vpliva na končno razvrstitev globalne konkurenčnosti, pa je zasedla 36. mesto. Kljub relativno boljši razvrstitvi v omenjeni skupini glede na globalno konkurenčnost pa ima Slovenija znotraj skupine Znanost in tehnologija kar tri kritične podskupinske razvrstitve: Okolje za znanost (44. mesto), Tehnološki management (43. mesto) in Osebe za raziskave in razvoj (38. mesto). Glede na visoko korelacijo rangov med temi podskupinami in globalno konkurenčnostjo je takšna razvrstitev zaskrbljujoča. Zlasti v podskupini Tehnološki management je Slovenija med petimi indikatorji kar pri treh skoraj na zadnjem mestu (transfer med univerzo in podjetji - 46. mesto, podpora pravnega okolja za razvoj in aplikacijo tehnologije - 46. mesto, prerazporeditev RR zmogljivost izven države kot ovira in grožnja gospodarstvu - 42. mesto). Na to, v kolikšni meri bi lahko izboljšanje indikatorjev iz skupine Znanost in tehnologija izboljšalo skupno razvrstitev slovenske nacionalne konkurenčnosti, bo treba nedvomno počakati še nekaj let, vendar je odprava slabih točk (zlasti v industriji) že danes nujna in omenjeni predlog zakona je lahko prvi korak k temu.

V okviru dejavnosti **oskrbe z elektriko, plinom in vodo** največji del dodane vrednosti (okoli 80%) ustvari proizvodnja električne energije. Z energetske bilanco je bilo v letu 1999 predvideno znižanje skupne proizvodnje električne energije (merjene v proizvedenih MWh) za 5.0%. Po ELES-ovih podatkih je v prvih devetih mesecih skupna proizvodnja elektrike v primerjavi z enakim obdobjem lani nižja za 4.8%, pri čemer se je v klasičnih termoelektrarnah in v nuklearni znižala za 15.5% oziroma 8.8%, proizvodnja hidroelektrarn pa je bila za dobro šestino višja. Energetska bilanca predvideva, da se bo oskrba s plinom znižala za 4.0%, proizvodnja in distribucija toplote pa naj bi se v letu 1999 povečala za 2.5%. Na osnovi razpoložljivih podatkov o proizvodnji električne energije in predvidevanj energetske bilance ocenjujemo, da bo **dejavnost oskrbe z elektriko, plinom in vodo letos zabeležila okoli 5-odstotno realno znižanje dodane vrednosti**. Za prihodnje leto ne predvidevamo večje realne spremembe dodane vrednosti, kar pa je odvisno tudi od morebitnega dogovora z Republiko Hrvaško o ponovni vzpostavitvi dobav elektrike iz nuklearke v Krškem in možnega vpliva začetka sanacije TET II na skupno proizvodnjo. Nedavno sprejeti **Energetski zakon** v

naslednjem letu še ne bo imel neposrednega vpliva na proizvodnjo elektrike. Tuji ponudniki električne energije bodo lahko konkurirali domačim od 1. januarja 2003 naprej, trg z električno energijo za domače ponudnike pa bo vzpostavljen že 18 mesecev po uveljavitvi zakona (torej dobro leto in pol prej). Poleg precej oddaljenega vstopa tuje konkurence zakon zagotavlja zaščito domačim proizvajalcem tudi v obliki pravice do pomoči pri reševanju nasedlih investicij (ki v tržnih razmerah niso rentabilne). Upravičeni odjemalci (s priključno močjo nad 41kW na enem odjemnem mestu) ter izvajalci distribucije bodo lahko prosto izbirali dobavitelja električne energije, organizator trga pa bo lahko pri izravnavanju ponudb dajal prednost kvalificiranim proizvajalcem (soproizvodnja elektrike in toplote, proizvodnja elektrike iz obnovljivih virov...) ter proizvajalcem, ki uporabljajo domača goriva (v obsegu do 15% primarne energije, potrebne za proizvodnjo elektrike v Sloveniji). Ob naštetih omejitvah je seveda težko oceniti, kako bo prosti trg v resnici deloval.

V **gradbeništvu** se je število zaposlenih od januarja do julija letos povečalo za 2.1% glede na enako lansko obdobje, skupno število samostojnih podjetnikov in pri njih zaposlenih oseb pa za 4.8%. Letos so gradbena podjetja v obdobju od januarja do julija opravila gradbena dela v vrednosti 141 milijonov SIT, kar je realno za 37% več kot v enakem obdobju lani. Po sezonskih podatkih je bila v prvem letošnjem četrtletju vrednost opravljenih gradbenih del za 6.7%, v drugem pa za 42.2% višja kot v predhodnem četrtletju. Izrazita rast v drugem četrtletju je v največji meri posledica pričakovanj pred uvedbo davka na dodano vrednost v začetku julija (gradbena aktivnost se je začela krepiti marca in je dosegla vrhunec v juniju, julija pa se je ponovno umirila). Podatki o opravljenih gradbenih delih v tujini so na razpolago le za prvo trimesečje, ko je bilo v tujini opravljenih za 1.9 milijonov SIT gradbenih del ali 10% skupne lanske vrednosti. V primerjavi s skupno vrednostjo pogodb v tujini (38.4 milijonov SIT), je bila realizacija v prvem četrtletju le 5-odstotna. Dodana vrednost v gradbeništvu se je v prvi polovici letos realno povečala za 14.7%. Na podlagi dosedanjih gibanj in rasti zaposlenosti v gradbeništvu (v prvih sedmih mesecih za 1.3% na letni ravni) ocenjujemo, da se bodo ugodni trendi v gradbeništvu nadaljevali. Letos naj bi se dodana vrednost v tej dejavnosti realno povečala za 10%, v naslednjem letu pa še za nadaljnjih 7%.

Po neugodnih gibanjih na začetku leta, ko je skupni prihodek v **trgovini** na drobno in prodaji motornih vozil zaostajal za lanskimi rezultati, se je situacija v mesecih od marca do junija popravila, julija pa se je prihodek po pričakovanju realno zmanjšal (prihodek se je glede na lanski julij realno

povečal le v trgovini z motornimi gorivi, kar je posledica uvedbe trošarine za mineralna olja in plin, ki je po novem vsebovana v prihodku). V prvih sedmih mesecih letos je bil tako prihodek po predhodnih podatkih realno za 3.8% višji kot v primerljivem obdobju lani, v juliju pa se je glede na lanski julij zmanjšal za 7.7%. Letošnja rast prihodka je predvsem posledica povečanja prodaje v trgovini z motornimi vozili, kjer se je prihodek v prvem polletju letos na letni ravni realno povečal za 62.2% (v juniju glede na lanski junij kar za 144.4%). Število registriranih novih avtomobilov je bilo v tem obdobju višje za 43%, motornih koles pa za 37.3%. Vzrok temu so bila pričakovanja višjih cen po uvedbi davka na dodano vrednost, ki so se odrazila tudi v povečanju bančnih posojil, s katerimi se večinoma financirajo večji nakupi. Realno povečanje prihodka so v prvih šestih mesecih zabeležile tudi trgovina s tekstilom in usnjenimi izdelki (13.9%), trgovina s pohištvom, gospodinjskimi aparati in gradbenim materialom (15.6%) ter druge specializirane prodajalne z neživili (4.8%), prodaja motornih goriv pa se je istem obdobju še naprej zmanjševala (21.5-odstotno realno zmanjšanje prihodka). V prvi polovici leta se je nadaljevalo tudi spreminjanje strukture prihodkov v korist večjih podjetij. Tako se je delež prihodka velikih podjetij v skupnem prihodku s 67.4% januarja letos povečal na 71.3% v juliju.

V prvi polovici leta je bila dodana vrednost dejavnosti trgovine za 9.7% realno višja kot v enakem obdobju lani, kar je predvsem posledica dinamične rasti dodane vrednosti v drugem četrtletju (za 16% glede na drugo četrtletje lanskega leta). V drugi polovici leta, še zlasti v tretjem četrtletju, se bodo gibanja v dejavnosti trgovine po pričakovanjih precej umirila. Rezultati septembrske ankete o poslovnih pričakovanjih podjetij oz. njihovih direktorjev pa kažejo izboljšanje poslovnih pričakovanj za leto 2000, ki temeljijo zlasti na pričakovanjih o višji izvozni in domači prodaji (50% anketiranih). Na podlagi razpoložljivih podatkov ocenjujemo, da bo dejavnost trgovine, popravi motornih vozil in izdelkov široke porabe **letos in v prihodnjem letu** dosegla **okoli 5-odstotno realno rast dodane vrednosti**.

Po predhodnih podatkih za prvih devet mesecev letošnjega leta je bilo v naši državi zabeleženih za 4.6% manj turistov ter za 5.2% manj prenočitev kot v lanskem primerljivem obdobju. Vzrok za to je bilo zmanjšanje števila tujih turistov za 12.4% ter njihovih prenočitev za 13.3%, ki ju ni nadomestilo povečanje števila in prenočitev domačih turistov (za 4.8% oz. za 2.4%). V tem obdobju je bilo število prenočitev Nemcev, ki so pri nas najštevilnejši med tujimi gosti, kar za 20.8% manjše kot pred letom, Avstrijcev za 6.7%,

Italijanov pa za 14.5%. Prenočitve tujih gostov predstavljajo 44.7% vseh prenočitvev (lani 48.9%), v številu turistov pa tujci s 50.3% še vedno presegajo polovico (v enakem obdobju lani 54.7%). Pričakovanja turističnih delavcev o povečanem prilivu tujih turistov v avgustu se niso uresničila, v istem mesecu pa se je povečal prehod tujih turistov čez Slovenijo v sosednjo Hrvaško, kar opozarja, da bližina balkanske vojne in nesreča v turskem predoru nista edina razloga za letošnji slabši turistični promet. Razloge za manjše število tujih turistov je verjetno treba poiskati tudi v slabo prepoznavni identiteti na mednarodnem turističnem trgu (na to opozarja analiza mednarodnega inštituta za turizem o vedenju turistov v državah EU), marketinško nedodelanem proizvodu, prenavljanju namestitvenih in drugih infrastrukturnih objektov v času sezone ter razmeroma visokih cenah hotelov v primerjavi s kakovostjo njihovih storitev.

Devizni priliv od turizma je v prvih osmih mesecih letošnjega leta znašal 673 mio USD, kar je realno za 10% manj kot v enakem lanskem obdobju. Znotraj deviznega priliva od turizma so bila višja le nakazila turističnim podjetjem (realno za 17.3%), kar je hkrati tudi edina postavka med prilivi od turizma, ki neposredno spada v dejavnost gostinstvo (nakazila hotelom in ostalim nastanitvenim zmogljivostim z izjemo turističnih agencij).

V prvi polovici leta je bila dodana vrednost dejavnosti **gostinstva** za 3.1% realno višja kot v enakem obdobju lani. Glede na dosedanja gibanja ter na podlagi realne rasti nakazil turističnim podjetjem, rasti zaposlenih (za 5.6% v prvih sedmih mesecih) in rasti plač (v prvih sedmih mesecih realno za 2.7%) za **letos** ocenjujemo, da bo **realna rast dodane vrednosti** gostinstva znašala **okoli 2.5%**. V **letu 2000** pa naj bi se realno povečala za **okoli 4%**. Vlada RS je 1. julija letos ustanovila Fundacijo za razvoj turizma, ki naj bi sredstva namenila za izgradnjo turistične infrastrukture in obnovo kulturne dediščine. Fundacija zaradi nesporazumov glede delitve sredstev še ne deluje, zato so morebitni pozitivni učinki na rast dodane vrednosti v gostinstvu v prihodnjem letu precej negotovi.

V sektorju **promet, skladiščenje in zveze** so v prvih osmih mesecih (v primerjavi z enakim obdobjem lani) po podatkih SURS količinski obseg poslovanja najbolj povečali v letališkem in zračnem potniškem prometu, za 12.4% in 12.2%, povečala pa sta se tudi pomorski in pristaniški blagovni promet, za 8.8% in 6.0%. Pri vseh dejavnostih kopenskih prevozov blaga in potnikov pa se je obseg poslovanja glede na lansko primerljivo obdobje skrčil, najbolj v cestnem blagovnem in potniškem prometu, za 7.1% in 6.4%, v železniškem in mestnem potniškem prometu za 5.9% in 3.0% ter v

železniškem blagovnem prometu za 2.6%. Obseg poštnih storitev se je med primerjanima obdobjema povečal za 17.9%. Število telefonskih naročnikov na fiksnem omrežju se povečuje. Konec leta 1998 jih je bilo v Sloveniji po podatkih SURS 771,320 ali 39 naročnikov na 100 prebivalcev, do konca leta 2000 naj bi se njihovo število po oceni Ministrstva za promet in zveze povečalo na 44 naročnikov na 100 prebivalcev. Še veliko hitreje pa se povečuje število imetnikov mobilnih telefonov. Konec leta 1998 jih je bilo 195,360 ali 10 na 100 prebivalcev, v začetku letošnjega oktobra pa jih je bilo že skoraj 500 tisoč ali več kot 25 naročnikov na 100 prebivalcev. V devetih mesecih se je torej število naročnikov mobilnih telefonov 2.5-krat povečalo. Telekomunikacijska dejavnost bo tako po naših ocenah letos presegla 10-odstotno rast dodane vrednosti. Na osnovi navedenih gibanj ter precejšnji teži, ki jo imajo pri izračunu rasti dodane vrednosti kopenski prevozi blaga in potnikov ocenjujemo, da bo dejavnost prometa, skladiščenja in zvez **letos** dosegla **okoli 3.5-odstotno realno rast dodane vrednosti** (za 1 odstotno točko nižje od spomladanske napovedi), podobno ali nekoliko višjo rast pa lahko ob predpostavki izboljšanja trendov pričakujemo tudi **v prihodnjem letu (okoli 4.0-odstotno)**.

4.2. IZDATKOVNA STRUKTURA BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA - Domače povpraševanje je glavni dejavnik rasti v letu 1999, v letu 2000 bosta prispevka domačega in tujega povpraševanja bolj izenačena

Tekoča gospodarska gibanja nakazujejo, da so trendi v letu 1999 nekoliko ugodnejši, kot smo pričakovali in napovedovali spomladi. Domača potrošnja se je močno povečala, zaradi pričakovanih učinkov uvedbe davka na dodano vrednost so se povečali predvsem nakupi trajnih potrošnih dobrin (zlasti avtomobilov, bele tehnike in pohištva). Pravi zagon je bil letos opazen tudi pri investicijah v gradbene objekte in opremo. Velik del učinkov večjega domačega povpraševanja v prvi polovici leta se je prelil v tujino in odrazil v večjem uvozu. Najnovejše ocene kažejo, da bo letošnja realna rast uvoza blaga in storitev (7.2%) bistveno hitrejša od spomladanske ocene (4.7%). Del pospeševalnih oziroma multiplikativnih učinkov povečane domače potrošnje pa se je odrazil tudi v povečani domači gospodarski aktivnosti (glej poglavje 4.1.).

Konjunkturo domačega povpraševanja v začetku leta bo, kot vse kaže, do konca leta nadomestilo izboljšanje izvoznega povpraševanja. Septembrska anketa SURS-a o poslovnih tendencah v predelovalnih dejavnostih kaže, da

anketirani direktorji v naslednjih mesecih pričakujejo umiritev domačega povpraševanja ob nadaljnji rasti izvoznega. Po podatkih Eurostata se je maja letos končalo obdobje upadanja industrijske proizvodnje v povprečju EU, ki se je začelo novembra lani. Tudi jesenske napovedi gospodarske rasti v EU za leto 1999 so v primerjavi s spomladanskimi bolj optimistične in se gibljejo med 1.8 in 2.1% (podrobneje glej poglavje 3). Upošteva tekoča gospodarska gibanja v mednarodnem in domačem okolju ter tuje napovedi o hitrejši rasti bruto domačega proizvoda in uvoza pri naših najpomembnejših trgovinskih partnericah, smo izdelali jesensko oceno nacionalnih računov Slovenije, ki kaže, da bi Slovenija **letos lahko dosegla 3.5- do 4.0-odstotno gospodarsko rast, v naslednjem letu pa 4-odstotno rast.**

Tabela 6: Rast komponent povpraševanja

	Realne stopnje rasti v %				
	1996	1997	1998	1999	2000
Skupno agregatno povpraševanje	3.6	6.2	5.1	4.5	4.4
v tem:					
Tuje povpraševanje (izvoz)	3.3	11.3	7.0	3.6	4.5
Domače povpraševanje	3.7	5.0	4.6	4.7	4.3
- reprodukcijsko	3.4	4.6	3.9	3.1	4.1
- izdatki za zasebno porabo	2.4	3.3	2.3	3.7	2.0
- izdatki za državno potrošnjo	3.6	4.3	5.6	5.1	5.3
- investicijsko	9.2	11.3	12.9	14.0	9.0

Vir: SURS, Ocene nacionalnih računov ZMAR.

Rast skupnega **domačega povpraševanja** bo letos (4.7%) po oceni nekoliko višja od lanske (4.6%). Za prihodnje leto pričakujemo, da bo rast domačega povpraševanja bolj usklajena z rastjo bruto domačega proizvoda in bo znašala 4.3%. Med komponentami domačega povpraševanja letos najhitreje narašča investicijsko povpraševanje; investicije v osnovna sredstva bodo letos po oceni dosegle 14-odstotno realno rast, kar je bistveno hitreje od rasti končnega domačega trošenja (4.1%). Ob upoštevanju dolžine proizvodnega ciklusa v gradbeništvu⁷ naj bi se rast investicij, čeprav nekoliko bolj umirjeno, nadaljevala tudi v prihodnjem letu. Investicije v osnovna sredstva naj bi se v letu 2000 so ocenah realno povečale za 9%. Rast povpraševanja rezidenčnih gospodinjstev po proizvodih in storitvah

⁷ Gradbeništvo ima navadno daljši proizvodni cikel, multiplikativni vpliv (neposredni in posredni) na proizvodnjo v celotnem gospodarstvu pa je v tej dejavnosti med največjimi. V preteklem letu je skupni sektorski multiplikator gradbeništva (ki kaže velikost proizvodnje vseh sektorjev narodnega gospodarstva, ki je direktno in indirektno potrebna za zadovoljitev enote povpraševanja po gradbenih storitvah) znašal 2.18.

BRUTO DOMAČI PROIZVOD

---

končne potrošnje (3.7%) bo v letu 1999 višja kot v preteklih treh letih. V prihodnjem letu pričakujemo, ob trdnih normativnih okvirjih dohodkovne politike v letu 2000 in visoki primerjalni osnovi zaradi realiziranih velikih nakupov trajnih dobrin letos, bolj umirjeno rast nacionalnih izdatkov rezidenčnih gospodinjstev (realno za 2%). Naraščanje izdatkov za državno potrošnjo je letos (5.1%) nekoliko počasnejše kot lani (5.6%). Upoštevajoč predlog proračuna Republike Slovenije za leto 2000 ocenjujemo, da bo rast državne potrošnje v prihodnjem letu znašala 5.3%. Po uvedbi davka na dodano vrednost v drugi polovici letošnjega leta pričakujemo, da bodo davčni zavezanci poskušali zmanjšati vezavo likvidnih sredstev v vstopnem davku tako, da bodo nadalje racionalizirali zaloge (pričakujemo padec zalog oz. povečanje obrata zalog).

Tabela 7: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda

	Struktura v %, tekoče cene				
	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Blagovni in storitveni saldo s tujino (izvoz-uvoz)	-1.0	-1.2	-1.4	-2.7	-3.2
Končna potrošnja in bruto investicije	101.0	101.2	101.4	102.7	103.2
- Zasebna potrošnja	57.3	56.5	55.6	55.8	54.7
- Državna potrošnja	20.2	20.5	20.6	20.8	21.1
- Investicije v osnovna sredstva	22.6	23.5	24.2	25.8	27.1
- Spremembe zalog	0.9	0.7	1.0	0.3	0.3

Vir: SURS; ocena ZMAR.

V izdatkovni strukturi bruto domačega proizvoda se postopno zmanjšuje delež končne potrošnje, povečuje pa delež bruto investicij v osnovna sredstva. Delež končne potrošnje naj bi se v obdobju 1995-1999 zmanjšal za 1.8 odstotne točke (na 76.5% bruto domačega proizvoda leta 1999), delež bruto investicij v osnovna sredstva pa povečal za 2.8 odstotne točke (na 25.8% bruto domačega proizvoda leta 1999). Zmanjšanje deleža končne potrošnje v navedenem obdobju gre izključno na račun zmanjšanja deleža izdatkov gospodinjstev v bruto domačem proizvodu (od 57.0% v letu 1995 na 54.7% v letu 1999). Dinamika realnega trošenja države je v preteklih štirih letih prehitela zasebno potrošnjo, zato se je delež državne potrošnje v bruto domačem proizvodu povečal od 20.2% v letu 1995 na 20.8% v letu 1999, v prihodnjem letu pa bo delež izdatkov za državno potrošnjo znašal 21.1% bruto domačega proizvoda.

Rast **tujega povpraševanja** se je že v lanskem letu, po izjemno živahni

rasti v letu 1997 (11.3%), precej znižala (na 7.0%). Zaradi upadanja industrijske produkcije pri naših najpomembnejših partnericah v prvi polovici letošnjega leta ocenjujemo, da se bo rast izvoznega povpraševanja, kljub povečanju izvoznih naročil v drugi polovici leta, v primerjavi s preteklim letom še znižala (stopnja rasti se bo znižala od lanskih 7.0% na letošnjih 3.6%). Tudi v prihodnjem letu glede na pričakovano poslabšanje pogojev menjave (za 0.5 odstotne točke) kljub napovedim o oživljanju gospodarske rasti v največjih trgovinskih partnericah ne pričakujemo velikega izboljšanja izvoznih gibanj. Po ocenah bi se izvoz v prihodnjem letu realno povečal za 4.5%.

V primerjavi s preteklim letom bo letos delež izvoza blaga in storitev v bruto domačem proizvodu manjši za 1 odstotno točko; v isti primerjavi se bo delež uvoza blaga in storitev povečal za 0.3 odstotne točke. Ob pričakovanih izvozno-uvoznih gibanjih se bo primanjkljaj v menjavi blaga in storitev s tujino v letošnjem letu povečal na 2.7% bruto domačega proizvoda (lani je znašal 1.4% bruto domačega proizvoda), v letu 2000 pa na 3.2% bruto domačega proizvoda.

Zaradi pozitivnega salda faktorskih dohodkov in tekočih transferjev je bil **bruto nacionalni razpoložljivi dohodek** v lanskem letu za 1.3 odstotne točke večji od bruto domačega proizvoda. Pozitiven saldo dohodkov in tekočih transferjev (v višini 1.3% bruto domačega proizvoda) pričakujemo tudi v letošnjem letu. Zaradi povečanega trošenja pred uvedbo davka na dodano vrednost se je letos zmanjšalo narodnogospodarsko varčevanje. Po pokritju nacionalne končne porabe je bruto nacionalno varčevanje v letu 1998 znašalo 25.1% bruto domačega proizvoda, letos pa 24.8%. Takšna raven varčevanja letos ne bo zadoščala za pokritje domačih investicij, ki bodo financirane z neto zadolževanjem v tujini (negativen saldo tekočih transakcij v računu tujine v višini 1.3% bruto domačega proizvoda). Gospodarske rasti v letu 1999, ki bo dosežena ob povečanih neto prilivih varčevanja iz tujine, ne moremo ocenjevati kot izjemno ugodne, še zlasti, če upoštevamo, da je bila gospodarska rast v preteklih petih letih v Sloveniji (z izjemo leta 1996) hitrejša, pri tem pa je bil račun tekočih transakcij s tujino približno izravnal. Za leto 2000 predpostavljamo, da bo ekonomska politika uspešnejša pri zagotavljanju nacionalnega varčevanja. Udeležba te ključne makroekonomske kategorije v bruto domačem proizvodu, od katere je predvsem odvisen bodoči gospodarski razvoj, naj bi se v letu 2000 ponovno povečala (na 25.8% bruto domačega proizvoda). Takšna raven varčevanja bi omogočila financiranje investicij v stalna sredstva, ki naj bi naslednje leto realno porasle za 9%, ob neto zadolževanju v tujini, ki bi znašalo 1.6%

BRUTO DOMAČI PROIZVOD

Tabela 8: Oblikovanje in delitev bruto nacionalnega razpoložljivega dohodka

	Struktura v %				
	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Neto primarni dohodki s tujino	0.8	0.7	0.7	0.6	0.8
BRUTO NACIONALNI DOHODEK	100.8	100.7	100.7	100.6	100.8
Neto tekoči transferji s tujino	0.3	0.6	0.6	0.8	0.8
BRUTO NACIONALNI RAZPOLOŽLJIVI DOHODEK	101.2	101.3	101.3	101.3	101.6
Končna potrošnja	77.5	76.9	76.3	76.5	75.8
BRUTO VAREEVANJE	23.7	24.3	25.1	24.8	25.8
Saldo tekočih transakcij s tujino	0.2	0.1	-0.1	-1.3	-1.6
BRUTO INVESTICIJE	23.5	24.2	25.2	26.2	27.4
v tem: investicije v osnovna sredstva	22.6	23.5	24.2	25.8	27.1
NETO INVESTICIJE	5.4	6.2	7.0	8.0	9.2

Vir: SURS; ocena ZMAR.

bruto domačega proizvoda (oziroma 350 milijonov USD).

4.3. STROŠKOVNA STRUKTURA BRUTO DOMAČEGA PROIZVODA - Nadaljnje zmanjševanje deleža skupnih stroškov dela v bruto domačem proizvodu

Positivni premiki, ki so bili v preteklih treh letih doseženi v stroškovni strukturi bruto domačega proizvoda, **se letos nadaljujejo**. Zaradi zaostajanja nominalne rasti skupne mase bruto plač in drugih stroškov dela za nominalno rastjo bruto domačega proizvoda, pričakujemo, da se bo delež skupnih stroškov dela (sredstev za zaposlene) v bruto domačem proizvodu nadalje znižal (od 52.3% v letu 1998 na 51.7% v letu 1999 in 51.2% v letu 2000). S prvim julijem letos je bila uvedena temeljna sprememba v davčnem sistemu, in sicer uvedba davka na dodano vrednost. Ocena v letošnjem letu obračunanih davkov na proizvode in storitve je za 5.9% (okoli 30.7 milijarde SIT) večja od spomladi predvidene. Porast višine davkov, obračunanih na proizvode in storitve, glede na spomladi predvideno, je deloma posledica večjega domačega trošenja od pričakovanega. Davek na dodano vrednost s sistemom dvojnega nadzora omogoča boljše pobiranje davkov kot sistem prometnih davkov. Ob uvedbi davka na dodano vrednost naj bi se delež davkov na proizvode in storitve v bruto domačem proizvodu povečal (od 14.3% v lani na 15.5% letos), kar je povezano tudi z omenjenim vplivom davka na dodano vrednost na

zmanjšanje davčne evazije. Ob predvidenem povečanju trošarin v prihodnjem letu ocenjujemo, da se bo delež davkov na proizvode in storitve še nekoliko povečal in znašal 15.6% bruto domačega proizvoda. Ob zmanjševanju carin in uvoznih dajatev se je njihov delež v bruto domačem proizvodu znižal z 3.5% v letu 1995 na 1.2% v letu 1999. Zaradi izvajanja pridružitvenega sporazuma z EU in drugih prostocarinskih sporazumov tudi v letu 2000 predvidevamo nadaljnje znižanje deleža carin in uvoznih dajatev.

Tabela 9: Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda

	Struktura v %					
	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
1. SREDSTVA ZA ZAPOSLENE	57.2	54.8	53.6	52.3	51.7	51.2
2. DAVKI NA PROIZVODNJO IN UVOZ	17.0	17.4	17.0	17.6	18.7	18.5
2a. davki na proizvode in storitve	13.1	13.4	13.3	14.3	15.5	15.6
2b. uvozne dajatve	3.5	3.0	2.0	1.5	1.2	1.0
2c. drugi davki na proizvodnjo	0.4	1.0	1.7	1.9	1.9	1.9
3. SUBVENCIJE	2.2	2.1	2.1	2.2	2.2	2.1
4. BRUTO POSLOVNI PRESE•EK	17.1	19.1	21.1	22.0	22.0	22.2
5. BRUTO RAZNOVRSTNI DOHODEK	10.8	10.8	10.3	10.3	9.9	10.1
6. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (6 = 1+2-3+4+5)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Vir: SURS; ocena ZMAR.

5. MEDNARODNA KONKURENČNOST IN PLAČILNA BILANCA

5.1. MEDNARODNA KONKURENČNOST - V letih 1999 in 2000 ohranjanje dosežene ravni

Izboljšanje cenovne konkurenčnosti slovenskih predelovalnih dejavnosti bo v letu 1999 posledica močne depreciacije tolarja v prvi polovici leta, **stroškovna konkurenčnost** pa se bo ob predpostavljeni rasti stroškov dela na enoto proizvoda pri pomembnejših trgovinskih partnericah **v letu 1999 ohranila na ravni leta 1998.**

Zaradi presežnega povpraševanja po devizah na podjetniškem trgu kot posledici rasti primanjkljaja na tekočem računu plačilne bilance na eni strani in krepitve ameriškega dolarja na mednarodnih valutnih trgih na drugi je vrednost tolarja v prvih šestih mesecih leta 1999 do košarice valut sedmih najpomembnejših OECD trgovinskih partneric⁸ realno padla za 3.5%, merjeno z relativnimi cenami življenjskih potrebščin; če upoštevamo relativne cene industrijskih izdelkov pri proizvajalcih pa za 5.8%. Z julijsko intervencijo Banke Slovenije je bilo nominalno padanje vrednosti tolarja do evra zaustavljeno, realni efektivni tečaj pa je po sorazmerno hitri rasti relativnih cen življenjskih potrebščin (višje mesečne stopnje rasti cen po uvedbi davka na dodano vrednost) do oktobra pospešeno apreciiiral. Septembra je bil efektivni tečaj tolarja realno le še za 0.7% nižji kot decembra, merjeno s cenami industrijskih izdelkov pri proizvajalcih, ki se kljub uvedbi davka na dodano vrednost niso bistveno povečale, pa še vedno za 5.8%. Realni padec vrednosti tolarja v prvih devetih mesecih skupaj glede na primerljivo lansko obdobje je bil 0.5% oziroma 2.3%.

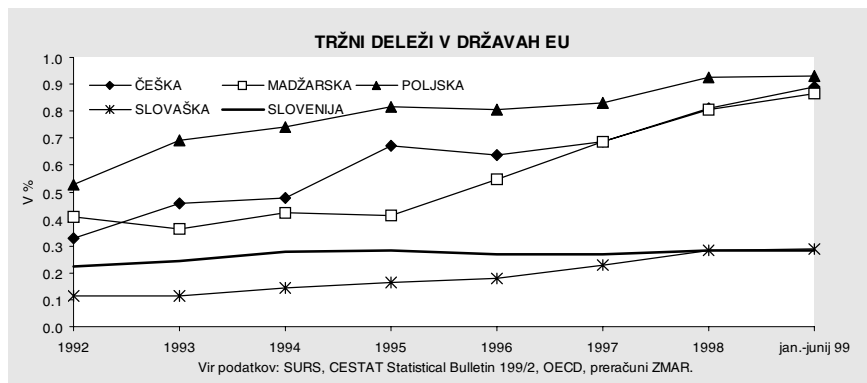
Bistveno boljša kot lani je bila letos cenovna konkurenčnost slovenskega blaga na valutnem območju ameriškega dolarja. Do valut EU je tolar v prvih sedmih mesecih realno upadel za 1%, v povprečju prvih sedmih mesecev pa je bila cenovna konkurenčnost slovenskega blaga na trgih EU na primerljivi lanskoletni ravni, tudi če upoštevamo relativne cene življenjskih potrebščin. Zaradi hitre realne apreciacije tolarja do hrvaške kune v prvem četrtletju 1999 je bila cenovna konkurenčnost slovenskega blaga v primerjavi

---

⁸ Do nemške marke, avstrijskega šilinga, italijanske lire, francoskega franka, ameriškega dolarja, britanskega funta in švicarskega franka.

s Hrvaško istočasno slabša (v primerjavi z lanskim decembrom za 1.7%, s povprečjem prvih sedmih mesecev leta 1998 pa za 4.4%). Kljub izrazitem padcu vrednosti tolarja do valut držav CEFTA-4 (češke krone, madžarskega forinta, poljskega zlota in slovaške krone) v letošnjem letu (julija glede na december za 4.5%) pa povprečje sedmih mesecev še kaže na slabšo cenovno konkurenčnosti slovenskega blaga (za 2%) glede na primerljivo lansko obdobje.

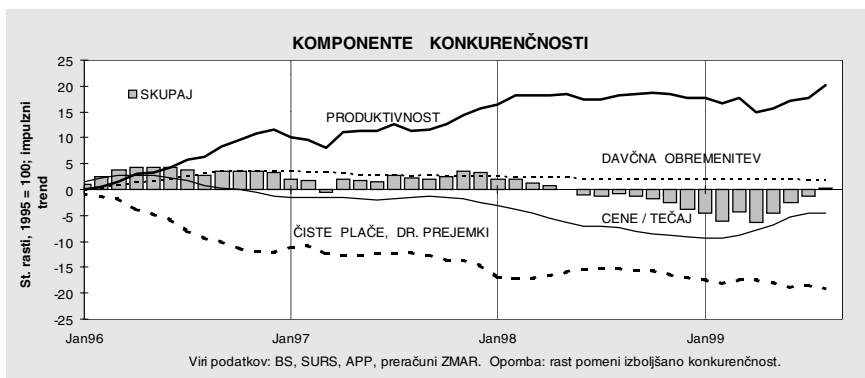
Ob ugodnih tečajnih gibanjih je bil z majske rastjo proizvodnje in s tem produktivnosti dela v slovenskih predelovalnih dejavnostih prekinjen več kot eno leto trajajoč trend bolj ali manj stalnega poslabševanja stroškovne konkurenčnosti. Zaradi pospešenega štirimesečnega upadanja sredi leta so bili stroški dela na enoto proizvoda v košari valut avgusta že za 3.8% nižji kot decembra, v prvih osmih mesecih leta 1999 pa so primerljivo raven iz leta 1998 še presegali za 2.3%. Produktivnost dela je bila zaradi upadanja proizvodnje konec lanskega in na začetku letošnjega leta višja le za skromnih 0.6% ob istočasni 2.5-odstotni realni rasti stroškov dela na zaposlenega. Ker je po dosegljivih podatkih za prvo polletje leta 1999 produktivnost dela v predelovalnih dejavnostih na Madžarskem, Češkem in Poljskem (CEFTA-3) glede na primerljivo obdobje leta 1998 stagnirala (podobno kot v Sloveniji), realna rast plač pa je bila v primerjavi s slovenskimi višja (za okoli 2 odstotni točki), se je stroškovna konkurenčnost slovenskih predelovalnih dejavnosti v primerjavi s povprečjem držav CEFTA-3 letos celo rahlo izboljšala. Kljub temu pa je bila zlasti češka in madžarska izvozna učinkovitost na trgih držav EU letos bistveno višja kot slovenska. Češki tržni delež v državah EU je bil v prvi polovici leta v primerjavi s povprečjem leta 1998 višji za 10.1%, madžarski za 7.9%, slovaški za 1.8%, poljski za 0.7%, slovenski pa le za 0.4%. Pod vplivom intervencij Banke Slovenije je vrednost tolarja do evra od konca septembra pričela ponovno padati. Četudi je realna apreciacija tolarja

do košarice valut do konca leta zelo verjetna, pa bo tolar po oceni v povprečju leta 1999 realno depreciral (merjeno z relativnimi cenami življenjskih potrebščin za okoli 0.5%, z relativnimi cenami proizvajalcev pa še za okoli 2 odstotni točki izraziteje). Če bo do konca leta rast produktivnosti dela v predelovalnih dejavnostih postopoma naraščala in znašala okoli 2%, kolikor bo predvidoma tudi realna rast stroškov dela na zaposlenega, bo rast stroškov dela na enoto proizvoda v košari valut letos znašala okoli 0.6%. Ker se bodo za približno toliko (0.8%) po dosegljivih ocenah povečali tudi stroški dela na enoto proizvoda pri pomembnejših trgovinskih partnericah, bi to pomenilo, da se bo stroškovna konkurenčnost slovenskih predelovalnih dejavnosti letos ohranila na ravni izpred enega leta.

V letu 2000 se bo cenovna konkurenčnost slovenskih predelovalnih dejavnosti najverjetneje ponovno poslabšala. Na ocenjeno 1.4-odstotno apreciacijo tolarja, merjeno z relativnimi cenami življenjskih potrebščin, bo ob napovedanem šibkejšem ameriškem dolarju v prihodnjem letu (1.76 DEM za USD, v letu 1999 1.82 DEM za USD) vplivala tudi letošnja dinamika (deprecijacija tolarja v prvi in apreciacija v drugi polovici leta). Ker bodo učinki letošnje dinamike pri proizvodnji v predelovalnih dejavnostih zelo verjetno ravno nasprotni (visoka - več kot 3-odstotna rast), bo višja kot letos tudi rast produktivnosti dela (okoli 4.7%). Ob ocenjeni 2.6-odstotni realni rasti stroškov dela na zaposlenega se bodo stroški dela na enoto proizvoda v košari valut povečali za okoli 0.6%. Trend **ohranjanja stroškovne konkurenčnosti** slovenskih predelovalnih dejavnosti se bo nadaljeval tudi **v letu 2000**, če se bodo uresničile napovedi o upočasneni rasti stroškov dela na enoto proizvoda pri pomembnejših trgovinskih partnericah (za okoli 0.4%).

5.2. IZVOZNO-UVOZNI TOKOVI IN PLAČILNA BILANCA - Po obdobju približno uravnoveženega salda tekočega računa plačilne bilance premik v primanjkljaj

Hitrejša realna rast uvoznih od izvoznih blagovnih tokov je bila sicer pričakovana, vendar pa bo razlika med rastjo izvoza in uvoza blaga tudi zaradi učinka uvedbe davka na dodano vrednost na mednarodno menjavo še nekoliko večja, kot smo pričakovali spomladi. Rast uvoza blaga je bila predvsem v drugem četrtletju bistveno hitrejša, kot smo pričakovali. Zunanjetrgovinski primanjkljaj je tako že v prvi polovici leta skoraj dosegel lanski obseg in bo presegel spomladanske ocene. Primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance se je po uvedbi davka na dodano vrednost sicer začel zmanjševati, vendar pa se letos ne bo več približal uravnoveženosti, ki smo jo beležili v obdobju 1995-1998.

V prvih osmih mesecih letos je bil izvoz blaga v primerjavi z enakim obdobjem lani realno večji za 4%, uvoz blaga pa za 8.1%. Na visoko realno rast uvoza blaga so v veliki meri vplivale povečana domača potrošnja in nabave pred uvedbo davka na dodano vrednost. Uvoz blaga v juniju je bil rekordno visok, kar je ob realni stagnaciji izvoza blaga povzročilo največji mesečni blagovni primanjkljaj od leta 1992 naprej (265.3 milijonov USD). Po namenski strukturi blagovne menjave je v prvih osmih mesecih letos v primerjavi z enakim lanskim obdobjem realno najbolj porasel uvoz proizvodov za investicije (za 21.8%). K slednjemu je v največji meri prispeval uvoz strojev in naprav, električnih motorjev in naprav ter drugega investicijskega blaga, kar je skladno s povečanjem domače investicijske aktivnosti in je ugodno za gospodarski razvoj. Zaradi upadanja obsega industrijske proizvodnje pa se je uvoz proizvodov za reprodukcijo realno povečal le za 2%. Realno je porasel tudi uvoz proizvodov za široko porabo, in sicer za 11.1%, k porastu le-tega pa je v glavnem prispeval uvoz drugih izdelkov za široko porabo in uvoz medicinskih ter farmacevtskih izdelkov.

Politične in ekonomske razmere v nekaterih trgovinskih partnericah (vojna na Kosovu, gospodarska recesija na Hrvaškem in kriza v Rusiji) so spremenile **geografsko usmerjenost slovenske blagovne menjave**, ki se je **še bolj preusmerila k državam EU**. Izvoz v države EU je v osmih mesecih letos v primerjavi z enakim obdobjem lani realno porasel za 7.5%, uvoz blaga pa za 8.6%. Ob približno enakem zmanjšanju izvoznih in uvoznih cen se je blagovni primanjkljaj z državami EU povečal za 45.6 milijonov USD in je znašal 766.9 milijonov USD. Delež izvoza blaga na trge EU se je povečal za

2.4 strukturne točke (v prvih osmih mesecih je znašal 66.9%), delež uvoza blaga iz EU pa se je povečal za 0.4 strukturne točke (v prvih osmih mesecih je znašal 69.1%). V okviru EU je slovenska blagovna menjava večinoma skoncentrirana na pet držav (Nemčija, Avstrija, Italija, Francija, Velika Britanija), kjer je Slovenija v prvih osmih mesecih letos realizirala 88% celotne blagovne menjave z EU. Najbolj se je povečal izvoz v Nemčijo (realno za 13.8). Nemčija je naša najpomembnejša zunanjetrgovinska partnerica, s katero izkazujemo zunanjetrgovinski presežek od leta 1992 naprej. V prvih osmih mesecih se je le-ta v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 92.5 milijonov USD in je znašal 399.4 milijona USD. Na nemški trg smo izvozili 31.5% celotnega izvoza, kar je za 3 strukturne točke več kot lani v enakem obdobju, delež uvoza pa je ostal na enaki ravni in je predstavljal 20.8% celotnega slovenskega uvoza blaga. Ker je Nemčija v letošnjem letu povečala zlasti uvoz blaga izven držav EU, je to povečalo tudi odzivnost našega izvoza. Izvoz izdelkov, pri katerih Slovenija izkazuje primerjalne prednosti, je predstavljal okoli 55% izvoza v Nemčijo. V tem kontekstu gre v glavnem za proizvode, kot so: barvne kovine in ostali izdelki, razvrščeni po materialu, kemične proizvode in razne končne proizvode (obleka, pohištvo in obutev). Med proizvodi, ki nimajo primerjalnih prednosti, pa so stroji in transportne naprave, ki so predstavljali 41.1% izvoza blaga v Nemčijo. Vse drugo so primarni proizvodi, katerih izvozni delež je zanemarljivo majhen. V osmih mesecih letos se je (od EU-5) najbolj znižal izvoz blaga v Francijo, ki je, ob stagnaciji uvoza, realno upadel kar za 29.1%. Strukturni delež izvoza se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem znižal za 2.6 odstotnih točk, na 5.7%. Glavni razlog za tak padec izvoza (okoli 20-odstoten) je bila predvsem nižja prodaja avtomobilov na francoski trg.

V države nekdanje Jugoslavije se je izvoz blaga v osmih mesecih letos v primerjavi z enakim lanskim obdobjem realno znižal za 2.3%, uvoz blaga pa se je realno povečal za 2%. Čeprav se recesija na Hrvaškem postopoma umirja (Hrvaška je naša tretja izvozna partnerica z 8-odstotnim izvoznim deležem), pa je bil izvoz na Hrvaško v prvih osmih mesecih letos v primerjavi z enakim obdobjem lani realno za 12.3% nižji. Zunanjetrgovinski presežek s Hrvaško se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem znižal za 100 milijonov USD in je dosegel vrednost 161 milijonov USD. Od držav prejemnic pomoči iz naslova Pakta stabilnosti je Slovenija močno povečala blagovno menjavo z Bosno in Hercegovino (realno za 34%), z ostalimi državami jugovzhodne Evrope (Jugoslavijo, Albanijo, Bolgarijo, Makedonijo in Romunijo) pa blagovna menjava še ni začela oživljati.

Omenjena gibanja v blagovni menjavi s tujino so povzročila, da se je celotni

nominalni blagovni primanjkljaj v prvih osmih mesecih, izražen v tekočih USD (po plačilnobilančni statistiki), v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 228 milijonov USD, na 761.8 milijonov USD.

Kljub prenehanju vojne na Balkanu je v osmih mesecih letos v primerjavi z enakim lanskim obdobjem izvoz storitev realno upadel za 3.5%. Glavni razlog za to zmanjšanje je bilo okoli 10-odstotno realno zmanjšanje prilivov od turizma zaradi sorazmerno slabe turistične sezone: manjše število tujih gostov in njihovih prenočitev, zaradi manjših razlik v cenah bencina pa tudi manjši obseg enodnevnega turizma. Zmanjšal se je tudi izvoz transportnih in konstrukcijskih storitev, pozitivni trendi pa so bili zabeleženi le na področju izvoza ostalih poslovnih storitev. Delež omenjenih storitev v skupnem izvozu storitev pa je predstavljal 22.6% (porast za 4 strukturne točke), kar je pozitiven premik v strukturi izvoza storitev, saj se je povečal delež storitev, pri katerih se zahteva več znanja in bolj kvalificirana delovna sila. Vendar pa po deležu teh storitev Slovenija še vedno krepko zaostaja tudi za povprečno strukturo izvoza storitev razvitejših, kjer v povprečju predstavljajo okoli 40% skupnega izvoza storitev. Na drugi strani je k manjšemu presežku v menjavi storitev prispevala tudi hitra rast uvoza storitev, ki je bil v prvih osmih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani realno višji za 6.8%. K rasti uvoza storitev so največ prispevali realno večji izdatki za potovanja (za 7%) in povečan uvoz ostalih storitev (za 17.6%). V juliju so odlivi za potovanja celo presegali prilive od turizma oziroma potovanj za 15.6 milijonov USD. Presežek v menjavi storitev se je v primerjavi z enakim obdobjem lani znižal za 117.5 milijonov USD in je znašal 231 milijonov USD. Primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem povečal za 376.2 milijonov USD in je znašal 397.5 milijonov USD, kar je v glavnem posledica večjega blagovnega primanjkljaja in manjšega storitvenega presežka.

Imetja na kapitalnem in finančnem računu plačilne bilance so se v osmih mesecih letos močno znižala, saj so se obveznosti do tujine povečale za 380.5 milijonov USD, v enakem obdobju lani pa smo zabeležili povečanje terjatev za 53.3 milijonov USD. Prilivi od neposrednih tujih naložb so bili letos nižji za 60% in so izkazovali vrednost 58.7 milijonov USD. Portfolio odlivi so znašali 15.3 milijonov USD, tuje naložbe v domače vrednostne papirje pa so se povečale zaradi emisije državnih evroobveznic, namenjenih za plačila zunanjega dolga. Ker na domačem finančnem trgu razmere še niso povsem urejene, so tuja podjetja v osmih letošnjih mesecih pri nas nakupila le za 1.3 milijonov USD privatizacijskih (lastniških) vrednostnih papirjev. Od drugih naložb je močno poraslo neto kreditiranje tujine, saj so

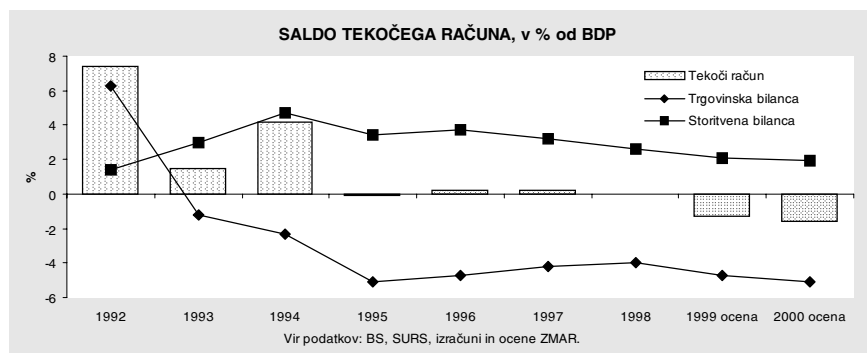
se kratkoročni komercialni krediti povečali za 368.4 milijonov USD (lani v enakem obdobju za 232.2 milijonov USD), kar je rezultat večjih predplačil za uvoz blaga in kreditiranja izvoza zaradi zaostrenih razmer na mednarodnih trgih. Neto finančni prtok iz tujine v omenjenem obdobju ni zadoščal za pokritje primanjkljaja na tekočem računu plačilne bilance, zato so se skupne devizne rezerve znižale za 102 milijona USD. Konec avgusta je vrednost celotnih deviznih rezerv (rezerv BS in komercialnih bank) znašala 4267 milijonov USD in je zadoščala za pokritje 78.3% celotnega zunanjega dolga.

Pokritost zunanjega dolga z deviznimi rezervami se je letos močno **zmanjšala** (še decembra je bila 96.4-odstotna). Zunanji dolg se je v osmih mesecih povečal za 490 milijonov USD kot posledica izdaje evroobveznic v višini 318 milijonov USD marca letos in povečanega obsega zadolževanja bank in podjetij v tujini. Devizne rezerve pa so se v istem obdobju znižale za 514.4 milijona dolarjev, deloma zaradi naraščajočega primanjkljaja na tekočem računu plačilne bilance, večinoma pa zaradi tečajnih razlik kot posledice krepitve dolarja na mednarodnih deviznih trgih. Letošnje dolžniške obveznosti Slovenije (odplačilo glavnice in obresti) so v primerjavi z letom 1998 (1.542 milijonov USD ali 13.2% prihodka od izvoza blaga in storitev) razmeroma nizke. Obveznosti iz naslova dolgoročnega dolga letos znašajo 391 milijonov USD, v prvih osmih mesecih je skupno servisiranje dolga znašalo 542 milijonov dolarjev. V letu 2000 se bo obseg zapadlega dolgoročnega dolga ponovno bolj povečal, dolžniške obveznosti iz tega naslova bodo po planu odplačevanja znašale 965 milijonov dolarjev.

Na osnovi tekočih gibanj in ocenjenih razmer v domačem okolju (gibanja rasti BDP, industrijske aktivnosti, deviznega tečaja, plač) in v mednarodnem okolju (rasti slovenskih izvoznih trgov, medvalutnih razmerij, cen nafte in drugih primarnih surovin), ocenjujemo, da bo **izvoz blaga v letu 1999 realno porasel za 4.6%, uvoz blaga pa za 7.4%**. Ob manjšem zmanjšanju izvoznih kot uvoznih cen se bodo pogoji menjave slovenskega gospodarstva (terms of trade) rahlo izboljšali (indeks 100.4). **Primanjkljaj v blagovni menjavi**, izražen v tekočih USD, bi po ocenah znašal **940 milijonov USD**, kar bo za 165 milijonov več kot lani. Ob realnem znižanju izvoza storitev (za 0.8%) in realnem porastu uvoza storitev (za 5.7%) pa naj bi presežek v menjavi storitev v primerjavi z letom poprej zmanjšal za 103 milijonov USD, znašal pa bi 410 milijonov USD. Zaradi večje domače investicijske aktivnosti in večje domače porabe domače varčevanje ne bo zadoščalo za financiranje investicij. Varčevalno-investicijska vrzel (**saldo tekočega računa plačilne bilance**) bo v letu 1999 znašala okoli **265 milijonov USD** (1.3% BDP).

V letu 2000 naj bi bila gospodarska rast v svetu in v EU bistveno bolj dinamična kot letos (podrobneje glej poglavje 3). Ugodnejša gospodarska gibanja v EU in v svetu bodo pozitivno vplivala na slovensko blagovno in storitveno menjavo. Realna rast izvoza blaga se bo ob ugodnejših gospodarskih gibanjih v tujini nekoliko okrepila in bo po ocenah znašala 5.3%. Realna rast uvoza naj bi po ocenah bila nižja kot letos in znašala 5.6%. Pospešek v rasti uvoza, ki so ga povzročile priprave na uvedbo davka na dodano vrednost, je bil enkraten. Kljub temu pa ob predvideni realni apreciaciji tečaja in pričakovani večji industrijski aktivnosti uvoz blaga tudi v prihodnjem letu naraščal hitreje kot izvoz blaga. Predvidena večja gospodarska aktivnost bo zahtevala večji uvoz kapitalnih dobrin (repromateriala in investicijske opreme), ki bi v strukturi uvoza v prihodnjem letu predstavljali okoli tri četrtine celotnega uvoza. Zaradi predvidoma višje svetovne cene nafte in drugih primarnih surovin in po ocenah tujih analitikov šibkejšega ameriškega dolarja ocenjujemo, da se bodo pogoji menjave v letu 2000 rahlo poslabšali (indeks 99.5). **Blagovni primanjkljaj** bi znašal **okoli 1,110 milijonov USD** in bi se v primerjavi z letom tako 1999 še povečal za 170 milijonov USD.

Izvoz storitev naj bi po oceni zabeležil skromno realno rast (0.6%), pri čemer naj bi se ob stagnaciji turističnih prihodkov realno povečal izvoz transporta in drugih storitev, ki so vezane na obseg blagovne menjave. Uvoz storitev pa bo realno porasel za 2%. Presežek v menjavi storitev bi znašal 415 milijonov, zadoščal pa bo za pokritje 37.4% primanjkljaja v blagovni menjavi. **Primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance** bi po takšnih gibanjih izkazoval vrednost **okoli 350 milijonov USD** (1.6% BDP).

5.3. NEPOSREDNE TUJE INVESTICIJE - Nadaljevanje neugodnih trendov pri neposrednih tujih investicijah v Slovenijo

Kljub upočasnitvi gospodarske rasti v svetu in kljub številnim dejavnikom, ki so v preteklem letu destimulirali investicijsko aktivnost, so tokovi neposrednih tujih investicij lani že peto leto zapored zabeležili novo rekordno raven. Potem ko so se svetovni tokovi neposrednih tujih investicij leta 1997 povečali za 29.4% (prilivi) oziroma za 25.1% (odlivi), so se leta 1998 povečali za 38.7% (prilivi) oziroma za 36,6% (odlivi) in dosegli rekordnih 644 milijard USD (prilivi) oziroma 649 milijard USD (odlivi). Leta 1998 je prodaja tujih podružnic znašala 11.427 milijard USD, celotni svetovni izvoz dobrin in nefaktorskih storitev pa je bil skoraj pol manjši, namreč 6.576 milijard USD. Neposredne tuje investicije postajajo vse pomembnejši način prodora na tuje trge. Velik del povečanja tokov neposrednih tujih investicij sicer izhaja iz vedno bolj intenzivnega združevanja in prevzemanja podjetij (okoli 80% celotnih tokov NTI). Vrednost objavljenih prekomejnih združitvev in prevzemov v prvi polovici leta napoveduje nadaljnje močno povečanje tokov neposrednih tujih investicij tudi v letu 1999. Pri velikem delu teh združitvev in prevzemov dejansko ne gre za investiranje novih sredstev, ampak za medsebojno izmenjavo delnic, kar statistično "napihuje" vrednost tokov. Vendar pa je z vidika neposrednih tujih investicij kot merila za integracijo in internacionalizacijo (globalizacijo) svetovnega gospodarstva povsem nepomembno, ali do tega prihaja z investiranjem novih sredstev ali z izmenjavo delnic.

Prilivi neposrednih tujih naložb v države Srednje in Vzhodne Evrope (skupaj z državami nekdanje Jugoslavije) so se v preteklem letu sicer zmanjšali (z 19.4 milijarde USD v letu 1997 na 18.7 milijarde v letu 1998), vendar

Tabela 10: Neposredne tuje investicije v državah prvega kroga vključevanja v EU (brez Cipra)

	Priliv v 1997 (milijonov USD)	Priliv v 1998 (milijonov USD)	Stanje 1998 (milijonov USD)	Stanje NTI (1998) v primerjavi z BDP	Priliv NTI 1998 per capita v USD
Eeška	1,301	2,540	13,457	23.9	247
Estonija	267	581	1,822	35.0	401
Madžarska	2,085	1,935	18,225	38.5	192
Poljska	4,908	5,129	24,780	15.7	181
Slovenija	321	165	2,863	14.7	83

Vir: WIW-WIFO database.

predvsem zaradi velikega padca prilivov neposrednih tujih investicij v Rusijo.⁹ Prilivi neposrednih tujih investicij v druge države Srednje in Vzhodne Evrope so se močno povečali (s 13.1 milijarde USD v letu 1997 na 16.5 milijarde USD v letu 1998) (UNCTAD 1999). Države v tranziciji (kot celota) se torej vedno uspešneje vključujejo v mednarodne tokove neposrednega tujega investiranja. To še posebej velja za države kandidatke prvega kroga vključevanja v EU, med katerimi pa daleč najslabše rezultate beleži Slovenija. Prilivi neposrednih tujih investicij v Češko in Estonijo so se leta 1998 bistveno povečali, prilivi na Poljsko in Madžarsko so ostali na zelo visoki ravni, že tako skromni priliv v Slovenijo pa so se še razpolovili. Slovenija je tako med kandidatkami na zadnjem mestu tako po prilivih na prebivalca kot po primerjavi stanja neposrednih tujih investicij z bruto domačim proizvodom.

Vrednost neposrednih tujih investicij v Sloveniji je po podatkih Banke Slovenije **konec leta 1998 znašala 2,746.8 milijona USD** (2,016.6 milijona USD lastniškega kapitala in reinvestiranih dobičkov ter 730.1 milijona USD neto obveznosti do tujih matičnih podjetij). V letu 1998 se je stanje povečalo za 566.1 milijona USD, oziroma za 26.0%. Upoštevajoč podatek o 160.5 milijona USD tujega kapitala v podjetjih, ki so v lasti tujih investorjev v drugem kolenu¹⁰ in 58.7 milijona USD prilivov neposrednih tujih investicij v obdobju januar-avgust, ocenjujemo, da znaša sedanje stanje neposrednih tujih investicij v Sloveniji okoli 3 milijarde USD.

Po rekordnem prilivu (320.8 milijona USD) v letu 1997 se je priliv v letu 1998 skoraj prepolovil (165.0 milijona USD), priliv neposrednih tujih investicij v obdobju januar-avgust letos pa je znašal 58.7 milijona USD, kar je bistveno manj od 142.7 milijona USD v enakem obdobju lani ali celo od 229.2 milijona USD v enakem obdobju leta 1997. Če letos ne bo prišlo do kakšnega večjega projekta, bo letošnji priliv neposrednih tujih investicij manjši od 100 milijonov USD. Trenutno takšnega projekta ni na vidiku, pa tudi za realizacijo velikih projektov je do konca leta premalo časa.

V letu 1998 je prišlo do **velikega razhajanja med trendi na področju tokov in spremembami stanja**: zabeležili smo rekordno povečanje stanja neposrednih tujih investicij (za 566.1 milijona USD) ob zelo skromnih prilivih neposrednih tujih investicij (165.1 milijona USD). Povečanje stanja je bilo pravzaprav še večje, ker je bila iz evidence stanja neposrednih tujih investicij

⁹ Priliv neposrednih tujih investicij se je zmanjšal z 6.2 milijarde USD v letu 1997 na 2.2 milijarde USD v letu 1998.

¹⁰ Podjetje s tujim kapitalom v Sloveniji, ki je lastnik/solastnik podjetja v Sloveniji.

v letu 1998 izvzeta Jedrska elektrarna Krško. Kljub rekordnemu povečanju stanja neposrednih investicij v Sloveniji v letu 1998 pa dejanskega investiranja ni bilo dosti več kot 200 milijonov USD. Prvi del povečanja stanja gre namreč na račun povečanja neto obveznosti slovenskih podjetij s tujim kapitalom do njihovih tujih matičnih podjetij (v višini 100.5 milijona USD), ki je v plačilni bilanci zajeto med spremembami obveznosti oziroma terjatev do tujine, ne pa med prilivi neposrednih tujih investicij. Drugi del povečanja stanja je popolnoma knjigovodske narave, brez dejanskih finančnih tokov v ozadju. V letu 1998 so podjetja svoj kapital revalorizirala za 7.5% (izraženo v SIT), ameriški dolar pa je med 31.12.1997 in 31.12.1998 v razmerju do tolarja deprecirani za 4,7%. Skupen rezultat je bil "računski" porast tujega lastniškega kapitala v letu 1998 za skoraj 200 milijonov USD. Tretji del povečanja stanja, ki je znašal približno 230 milijonov USD, odpade na vstop novega podjetja v evidenco neposrednih tujih investicij, kjer ga prej ni bilo, saj je kot lastnik nastopalo slovensko podjetje v tuji lasti, na prehod nekaterih podjetij iz kategorije portfolio tujih investicij v kategorijo neposrednih tujih investicij, ker se je delež posameznega tujega investitorja dvignil čez 10%, manjši del (približno 30 milijonov USD) pa na nove neposredne tuje investicije. Četrti del, približno 170 milijonov USD pa je posledica povečanja tujega kapitala v obstoječih neposrednih tujih investicijah v Sloveniji.

Razčlenitev sprememb stanja neposrednih tujih investicij pri nas kaže, da se **stanje povečuje bolj skozi krepitev položaja obstoječih tujih investitorjev, kot pa skozi prihod novih.** Na osnovi tega bi lahko rekli, da so obstoječi tuji investitorji v Sloveniji sorazmerno zadovoljni, da pa se tuji investitorji, ki iščejo nove lokacije za svojo dejavnost, Slovenije izogibajo. Če pustimo ob strani majhnost slovenskega trga, ki bo vedno važna, vendar s članstvom v EU zmanjšana ovira za ("greenfield") neposredne tuje investicije, in dejstvo, da smo s sprejetim konceptom privatizacije iz procesa lastninjenja v prvi fazi dejansko izločili tuje investitorje, so razlogi za sorazmerno skromne neposredne tuje investicije v Slovenijo naslednji: (i) Nedokončana tranzicija v smislu nedokončanega pravnega okvira ekonomskega delovanja in diskriminacije v korist določenih kategorij podjetij. Ta povečuje stroške vzpostavljanja in delovanja podjetja v najširšem smislu. (ii) Problemi z zagotovitvijo poslovnih prostorov za poslovno, predvsem proizvodno aktivnost. (iii) Privatizirana podjetja očitno še niso v večji meri pristopila k vsestranskemu prestrukturiranju svojih dejavnosti, saj bi to v veliko večji meri kot doslej vodilo v iskanje strateških tujih partnerjev. To še prav posebej velja za t.i. globalne panoge. (iv) Nekateri ukrepi slovenskih oblasti, tako vlade kot banke Slovenije, ki so se dali razumeti kot zaviranje neposredne tuje investicije in dvoumno stališče slovenske vlade

do neposrednih tujih investicij, ki se ob deklarativnem podpiranju izraža v negativnem odnosu do posameznih konkretnih primerov projektov neposrednih tujih investicij. (v) Politika spodbujanja neposrednih tujih investicij je zelo pasivna (nezadostna sredstva in kadri za kakršno koli resno dejavnost na tem področju), institucionalno pomanjkljivo organizirana (nedorečena in premajhna vloga Urada za gospodarsko promocijo in tuje investicije), obstoječi slovenski sistem spodbud pa tuje investitorje praktično izloča oziroma je za spodbujanje neposrednih tujih investicij neuporaben.

Znatnejše povečanje neposrednih tujih investicij v Slovenijo v naslednjih letih je možno le ob (i) močnem odprtju procesa privatizacije državnega premoženja za tuje investitorje, ob istočasni pospešitvi tega procesa; (ii) aktivnejši politiki spodbujanja novih tujih investicij, ki se bo morala še okrepiti; (iii) vsesplošni in predvsem kredibilni zavezanosti vlade in administracije pospeševanju neposrednih tujih investicij in podjetništva nasploh. Osnutek Programa Vlade za spodbujanje tujih neposrednih investicij za leto 2000 je prvi, vendar še ne zadosten korak v pravi smeri.

6. INVESTICIJE - Dinamična investicijska aktivnost

Investicijska aktivnost je v zadnjih letih **pomemben dejavnik gospodarske rasti**. Leta 1998 so se investicije v osnovna sredstva realno povečale za 12.9%, njihov delež je v bruto domačem proizvodu pa se je z 23.5%, kolikor je znašal v letu 1997, lani povečal na 24.2% BDP. Povprečna letna stopnja rasti investicij v osnovna sredstva v obdobju 1995-1998 je presežala 11%.

V državah EU in OECD so se investicije lani v povprečju realno povečale za 3.2%, njihov delež v bruto domačem proizvodu pa se giblje med 13.7% (Švedska) in 25.1% (Portugalska). Visoka investicijska mera je značilna za razvijajoče se države, npr. Koreja 35%, Češka 30.7%, Portugalska 25.1%, kakor tudi za posamezne države z razvito tehnologijo, npr. Japonska 28.3%, Norveška 23%, Avstrija 23.7% (vir: OECD, 1999b). Med razvitimi državami je bila najhitrejša rast investicij v zadnjih treh letih (1996-1998) zabeležena v ZDA (8.3%) in na Irskem (12.2%). Nadpovprečno visoko investicijsko aktivnost sta lani imeli tudi državi v tranziciji: Madžarska 9.1% in Poljska 19.1%, na Češkem pa zaradi recesije investicije upadajo.

Kljub visoki investicijski meri je **učinkovitost investicij** v Sloveniji **relativno nizka**. Vzroki za nižjo učinkovitost investicij v Sloveniji so predvsem v obsežnih vlaganjih v izgradnjo osnovne infrastrukture. Investicije v infrastrukturo imajo kratkoročno neposredni vpliv na gospodarsko rast, dolgoročno pa je njihov pomen predvsem v izboljšanju kvalitete okolja za poslovanje in s tem v pomembnem posrednem vplivu na gospodarski razvoj.

Po podatkih APP je bila v letu 1998 vrednost plačil za investicije v letu 350 milijard SIT, kar je 14% nominalno oziroma 7.5% realno več kot v letu 1997 (deflacionirano z indeksom cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih). Investicije v infrastrukturo (148 milijard SIT) so lani realno povečale za 6.5% in v skupni vrednosti plačil za investicije predstavljale kar 53.2%. Dve tretjini plačil (okoli 100 milijard SIT) je bilo investicij v gospodarsko infrastrukturo, tretjina pa v javne in netržne storitve. V okviru gospodarske infrastrukture je bila največja investicijska aktivnost v prometno infrastrukturo v vrednosti 85 milijard SIT s 3.4-odstotno realno rastjo, tj. v ceste, avtoceste, telekomunikacije, pošto, železnico, zračni promet. Tretjina vseh plačil za infrastrukturne investicije je usmerjenih v gradnjo cest in avtocest. Drugi del gospodarske infrastrukture so investicije v energetiko (18 milijard SIT ali realno 16% manj kot leta 1997). Vrednost plačil za investicije v javni upravi in netržnih storitvah je bila 82 milijard SIT ali za 19.2% realno višja. V tem

okviru so pomembne predvsem investicije javne uprave in obrambe v višini 71 milijard SIT, ki so lani realno porasle za 24.2%. Plačila za investicije v izobraževanje v višini 2 milijard SIT in v zdravstvo (7 milijard SIT) pa so se realno znižala.

Stanovanjska gradnja je lani, po več letih nazadovanja, izkazala visoko realno rast. Podjetja so zgradila 1162 stanovanj (595 v letu 1997) s povprečno površino 63,8 m². Večina stanovanjske gradnje pa poteka v lastni režiji individualnih investorjev, ki so zgradili kar 5328 stanovanj (leta 1997) s povprečno površino 111 m². V prvi polovici letos so podjetja zgradila le 192 stanovanj, v gradnji pa je še 1230 stanovanj. V Sloveniji zgradimo tri, v državah Evropske unije pa pet stanovanj na tisoč prebivalcev letno.

Gradbena proizvodnja in industrijska proizvodnja domače opreme sta bili lani realno za 11.3% večji, uvoz opreme pa je bil realno kar za 22% višji. Investicijski zagon se od druge polovice lani še bolj pospešeno nadaljuje letos. Visoka naložbena aktivnost v gospodarstvu v polletju letos je bila delno tudi posledica zaradi uvedbe davka na dodano vrednost.

Navedeni indikatorji investicijske aktivnosti, upošteva je načrte infrastrukturnih in državnih investicij, nakazujejo nadaljevanje sorazmerno

Tabela 11: Izdatki za investicije

	Plačila za investicije 1998 (mio SIT)	Struktura %	Plačila za investicije I-IX 1999 (mio SIT)	Struktura %	Stop. rasti %
A Kmetijstvo	2,969	0.8	2,450	0.8	11.5
C Rudarstvo	3,277	0.9	2,198	0.7	-8.4
D Predelovalne dejavnosti	49,542	14.1	37,248	12.5	16.6
E Preskrba z elektriko	17,870	5.1	17,364	5.7	59.0
F Gradbeništvo	7,591	2.2	8,471	2.8	71.3
G Trgovina	38,429	11.0	34,768	11.4	24.4
H Gostinstvo	5,360	1.5	5,398	1.8	37.7
I Promet in zveze	46,101	13.2	38,023	12.4	15.3
J Finančno posredništvo	19,866	5.7	20,303	6.6	82.2
K Poslovne storitve	69,935	20.0	76,992	25.2	52.3
L Javna uprava	73,535	21.0	42,447	13.9	-2.6
M Izobraževanje	3,078	0.9	2,239	0.7	18.1
N Zdravstvo	5,535	1.6	7,891	2.6	94.1
O Druge storitve	7,128	2.0	9,034	2.9	97.8
SKUPAJ	350,215	100.0	305,826	100.0	30.8

Vir: APP Agencija RS za plačilni pomet

INVESTICIJE

---

dinamične investicijske aktivnosti tudi v bodoče. Glede na obseg in dinamiko potrebne gradnje gospodarske infrastrukture je narodnogospodarska učinkovitost investiranja znatno nižja v primerjavi z razvitimi državami. Ocenjujemo, da bo letošnja **realna stopnja rasti** investicij znašala **okoli 14%, v prihodnjem letu pa okoli 9%**.

7. ZAPOSLENOST IN BREZPOSELNOST - Pozitivni trendi na trgu dela niso samo rezultat sprememb v evidentiranju vključenih v programe

Po upadanju zaposlenosti, ki se je začelo že leta 1988, je zaposlenost v letu 1997 in 1998 stagnerala, **letos pa začela** nepričakovano **naraščati**. Letošnjega naraščanja ne moremo v celoti razložiti z administrativnimi spremembami v evidenci zaposlenih¹¹. V avgustu je bilo število delovno aktivnih za več kot 21 tisoč večje kot decembra lani in je v prvih osmih mesecih v povprečju za 1.1% višje kot v enakem obdobju lani. Sprememba v evidentiranju oseb, vključenih v javna dela (prej med brezposelnimi, zdaj med zaposlenimi), je prispevala le okoli 6 tisoč oseb k povečanju zaposlenosti. Delno lahko letošnje povečano število zaposlenih po uradnih statističnih virih sicer pojasnimo tudi z ureditvijo delovnih razmerij osebam, ki so bile prej zaposlene na črno, kot posledico vplivov zakona o delu in zaposlovanju na črno. To bi lahko veljalo za kar občutno povečanje zaposlenosti v dejavnostih trgovine, gostinstva, prometa in gradbeništva, kjer je, poleg kmetijstva, največ različnih oblik neformalnih zaposlitev. Hkrati na rast zaposlenosti letos vplivajo tudi močnejše domače povpraševanje in hitra rast v nekaterih dejavnostih (predvsem v trgovini in gradbeništvu). Po drugi strani se je upočasnila tudi rast produktivnosti dela, ki je v zadnjih šestih letih v veliki meri naraščala kot rezultat odpuščanja presežnih delavcev ali opuščanja nerentabilnih proizvodenj.

Zelo hitro se letos povečuje predvsem število zaposlenih v podjetjih in organizacijah, ki je v prejšnjih letih upadalo. V prvih osmih mesecih letos je v povprečju kar za 2.3% višje kot v enakem obdobju lani. Število samostojnih podjetnikov in oseb, ki opravljajo samostojno poklicno dejavnost že dve leti počasi, a vztrajno upada (v prvih osmih mesecih je za 1.9% manjše kot lani). Število pri njih zaposlenih oseb pa letos narašča nekoliko hitreje kot lani, a počasneje kot prejšnja leta.

Največje absolutno povečanje zaposlenosti na ravni področij dejavnosti je opazno **v zdravstvu in socialnem varstvu**, predvsem zaradi javnih del v socialnem varstvu. Ponovno se povečuje tudi število zaposlenih v javni upravi, ki se je samo do junija povečalo za več, kot se je lani zmanjšalo.

---

¹¹Od januarja 1999 se namreč štejejo kot osebe v delovnem razmerju (torej kot zaposlene) tudi osebe, vključene v javna dela, ki so bile do tedaj statistično upoštevane kot brezposelne.

Sicer pa število zaposlenih letos narašča na vseh področjih storitvenih dejavnosti, tudi v trgovini in gostinstvu, kjer je lani upadalo. Ponovno upada število zaposlenih v skoraj vseh skupinah predelovalnih dejavnosti, razen v obdelavi in predelavi lesa ter kovinsko-predelovalni industriji. Najmočneje upada v proizvodnji usnja in usnjenih izdelkov ter v proizvodnji vozil in plovil. Upada tudi v kmetijstvu ter rudarstvu; v gradbeništvu ter v dejavnostih oskrbe z elektriko, plinom, vodo pa narašča.

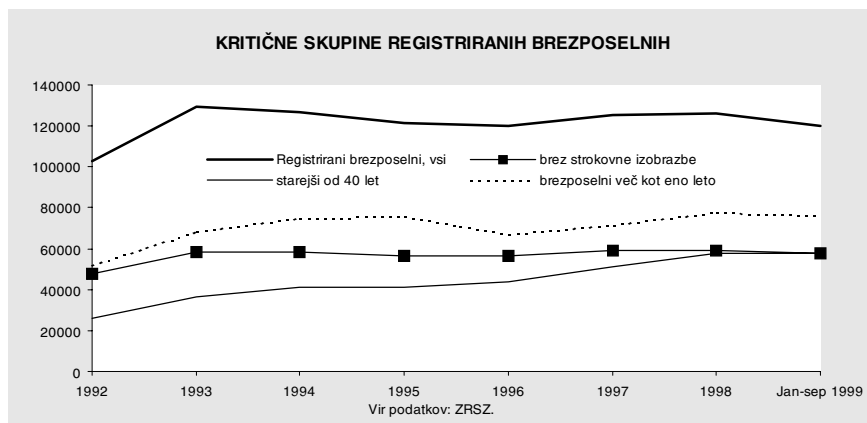
Ob nadaljevanju dosedanjih mesečnih trendov bo lahko povprečno število delovno aktivnih letos višje od lanskega za okoli 1.5%. Vendar pa bo po ocenah rast zaposlenosti v ekvivalentu polnega delovnega časa (metodologija statistike nacionalnih računov) precej nižja, saj nanjo ne vplivajo formalne statusne spremembe. Zato naša **ocena rasti zaposlenosti** kljub ugodnim trendom še vedno ostaja **okoli 0.5%**. Nadaljevanje sedanjih trendov na področju zaposlovanja in gibanja produktivnosti bi lahko omogočilo, da bi se **v letu 2000 zaposlenost** v ekvivalentu polnega delovnega časa povečala **za okoli 0.8%**, delovna aktivnost po mesečnih virih pa za okoli 1%.

Povprečno število registriranih brezposelnih bo letos za okoli 5.5% **manjše** kot lani, vendar v veliki meri zaradi že omenjene prekategorizacije vključenih v javna dela iz brezposelnih v zaposlene. Zaposlovanje iz brezposelnosti in priliv v brezposelnost zaradi izgube dela sta letos nekoliko večja kot lani, večja (za 10%) kot lani so tudi črtanja iz evidenc, priliv iskalcev prve zaposlitve v brezposelnost pa je manjši (za 7%). Od tistih brezposelnih, ki so letos delo dobili, je 40% dobilo različne subvencionirane zaposlitve v okviru programov aktivne politike zaposlovanja (poleg vključenih v javna dela so najštevilčnejše še zaposlitve po programih usposabljanja z delovnim razmerjem, po programih povračila prispevkov delodajalcem in po različnih programih za pospeševanje samozaposlovanja). V letu 1998 je bil delež subvencioniranih zaposlitev med brezposelnimi, ki so dobili delo, 16.5-odstoten, ob upoštevanju vključenih v javna dela tudi v preteklem letu pa bi bil ta delež 30-odstoten.

Ob upoštevanju običajne sezonske dinamike in predvidenih ukrepov aktivne politike zaposlovanja bi bilo letos ob koncu leta okoli 114.5 tisoč registriranih brezposelnih ali 13.1% aktivnega prebivalstva, v povprečju leta pa 118.9 tisoč ali 13.6% aktivnega prebivalstva. Ob predvideni nadaljnji rasti zaposlenosti in aktivni politiki zaposlovanja bi se zmanjševanje števila registrirano brezposelnih nadaljevalo tudi v prihodnjem letu (na 108.8 tisoč ali 12.5% aktivnega prebivalstva), pri čemer bi se stopnja aktivnosti delovno

sposobnega prebivalstva ponovno znižala. Veliko pa bi k zmanjševanju števila registriranih brezposelnih prispevalo tudi črtanja iz evidenc brezposelnih oseb, ki ne izpolnjujejo zakonskih kriterijev za ohranjanje statusa brezposelne osebe.

Kljub zmanjševanju števila brezposelnih in ciljno usmerjenim ukrepom aktivne politike zaposlovanja se **strukturni značaj brezposelnosti še povečuje**. Delež starejših od 40 let se že približuje 50% (delež starejših od 50 let pa eni četrtini), delež dolgoročno brezposelnih presega 65%. Delež brezposelnih brez izobrazbe ostaja na ravni okrog 47%, med njimi pa je 72% brezposelnih več kot eno leto. Tudi delež žensk med brezposelnimi je ponovno presegel 50%. Zlasti visok (že več kot leto dni preko 55%) je med brezposelnimi osebami, starimi 27-39 let. Več kot polovica žensk je tudi med iskalci prve zaposlitve (v prvih devetih mesecih letos v povprečju 53%) oziroma med mladimi brezposelnimi (52%), med brezposelnimi brez izobrazbe ali s poklicno oziroma srednjo izobrazbo ter dolgoročno brezposelnimi (50.5%). Manj kot za polovico žensk pa je med brezposelnimi z višjo ali visoko izobrazbo (49.7%), starejšimi od 40 let (46.9%, ta delež narašča) in najmanj med dolgotrajno brezposelnimi z višjo ali visoko izobrazbo (44%, ta delež se še zmanjšuje). Očitno postaja zaposlovanje zlasti mladih in manj izobraženih žensk vedno večji problem, ki se kaže tudi v naraščajoči razliki v stopnjah brezposelnosti glede na spol. Stopnja brezposelnosti moških (septembra 11.9%) upada hitreje kot stopnja brezposelnosti žensk (14.9%). Tudi anketna stopnja brezposelnosti žensk ostaja višja od stopnje brezposelnosti moških. Ob tem je treba ponovno opozoriti, da tudi zaposlovanje za določen čas še vedno ostaja prevladujoča oblika novega zaposlovanja.

Prostih delovnih mest je letos v primerjavi z brezposelnimi nekoliko več kot lani. Tudi primerjava glede na stopnjo izobrazbe daje ugodnejšo sliko: na eno prosto delovno mesto z višjo ali visoko izobrazbo pride v povprečju okrog 2.5 (lani 3.1) registrirano brezposelnih oseb z enako izobrazbo, na prosto delovno mesto s poklicno ali srednjo izobrazbo 9 brezposelnih s tako izobrazbo (lani 9.9), na nekvalificirana in polkvalificirana prosta delovna mesta pa 14.5 brezposelnih brez izobrazbe (lani 15.3).

Anketna brezposelnost je letos nekoliko nižja kot lani, razlika med registrirano in anketno brezposelnostjo pa ostaja visoka. Med registriranimi brezposelnimi je še vedno več kot 60 tisoč takih, ki po merilih ankete ne sodijo med brezposelne. Anketni podatki kažejo na sezonska nihanja obsega delovno aktivnega prebivalstva, zlasti števila pomagajočih družinskih članov in občasno zaposlenih oseb, ki so letos na nekoliko nižji ravni kot lani. Brezposelnost mladih ostaja še naprej sorazmerno visoka (okrog 18%).

Visoka brezposelnost je tudi v marsikateri **regiji osnovni ekonomski problem**, saj ostaja že nekaj let na bolj ali manj enaki, visoki ravni. V zadnjem letu v regionalni porazdelitvi brezposelnosti ni prišlo do bistvenih sprememb. V prvi polovici leta je bila najvišja stopnja brezposelnosti v podravski regiji (stopnja registrirane brezposelnosti je znašala 21.2 %), kjer živi skoraj četrtina vseh registriranih brezposelnih. Nadpovprečna stopnja brezposelnosti je še v pomurski, savinjski, zasavski in posavski regiji. Najnižja brezposelnost je značilna za goriško regijo, kjer dosega le dobro polovico slovenskega povprečja. Podpovprečna pa je tudi v obalno-kraški, osrednjeslovenski in v dolenski regiji, kjer se je po letu 1996 tudi najbolj znižala.

Razlike med regijami se kažejo tudi v različnih možnostih zaposlovanja za različne kategorije brezposelnih, predvsem ženske, mlade, stare nad 40 let in brezposelne z nizko izobrazbeno strukturo. Visoka brezposelnost med mladimi je pogosto značilna za regije, ki imajo tudi sicer visoko brezposelnost. Po letu 1994 se je delež mladih med brezposelnimi zmanjšal po vseh regijah. Še vedno pa po problematiki brezposelnosti mladih izstopa pomurska regija s 17.6% brezposelnih mladih v prebivalstvu v starosti 15-24 let (Slovenija 10.8%), nadpovprečna pa je brezposelnosti mladih še v podravski, zasavski, savinjski in posavski regiji. Največkrat gre pri brezposelnosti mladih seveda za iskalce prve zaposlitve.

Socialni partnerji so konec septembra **obravnali Strategijo dolgoročnega razvoja trga dela do leta 2006 in Nacionalni akcijski**

program zaposlovanja za leti 2000 in 2001, ki vpeljuje nov celosten pristop k reševanju brezposelnosti v skladu s smernicami politike zaposlovanja v EU. Pristop postavlja politiko zaposlovanja kot splet ukrepov na področju fleksibilizacije poslovanja in zaposlovanja, fiskalnih spodbud, ukrepov za pospeševanje podjetništva, ukrepov za povečanje usposobljenosti delovne sile, vključno s povečevanjem formalne izobrazbene ravni delovne sile in ukrepov, ki zagotavljajo različnim družbenim skupinam enakopravnost dostopa do dela. S takšnim pristopom pa reševanje problema brezposelnosti in politika zaposlovanja nista več pretežno v domeni Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, temveč predpostavljata pri uresničevanju ciljev zastavljene politike aktivno in usklajeno sodelovanje gospodarskih resorjev, šolskega in finančnega resorja in Ministrstva za znanost in tehnologijo. Strategija prav tako predpostavlja večnivojsko aktivno socialno partnerstvo, ki se bo odražalo pri načrtovanju in tudi pri izvajanju ter financiranju štiristebne politike zaposlovanja.

8. PLAČE - V letu 2000 ponovno hitra rast plač v javnem sektorju

Nov dogovor o politiki plač za obdobje 1999-2001, ki so ga socialni partnerji letos sklenili še pred iztekom Zakona o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač, ki je veljal od sredine leta 1997 do konca junija letos, zagotavlja nadaljevanje dohodkovne politike iz preteklih let. Dogovor o politiki plač za obdobje 1999-2001 je bil uzakonjen v Zakonu o minimalni plači, o načinu usklajevanja plač in o regresu za letni dopust v obdobju 1999-2001 in **ohranja mehanizem enkrat-letnega usklajevanja plač z rastjo cen** (praviloma v višini 85% rasti cen življenjskih potrebščin). Zaradi uvedbe davka na dodano vrednost je mehanizem usklajevanja plač letos specifičen in je rezultat dogovora, ki skuša hkrati zadovoljiti socialne zahteve sindikatov in ohraniti gibanje plač v sprejemljivih makroekonomskih okvirih tudi z vidika konkurenčnosti. V letu 1999 je bila predvidena (kot izjema) uskladitev plač že med letom, in sicer pri izplačilu plač za avgust za 85% rasti cen v prvih šestih mesecih leta. Za ublažitev padca kupne moči plač (socialni ukrep) pa je bil uveden dodatek k plačam, ki ne dosega slovenskega povprečja. Ta dodatek se je začel izplačevati s plačami za mesec oktober. Naslednja uskladitev plač bo predvidoma v januarju 2000, ko se bodo izhodiščne plače povečale za 85% rasti cen v drugi polovici leta 1999, pri čemer bo iz rasti cen v tretjem četrtletju izločen učinek povečanja cen zaradi uvedbe davka na dodano vrednost. Socialni partnerji so se dogovorili, da se bo kot rast cen v tretjem četrtletju upoštevala rast cen v treh mesecih pred uvedbo davka na dodano vrednost, kar bo preprečilo prenos dviga cen ob uvedbi davka v plače, ki bi lahko bistveno poslabšal konkurenčnost in sprožil inflacijsko spiralo.

Plače so v prvi polovici leta rasle nekoliko hitreje in dosegle višjo raven, kot jo je predpostavljala ocena o 2-odstotni realni rasti povprečne bruto plače na zaposlenega v letošnjem letu. Šele julijski realni padec in sorazmerno skromno avgustovsko povečanje sta raven plač približala dinamiki, ki še omogoča **uresničitev napovedi o 2-odstotni realni rasti povprečne bruto plače na zaposlenega**. V avgustu smo pričakovali večje povečanje plač zaradi 2,3-odstotne uskladitve plač z rastjo cen za obdobje prvih šest mesecev letos. V privatnem sektorju uskladitev ni imela tolikšnega učinka zaradi sezonskega dejavnika in dejstva, da so dejanske osnovne plače v nekaterih dejavnostih višje od izhodiščnih; uskladitev, ki je vezana na izhodiščno plačo, ni potrebna. V javnem sektorju pa se uskladitev izvaja v celoti, ker je izhodiščna plača obračunska osnova za plače. V avgustu je

prišlo še do dodatnega enkratletnega povečanja minimalne plače za realno stopnjo rasti bruto domačega proizvoda v preteklem letu (3.9%). Minimalna plača se je tako skupaj z redno uskladitvijo povečala za 6.3% in dosegla višino 72,521 SIT.

Povečanje minimalne plače je verjetno povzročilo spremembo v strukturi porazdelitve plač v smeri zmanjšanja disperzije plač, vendar pa bodo podatki o tem na razpolago šele pri obdelavi plač za september.¹² Podatki o distribuciji plač za marec 1999 pa so pokazali ponovno rahlo **povečanje disperzije plač v primerjavi s preteklim letom**. Lani je bila povprečna bruto plača na zaposlenega tako za september kot za marec pri 10% vseh zaposlenih z najvišjimi plačami za 3.3-krat večja od povprečne bruto plače na zaposlenega spodnjega decila (10% vseh zaposlenih z najnižjimi plačami). Marca letos je ta interdecilni količnik znašal 3.4.

Dodatek k plačam, nižjim od povprečne bruto plače na zaposlenega, se je začel izplačevati v zadnjem četrtletju letos in se bo izplačeval do sprejetja novega zakona o dohodnini. Dejanski dodatek k plačam (v višini 435 SIT) je zaradi manjšega realiziranega povišanja cen v obdobju po uvedbi davka na dodano vrednost nižji, kot smo ga predvidevali spomladi.

Na osnovi predvidenih gibanj bo **bruto plača na zaposlenega v letu 1999 v primerjavi s preteklim letom realno višja za okoli 2%**. Ob predvideni hitrejši rasti plač v zadnjem četrtletju (izplačila na osnovi rezultatov poslovanja) bo bruto plača na zaposlenega v zasebnem sektorju realno za okoli 1.5% višja. V **javnem sektorju** pa se bo bruto plača na zaposlenega povečala **realno za okoli 3%**. Hitrejša rast plač v javnem sektorju je predvsem rezultat letošnje januarske uskladitve plač za rast cen v preteklem letu in izredne avgustovske uskladitve ter izplačevanja dodatkov k plačam v zdravstvu, ki so bili dogovorjeni že v letu 1998. Plače bodo za rastjo produktivnosti dela zaostajale za okoli eno odstotno točko.

Za gibanje plač v letu 2000 bo zelo pomembno gibanje cen in cenovna politika v zadnjem četrtletju letos, kar zahteva zadržanost pri spreminjanju cen nadzorovanega sektorja. Mehanizem usklajevanja plač predvideva uskladitev v mesecu januarju 2000. Veliki popravki nadzorovanih cen, ki bi pripeljali do sorazmerno visokih mesečnih stopenj rasti cen v zadnjem četrtletju, bi pomenili večje povišanje plač v januarju 2000 in visoko letno rast. Še posebej je to pomembno zaradi plač v javnem sektorju, kjer je

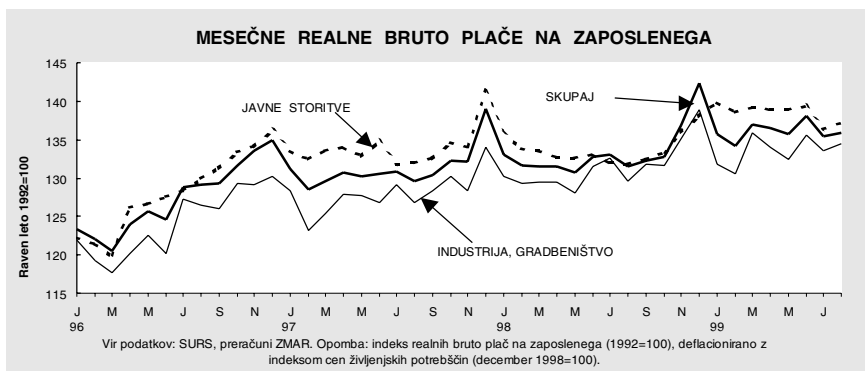
---

¹²SURS objavlja distribucijo plač po plačilnih razredih za marec in september.

izhodiščna plača obračunska osnova za določanje plač in se uskladitev dosledno in v celoti izvaja. Masa plač javnega sektorja predstavlja okoli tretjino vse mase plač in imajo zato porasti bruto plače na zaposlenega v javnem sektorju precejšnje teže v splošni rasti plač.

Lani in letos je bil v aneksih h kolektivnim pogodbam dejavnosti priznan dodatek k plačam v dejavnosti zdravstva, izobraževanja, kulture in raziskovalne dejavnosti. Sprejete spremembe v dodatkih se bodo realizirale deloma letos in deloma v prihodnjem letu. Uvedba dodatkov je bila neizogibna, ker so v letu 1998 bruto plače na zaposlenega v javnem sektorju realno stagnirale. Zaradi ohranjanja razmerij med plačami v dejavnostih javnega sektorja obstaja nevarnost, da bo do podobnih povečanj prišlo tudi v ostalih dejavnostih. V aneksu h kolektivni pogodbi za negospodarstvo je bilo sprejeto tudi 1-odstotno povečanje izhodiščne plače za december 2000. Na osnovi upoštevanja že dogovorjenih povečanj plač v javnem sektorju leta 2000 in predvidenega gibanja cen bo bruto plača na zaposlenega v javnem sektorju realno porasla za okoli 4%. V zasebnem sektorju se bodo bruto plače na zaposlenega po ocenah realno povečale za okoli 2% in bo **bruto plača na zaposlenega v Sloveniji v letu 2000 realno višja za okoli 2.5%**. S tako rastjo bo rast bruto plač za predvideno 3.2-odstotno rastjo produktivnosti dela zaostajala za slabo odstotno točko, kar gre predvsem pripisati hitrejši rasti plač v javnem sektorju.

Prejemki za povračilo stroškov v zvezi z delom in drugi osebni prejemki od dela ter izplačila po pogodbah o delu in po avtorskih pogodbah letos naraščajo hitreje kot masa plač. Obseg tovrstnih prejemkov v primerjavi z maso plač se je s 44% v letu 1997 lani zmanjšal na okoli 43%, letos pa bo po ocenah ponovno večji za okoli 0.5 odstotne točke.

9. JAVNE FINANCE - Leto 1999: leto sprememb

Za javne finance je letos **leto sprememb**: zaključuje se priprava in uvajanje, začenja pa učinkovanje vrste reform. Z uveljavitvijo davka na dodano vrednost je končana druga faza davčne reforme, s katero je naš sistem davkov primerljiv tistemu, ki je v veljavi v EU, in bo prispevala k povečanju konkurenčne sposobnosti slovenskega gospodarstva na tujih trgih. Zaključuje se tudi reforma pokojninskega in invalidskega sistema, ki bo vsaj za nekaj let zmanjšala pritisk na povečevanje javnih izdatkov.

Letos je bil spremenjen tudi sistem upravljanja z javnimi financami. Že spomladi je bil sprejet Zakon o računovodstvu za pravne osebe javnega in zasebnega prava, ki ne vodijo poslovnih knjig na podlagi Zakona o gospodarskih družbah, Zakona o gospodarskih javnih službah in Zakona o društvih. Septembra pa je bil sprejet Zakon o javnih financah, ki daje pravno-institucionalni okvir za sistem javnih financ. Zakon ureja sestavo, pripravo in izvrševanje državnega in občinskih proračunov, upravljanje s premoženjem države in občin, njihovo zadolževanje, poroštva, upravljanje dolgov, računovodstvo ter proračunski nadzor.

Nista pa še sprejeta Zakon o javnih skladih in novi Zakon o javnih naročilih. Zaradi sprememb na drugih področjih (potrebna modernizacija) in zaradi obveze, ki je bila sprejeta skupaj s socialnimi partnerji, pa bo potrebno spremeniti še Zakon o dohodnini (v smeri razbremenitve dohodkovno šibkejših slojev prebivalstva). S temi in že sprejetimi zakoni bi bil zakonodajni del reforme fiskalnega sistema opravljen.

V javnem financiranju bi se v prihodnjem letu morale odraziti tudi **spremembe v politiki državnih pomoči**. Slovenija je dolžna prevzeti pravno in ekonomsko ureditev državnega intervencionizma v odnosu do podjetniškega sektorja, ki je v veljavi v EU. Državne pomoči praviloma daje država za točno določene namene. Instrumenti pomoči so lahko zelo različni: neposredno subvencioniranje preko dotacij, davčne oprostitve in olajšave, kapitalske naložbe, vključno s konverzijami dolga v kapitalske deleže, ugodna posojila, odlogi plačila davkov in prispevkov, državne garancije in podobni instrumenti. Slovenija bo morala odpraviti ali bistveno zmanjšati predvsem izvozne pomoči, pomoči za redno poslovanje ter pomoči za prestrukturiranje. Ker je teh pomoči v Sloveniji veliko, bo njihovo zmanjšanje oziroma odprava bistveno zmanjšala tudi obseg vseh državnih pomoči, predvsem pa pomoči predelovalnim dejavnostim.

Evropska komisija, ki je zadolžena za izvajanje pravil državnih pomoči,

ima natančno izdelan sistem spremljanja izvajanja pravil preko sistema notifikacije (ex ante) in preko sistema poročanja (ex post). Že pred vstopom Evropska komisija od vseh pridruženih članic zahteva ureditev transparentnosti in letnega poročanja. Prvo letno poročilo je Slovenija pripravila junija letos. Iz poročila izhaja, da so državne pomoči v letu 1998 znašale 3.54% bruto domačega proizvoda, 154,512 SIT na zaposlenega in 7.63% stroškov splošne države in so bile precej večje kot v državah EU v obdobju 1995-97: delež državnih pomoči v bruto domačem proizvodu je v Sloveniji le nekoliko manj kot trikrat večji (Slovenija 3.54%, EU 1.2%), na zaposlenega so za 51% večje kot v EU (Slovenija 829 EUR, EU 549 EUR), v skupnih stroških države pa so državne pomoči v Sloveniji več kot trikrat večje (Slovenija 7.63%, v EU 2.36%). Sektorska razporeditev državnih pomoči kaže, da je bilo 17.25% vseh pomoči namenjenih transportnemu sektorju (8.45% dodane vrednosti transporta; večina pomoči je bila namenjena železnicam, kjer so pomoči znašale kar 94.17% dodane vrednosti), kmetijstvu in ribištvu 17% (v kmetijstvu 15.65% dodane vrednosti kmetijstva, v ribištvu 29.24% dodane vrednosti ribištva), premogovništvu 2.93% (10.74% dodane vrednosti premogovništva) in skoraj dve tretjini vseh pomoči (62.58%) predelovalni industriji in ostalim storitvam (z izjemo kmetijstva, ribištva, transporta in premogovništva). Državne pomoči v predelovalni industriji in ostalih storitvah so znašale 9.47% dodane vrednosti in 302,829 SIT (1,626 EUR) na zaposlenega, kar je bistveno več kot v državah EU, kjer tovrstne pomoči v povprečju znašajo 2.8% dodane vrednosti predelovalne industrije in 1,261 EUR na zaposlenega. Odstopanje je veliko predvsem pri primerjavi z dodano vrednostjo, s tem pa se kaže tudi problem nizke dodane vrednosti na zaposlenega v slovenski predelovalni industriji.

Z letom 2000 bo Slovenija (začetek veljavnosti izvedbenih pravil na področju državnih pomoči 1.1.2000) že morala dodeljevati državne pomoči po evropskih pravilih, kar pomeni, da se bodo nameni obstoječih pomoči morali bistveno spremeniti. V prvi vrsti bo treba ukiniti vse izvozne pomoči (z izjemo kratkoročnega komercialnega zavarovanja in izvoznih pomoči v kmetijstvu), pomoči rednemu poslovanju ter večino pomoči za reševanje in prestrukturiranje v predelovalni industriji. Spremembe pa bodo tudi v okviru drugih namenov. V prehodnem obdobju pa si Slovenija še vedno lahko zagotovi določene izjeme prek posebnih navodil (special guidance), ki jih mora še pripraviti in se o njih dogovoriti z EU. Upoštevanje evropskih pravil državnih pomoči pri njihovem dodeljevanju naj bo predvidoma nadzorovala posebna, letos ustanovljena Komisija za spremljanje državnih pomoči preko sistema prijavljanja in potrjevanja.

9.1. JAVNOFINANČNI PRIHODKI - Realno povečanje javnofinančnih prihodkov letos večje kot gospodarska rast, v prihodnjem letu predvideno zaostajanje

V juliju je bil uveden sistem davka na dodano vrednost in trošarin. Poleg davka na dodano vrednost so bili v juliju sprejeti tudi zakoni, ki urejajo obveznost in plačevanje davka od prometa nepremičnin, prometa zavarovalnih poslov in iger na srečo, ki sicer niso obdavčeni z davkom na dodano vrednost. S spremembo Zakona o davku na bilančno vsoto bank in hranilnic pa je bila tudi povečana davčna stopnja tega davka od 2% v letu 1998 na 3% v letu 1999. Ustavno sodišče je po postopku za presojo ustavnosti tega zakona sprejelo sklep, da davek na bilančno vsoto bank in hranilnic skupaj z davkom od dobička pravnih oseb ne more presegati 50% višine dobička, ugotovljenega pred obdavčitvijo v izkazu uspeha davčnega zavezanca. Sprejet je bil tudi Zakon o davkih na motorna vozila, ki obdavčuje promet tako z novimi kot tudi z rabljenimi motornimi vozili. Druge obvezne dajatve so se v letu 1999 obračunavale in vplačevale po nespremenjeni davčni zakonodaji in davčnem instrumentariju.

Zaradi zamenjave prometnih davkov z davkom na dodano vrednost in trošarinami sredi leta so v celem letu 1999 gibanja prihodkov iz obeh virov izjemna. Negotovosti in pričakovanja v mesecih pred uvedbo davka na dodano vrednost so povzročale znatno povečanje domače potrošnje, kar je prispevalo k temu, da je bilo v prvi polovici leta vplačanih realno za 10% več prometnih davkov kot v enakem obdobju lani. Po prvem juliju letos, ko je prenehala veljavnost dosedanjega sistema prometnih davkov, pa je bilo vplačanih do konca septembra še okoli 50 milijard tolarjev iz naslova prometnih davkov za pretekla obdobja (predvsem na podlagi obveznosti, ki izhajajo iz dokončnega poročila v fakturiranih terjatvah). Ta vplačila so bila višja, kot je bilo predvideno, saj je zadnji rok za poravnavo zaostalih obveznosti iz fakturiranih terjatev šele sredi leta 2000.

Po trimesečnem delovanju sistema davka na dodano vrednost ocenjujemo (ocena je še vedno nekoliko negotova), da bodo prihodki iz prometnih davkov, iz davka na dodano vrednost in iz trošarin v letu 1999 (skupaj s prilivom v januarju 2000, ki se nanaša na december 1999) znašali okoli 15.8% bruto domačega proizvoda, kar ni bistveno več, kot se je predvidevalo ob pripravah na uvedbo davka na dodano vrednost. Prihodki od trošarin in prometnih davkov so nekoliko večji, prihodki od davka na dodano

vrednost pa nekoliko nižji od pričakovanj pred uvedbo.

Zaradi podpisanih trgovinskih sporazumov se bodo tudi v letu 1999 zmanjševali javnofinančni prihodki iz naslova carin in uvoznih dajatev, ki predstavljajo 2.3% vseh obveznih dajatev, in sicer nominalno za 7.5%. Prispevki za socialno varnost, ki predstavljajo 31.3% vseh obveznih dajatev, bodo nominalno za 9.4% višji, prihodki od dohodnine, ki predstavljajo 15.2% vseh obveznih dajatev, pa zaradi progresivnosti obdavčitve plač in drugih dohodkov nominalno za 11.7%. Prihodki od davka na izplačane plače, ki predstavljajo 3.2 % vseh obveznih dajatev, se bodo povečali za 18.5% zaradi rasti plač in progresivne obdavčitvene lestvice. Sprememba zakona, ki bi spremila spodnjo mejo obdavčitve, letos ni bila sprejeta.

Po konsolidaciji javnofinančnih prihodkov v skladu z metodologijo Mednarodnega denarnega sklada - GFS (izločeni prispevki delodajalcev za socialno varnost, ki jih plačuje država, občine, ZPIZ in ZZZS) ocenjujemo, da se bodo v letu 1999 celotni javnofinančni prihodki nominalno povečali za 12.9% in bodo dosegli **44.1% bruto domačega proizvoda**, kar je za eno strukturno točko več kot leta 1998.

V letu 2000 na področju javnofinančnih prihodkov ne bo bistvenih strukturnih ali sistemskih sprememb. Predvideno je, da bi se nekoliko povečale trošarine. Z uvedbo zakona o upravnih taksah se bodo povečali javnofinančni prihodki iz upravnih taks. Odpis obresti na neplačane prispevke za socialno varnost bo olajšal izterjavo zaostalih obveznosti iz preteklih let. Tekoči prihodki (davčni in nedavčni) bodo realno višji za 2%. Prihodki iz tujih donacij (predvsem iz naslova predpristopne pomoči iz EU) in iz kapitalski prihodkov, ki bodo doseženi s prodajo realnega premoženja države, pa bodo po ocenah Ministrstva za finance 4.5-krat višji kot letos. **Celotni javnofinančni prihodki** se bodo **realno povečali za 3.2%** in bodo v **letu 2000** znašali **43.8% bruto domačega proizvoda**, kar je za 0.3 strukturne točke manj kot leta 1999.

9.2. JAVNOFINANČNI ODHODKI - Pokojninska reforma nujno potrebna za upočasnitev rasti javnofinančnih odhodkov v prihodnjem letu

Državni proračun - Odhodki državnega proračuna za leto 1999 bodo (po ocenah Ministrstva za finance) znašali okoli 965 milijard tolarjev, kar je

nominalno za 13.6% več kot lani. V primerjavi z ocenjenim bruto domačim proizvodom bodo odhodki letos znašali okoli 27%: Najhitreje se bodo povečali izdatki za tuje in domače obresti (nominalno za 34.7%). Znatno rast bodo dosegli tudi izdatki za blago in storitve državnih organov, in sicer nominalno za okoli 24.4%, izdatki za investicijske odhodke (nominalna rast za 25.4%) in za investicijske transferje (nominalno za 28.5%). Odhodki za subvencije se bodo povečali za skoraj 18.8%. Transfer sredstev državnega proračuna v pokojninsko blagajno se bo povečal za 12.1% (nominalno) in bo predstavljal 15.5% odhodkov državnega proračuna. Odhodki za socialne transferje se bodo nominalno povečali za 9%.

Tabela 12: Delež odhodkov državnega proračuna v bruto domačem proizvodu v %

	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 predlog
Skupaj odhodki	23.3	25.4	26.2	27.0	26.9
Tekoči odhodki	7.0	7.0	7.3	8.0	8.0
V tem:					
Plače, prispevki, drugi izdatki zaposlenih v dr. organih	3.4	3.4	3.2	3.4	3.3
Izdatki za blago in storitve v dr. organih	2.4	2.4	2.5	2.8	2.9
Plačila domačih in tujih obresti	1.2	1.1	1.3	1.5	1.6
Tekoči transferi	13.6	15.9	16.1	15.8	15.7
V tem:					
- Subvencije	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6
- Transferi posameznikom in gospodinjstvom	3.5	4.0	3.9	3.9	3.9
- Transferi v PIZ	2.6	3.8	4.1	4.2	3.9
Investicijski odhodki in transferi	2.7	2.6	2.8	3.2	3.1

Vir: Ministrstvo za finance, preračuni ZMAR

Pri oblikovanju predloga državnega proračuna za leto 2000 so kot prioritete upoštevali: spodbujanje tehnološkega razvoja, aktivna politika zaposlovanja, kmetijska reforma, regionalni razvoj in krepitev obrambne sposobnosti države.

Vladni predlog državnega proračuna za leto 2000 predvideva odhodke državnega proračuna v višini okoli 1,060 milijard tolarjev, kar je realno za 3.5% več kot v letu 1999 in pomeni 26.9% bruto domačega proizvoda. Tudi v letu 2000 se bodo hitreje kot ostali odhodki povečevali izdatki za blago in storitve pri državnih organih, in sicer realno za 8.4%, odhodki za subvencije realno za 11.7% ter plačila obresti v tujino za realno 8.7%. Plače in drugi izdatki zaposlenih v državnih organih se bodo povečali realno komaj za dober odstotek, socialni transferji pa realno za 3.5%.

Odhodki za plače in materialne izdatke javnih zavodov in drugih izvajalcev javnih služb se bodo v letu 2000 po predlogu državnega proračuna realno povečali za 3.4%.

Proračuni občin - Po ocenah bodo odhodki občinskih proračunov v letu 1999 za okoli 16% nominalno večji kot v preteklem letu. V primerjavi z bruto domačim proizvodom bodo odhodki občinskih proračunov znašali 5.3%, kar je za 0.3 strukturne točke več kot v letu 1998.

V letu 2000 se bo rast odhodkov občinskih proračunov po znatni realni rasti v letošnjem letu upočasnila. Predvidoma naj bi bili realno višji za 2.6%, kar je počasneje od rasti bruto domačega proizvoda. V primerjavi z bruto domačim proizvodom se bodo tako zmanjšali s 5.5% v letu 1999 na 5.2% v letu 2000.

Pokojninsko in invalidsko zavarovanje - Za realizacijo Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (brez plačila prispevkov za zdravstveno zavarovanje upokojenecev) bo v letu 1999 potrebno za 12.7% več sredstev kot v letu 1998, oziroma 13.6% bruto domačega proizvoda, kar je za 0.3 strukturne točke več kot lani. Število upravičencev se bo po ocenah povečalo za dober odstotek, pokojnine in druge dajatve iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja se usklajujejo z gibanjem povprečnih plač v državi ob upoštevanju zakonsko določenega praga dosežene rasti plač in zaradi uskladitve pokojnin na zakonsko določeno razmerje med povprečno plačo in povprečno starostno pokojnino za polno pokojninsko dobo se bodo v letu 1999 izdatki za pokojnine povečevali hitreje od rasti povprečnih plač. Rekreatijski dodatek upokojenecem bo v letu 1999 izplačan v višini, ki bo nominalno za 17% večja od lanske.

Predlog državnega proračuna za leto 2000 predpostavlja, da bo novi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju v prihodnjem letu v veljavi. S tem bi se namreč nekoliko upočasnila dinamika odhodkov pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Po ocenah bi se število upravičencev v prihodnjem letu povečalo za okoli odstotek. Na zniževanje odhodkov pokojninskega in invalidskega zavarovanja že v prihodnjem letu pa bo vplival predvsem spremenjeni način valorizacije pokojnin in drugih denarnih dajatev. Po projekcijah bo v letu 2000 za odhodke v pokojninskem in invalidskem zavarovanju (brez plačila prispevkov za zdravstveno zavarovanje upokojenecev) potrebnih realno za 1.2% več sredstev kot letos oziroma 13.2% bruto domačega proizvoda, kar je za 0.4 strukturne točke manj kot lani.

Zdravstveno zavarovanje - V letu 1999 bodo odhodki v obveznem zdravstvenem zavarovanju nominalno za 11.2% višji kot v preteklem letu, dosegli bodo okoli 6.7% bruto domačega proizvoda, kar je približno na lanski ravni. Zakonsko določene pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja se v letu 1999 niso spremenile. Že v letu 1998 so bile sprejete številne aktivnosti za obvladovanje izdatkov za zdravila, omejevanja bolniških odsotnosti in v smeri racionalizacije izvajanja zdravstvenih programov. Kljub ukrepom so bodo v letu 1999 po oceni boleznine povečale za 12.3%, izdatki za zdravila in izdatki za zdravstvene programe pa za 12%.

V letu 2000 se bodo nadaljevale aktivnosti za obvladovanje izdatkov v javnem zdravstvu. Predvideno je, da se bodo odhodki Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 2000 povečali realno le za 1.9%. V tem okviru se bodo izdatki za boleznine realno povečale za 1%, izdatki za zdravila pa se bodo celo zmanjšali realno za slab odstotek. Sprejeti pa so tudi ukrepi za racionalizacijo pri izvajanju zdravstvenih programov, katerih stroški se bodo po ocenah realno povečali za okoli 3%, kar je manj kot letos. Pri nespremenjenih pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja bo to pomenilo večje angažiranje zasebnih sredstev za te namene in/ali večjo racionalizacijo pri poslovanju zdravstvenega sistema. Za obvezno zdravstveno zavarovanje bo v letu 2000 porabljenih okoli 6.6% bruto domačega proizvoda, kar je za 0.1 strukturne točke manj kot leta 1999.

Po konsolidaciji javnofinančnih odhodkov v skladu z metodologijo Mednarodnega denarnega sklada ocenjujemo, da se bodo v letu 1999 celotni javnofinančni odhodki nominlano povečali za 13.8% in bodo dosegli 45.3% bruto domačega proizvoda, kar je za 1.4 strukturne točke več kot leta 1998. V letu 2000 pa bo rast celotnih (konsolidiranih) javnofinančnih odhodkov nekoliko počasnejša kot letos. Ocenjujemo, da se bodo realno povečali za 2.9%, kar je počasneje od rasti javnofinančnih prihodkov in počasneje od rasti bruto domačega proizvoda. Delež javnofinančnih odhodkov je tako ocenjen na 44.8%, kar za pol strukturne točke manj kot v letu 1999.

Javnofinančni primanjkljaj - Po konsolidaciji javnofinančnih prihodkov in javnofinančnih odhodkov v skladu z metodologijo Mednarodnega denarnega sklada je bila globalna bilanca javnega financiranja v obdobju 1994 do 1996 uravnotežena. Uravnoteženost javnih financ je odigrala pozitivno vlogo pri stabilizaciji gospodarstva, saj ni ustvarjala dodatnih pritiskov na obresti in na tečaj preko zadolževanja v tujini.

Javnofinančno ravnovesje se je porušilo v letu 1997, ko so se na strani

prihodkov pokazale javnofinančne posledice zniževanja prispevkov za socialno varnost in upadanja prihodkov od carin, ki jih niso uspeli nadomestiti novi davčni viri. Po drugi strani so se povečevali pritiski na javnofinančne odhodke, predvsem zaradi povečanja izdatkov za plače, ki so sledili rasti plač in zaposlenosti v javnem sektorju, in zaradi povečanje izdatkov za socialne transferje, kot posledice obstoječih sistemov socialne varnosti.

Tabela 13: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS-IMF (dele-i v primerjavi z bruto domačim proizvodom v %)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Javnofinančni prihodki	43.1	42.7	42.0	43.1	44.1	43.8
Javnofinančni odhodki	43.1	42.4	43.2	43.9	45.3	44.8
Prese-ek/primanjkljaj	0.0	0.3	-1.2	-0.8	-1.2	-1.0

Vir: Ministrstvo za finance, preračuni ZMAR

V letu 1999 so javnofinančni odhodki naraščali hitreje kot bruto domači proizvod in hitreje kot javnofinančni prihodki, zato bilanca javnega financiranja za leto 1999 izkazuje javnofinančni primanjkljaj v višini 1.2% bruto domačega proizvoda, kar je za 0.4 strukturne točke več kot v letu 1998.

Za leto 2000 ocenjujemo nekoliko upočasnjeno rast javnofinančnih odhodkov, upočasnjena pa bo tudi rast javnofinančnih prihodkov. Deleži javnofinančnih prihodkov in javnofinančnih odhodkov v bruto domačem proizvodu se bodo glede na leto 1999 znižali, javnofinančni primanjkljaj, ki ga izkazuje konsolidirana bilanca javnega financiranja, pa je ocenjen na okoli 1% bruto domačega proizvoda.

9.3. DRŽAVNI DOLG- Dolg ožje opredeljene države konec leta 1998 znašal 23.6% bruto domačega proizvoda

Državni dolg ali dolg ožje opredeljene države, ki zajema kredite in vrednostne papirje državnih organov zakonodajne, sodne in izvršilne oblasti ter organizacij v njihovi sestavi, je **konec leta 1998** znašal 771.3 milijarde SIT ali **23.6% bruto domačega proizvoda**. Od leta 1993, ko je bil prvič objavljen podatek o državnem dolgu RS, do leta 1998 se je delež dolga v bruto domačem proizvodu povečal za 2.5 odstotne točke, naraščal je v vseh letih z izjemo leta 1994 (posledica relativno visoke 5.3-odstotne rasti bruto domačega proizvoda). Država se je zadolževala zaradi proračunskega

primanjkljaja, odplačila zapadlih dolgov in posebnih namenov (predvsem sanacija bank in odkup terjatev do Iraka leta 1995 ter izdaja obveznic leta 1996 na podlagi Novega finančnega sporazuma - NFA, s katerim je Slovenija prevzela 16.39% nealociranega dolga nekdanje SFRJ). Delež zadolževanja za posebne namene se po letu 1996 zmanjšuje. Leta 1996, še bolj pa leta 1997 so na rast dolga osrednje ravni države vplivale tudi tečajne razlike, saj je ameriški dolar nominalno apreciiral proti tolarju (delež dolga, denominiranega v USD, je konec leta 1997 predstavljal 29.3%).

Večji del ožje opredeljenega **dolga** države predstavlja **notranji dolg**, to je zadolževanje na domačem trgu (obveznice RS, posojila pri domačih bankah), vendar pa se njegov delež od leta 1993 relativno zmanjšuje. Delež zunanjega dolga v ožje opredeljenem dolgu države se je namreč v omenjenem obdobju povečal od 13% leta 1993 na 38.3% leta 1998. Država se je zadolževala v tujini predvsem z izdajanjem t.i. evroobveznic (325 milijonov USD leta 1996, 400 milijonov DEM leta 1997 in 500 milijonov ECU-jev leta 1998).

Po oceni Ministrstva za finance naj bi se delež dolga ožje opredeljene države v bruto domačem proizvodu letos povečal za približno 0.2 odstotne točke (predvsem za potrebe pokrivanja proračunskega primanjkljaja), leta 2000 pa še za približno 0.7 odstotne točke.

10. INFLACIJA - Povprečna stopnja inflacije letos nižja od ciljne

Podobno kot druga gospodarska gibanja je tudi **inflacijska gibanja** močno **zaznamovala uvedba davka na dodano vrednost**. V prvi polovici leta (do uvedbe davka na dodano vrednost) so se nadaljevala lanska ugodna inflacijska gibanja: cene življenjskih potrebščin so se povišale za 2.7%, na letni ravni pa se je rast cen življenjskih potrebščin postopno zniževala s 6.5% v decembru lani na 4.3% v maju in juniju. V prvih treh mesecih po uvedbi davka na dodano vrednost so se cene življenjskih potrebščin povečale za 3.4%. Letne stopnje inflacije so se po uvedbi davka na dodano vrednost ponovno dvignile nad 6%. Cene življenjskih potrebščin v septembru so bile za 6.1% višje kot decembra lani, v primerjavi s septembrom lani pa za 7.5%. Ob ugodnih inflacijskih gibanjih v prvi polovici leta, nekoliko manjšem povečanju ravni cen v prvih dveh mesecih po uvedbi davka na dodano vrednost od pričakovanj pred uvedbo davka na dodano vrednost in sorazmerno zadržani politiki popravkov cen pod nadzorom vse kaže, da bo **povprečna letna stopnja inflacije** nižja od že spomladi lani ocenjenih

Tabela 14: Rast cen v obdobju od 1995 do septembra 1999

Rast cen, v %	1995	1996	1997	1998	IX 1999
Cene -iviljenjskih potrebščin					
letno ¹	9.0	9.0	8.8	6.5	7.5
povprežje ²	13.5	9.9	8.4	7.9	5.6
Blago					
letno	7.1	8.0	8.5	5.6	7.2
povprežje	12.3	8.4	7.8	6.7	4.9
Storitve					
letno	15.9	12.2	9.8	9.3	8.5
povprežje	18.4	15.2	10.2	10.2	7.7
Drobnoprodajne cene					
letno	8.6	8.8	9.4	7.5	8.0
povprežje	12.6	9.7	9.1	8.6	6.0
Cene industrijskih proizvodov					
Letno	7.9	5.8	6.8	3.6	1.9
povprežje	12.8	6.8	6.1	6.0	1.7
Kmetijski proizvodi					
letno	7.8	12.2	5.5	-2.3	-2.0 ³
povprežje	13.3	10.8	6.7	4.0	-4.4 ³

Vir: SURS. **Opombe:** ¹december v primerjavi z decembrom preteklega leta. ²Povprežje na povprežje preteklega leta. ³Julij 1999.

6.8%. Po ocenah bo povprečna stopnja inflacije **letos znašala okoli 6.2%**.

Povprečna mesečna rast cen življenjskih potrebščin v prvi polovici leta je znašala 0.45%, kar je manj kot v prvi polovici lanskega leta (0.54%). Proste cene so bile povprečno mesečno višje za 0.4% (v enakem obdobju lani za 0.6%). Pričakovanja učinkov uvedbe davka na dodano vrednost so močno spodbudila potrošnjo prebivalstva, ki je potrošnjo v veliki meri financiralo z zadolževanjem oziroma najemanjem kreditov pri bankah (podrobneje glej poglavje 11). Kljub močnemu domačemu povpraševanju pa je inflacija v prvi polovici leta trendno upadala. Rast cen energentov na svetovnih trgih, ki se je začela spomladi, v prvi polovici leta še ni imela večjega vpliva na cene. Z restriktivno politiko nadzorovanih cen, interventnim uvozom svežih kmetijskih pridelkov v juniju in medijskim oglaševanjem je Vlada skušala zmanjševati inflacijska pričakovanja pred uvedbo davka na dodano vrednost.

Uvedba davka na dodano vrednost in trošarin v juliju je povzročila spremembo relativnih cen in dvig ravni cen. V juliju so se cene življenjskih potrebščin v povprečju povečale za 1.7%, kar je manj, kot smo pričakovali. Uvedba davka na dodano vrednost je v poletnih mesecih neposredno bolj vplivala na drobnoprodajne cene in cene življenjskih stroškov (potrošnja) kot na indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih. V juliju in avgustu (skupaj) so se cene življenjskih potrebščin povišale za 2.6%, drobnoprodajne cene za 2.8% in cene industrijskih proizvajalcev za samo 0.1%.

Čeprav se je pričakovalo, da bo učinek davka na dodano vrednost na cene omejen na dva meseca po uvedbi, se je del učinka občutil tudi v septembru. Predvsem v obliki višjih cen po novem obdavčenih sezonskih proizvodov, ki so na trg prišli v septembru. Cene življenjskih potrebščin so se v septembru povečale za 0.9%.

Nadzorovane cene so se v prvih devetih mesecih v povprečju povečale za 6.5% in so k 6.1-odstotni inflaciji prispevale 0.92 odstotnih točk. Na letni ravni so bile v septembru višje za 8.5% in so s porastom k 7.5-odstotni inflaciji prispevale 1.2-odstotne točke. Nadzorovane cene naftnih derivatov so se v prvih devetih mesecih v povprečju povečale za 9.6% (v septembru so bile na letni ravni višje za 9.3%). Med nadzorovanimi cenami se je letos (september glede na december lani) najbolj podražil utekočinjeni (butan) plin (za 19.7%), 95-oktanski bencin je dražji za 11.1% in 98-oktanski bencin za 7.2%. Cene komunalnih storitev so letos v povprečju višje za 7.3%, v

skupini se je najbolj podražila voda za gospodinjstvo za 11.6%. Storitve prometa in zvez so letos dražje za 6.6%, prav tako kot cene poštnih in telekomunikacijskih storitev. Osnovna živila so letos v povprečju dražja za 7.1% in letno v povprečju za 7.9%. Druge nadzorovane cene, kamor sodijo RTV naročnina in šolske knjige in učbeniki, so letos višje za 6.5%, letno za 8.6%. Vlada je v juliju sprostila še cene konzumnega sladkorja, tako da v skupini ni več neposredno cenovno nadzorovanih živil. Vlada pa še (posredno) nadzoruje odkupno ceno mleka, sladkorne pese in sladkorja ter pšenice, rži in ječmena.

V letošnjem letu je Vlada nadaljevala s sprostitevami neposredno nadzorovanih cen in v aprilu sprostila cene obveznega avtomobilskega zavarovanja in v juliju cene konzumnega sladkorja. V skupini, ki jo vlada še neposredno nadzoruje, je tako ostalo še okoli 14% proizvodov ali storitev v košarici cen življenjskih potrebščin.

Vlada bo tudi v prihodnje nadaljevala s postopno liberalizacija nadzorovanih cen na področjih, kjer bo dosežena raven in zadostna konkurenca na trgu, ter odpravljala še preostale cenovne disparitete (poštne storitve in telekomunikacije). V juliju letos je bil sprejet Zakon o nadzoru cen, v katerem je pravno urejena intervencijska vloga države zaradi varstva javnih koristi in potencialni vladni ukrepi na področju cen. Na področjih, kjer popolna sprostitev cen zaradi same narave dejavnosti ne bo mogoča, (predvsem na področju naravnih monopolov) se bo v prihodnje vzpostavil regulator, ki bo poskrbel za cenovno politiko in sistemske rešitve posameznih sektorjev z upoštevanjem ekonomske dimenzije problematike.

V letu 1999 smo bili priča močni rasti cen surove nafte in naftnih derivatov na svetovnem trgu, kar je posledica OPEC-ovega dogovora o omejevanju načrpanih količin nafte.¹³ Na inflacijo pri nas pa so začele vplivati šele v poletnih mesecih. Zaradi hitre rasti cen nafte na svetovnih trgih je Vlada konec maja dovolila povečanje maloprodajne cene 95-oktanskega bencina za 3%. S podražitvijo konec julija (zajeto v avgustovski inflaciji) so se nadzorovane cene naftnih derivatov v povprečju povečale za 3.9% (k inflaciji so prispevale 0.2 odstotne točke). Kurilno olje, ki od decembra lani ne sodi več v vladni cenovni nadzor, se je v poletnih mesecih (julij in avgust), podražilo kar za 34.7% in tako k inflaciji prispevalo skoraj polovico odstotne točke. V prvih devetih mesecih je **rast cen naftnih derivatov k 6.1-odstotni inflaciji neposredno prispevala kar 0.95 odstotne točke.**

---

¹³V prvih osmih mesecih letos so bile cene nafte na svetovnih trgih v povprečju višje za več kot 20%.

Cene naftnih derivatov brez davka so pri nas počasneje sledile trendu povečevanja cen vhodne surovine kot v državah EU. Iz tabele 14 je razvidno, da je bila v letih 1997 in 1998 slovenska cena neosvinčenega 95-oktanskega motornega bencina brez davka za okoli 6% nižja od povprečne v državah EU, letos pa zaostaja za več kot 23%. Cene plinskega olja in kurilnega olja brez davka niso bile več pod nadzorom, vendar pa naftna podjetja (konkurenca) niso mogla teh cen pretirano povečevati. V letih 1997 in 1998 je bila slovenska cena plinskega olja brez davka za okoli 12% nižja od povprečne "evropske", letos pa je bila nižja za dobrih 16%, pa tudi 18. oktobra (zadnji razpoložljiv podatek) zaostanek ni bil nižji kot v povprečju prejšnji dve leti. Pri primerjavi cen kurilnega olja je treba opozoriti, da podatki za Slovenijo in EU niso povsem primerljivi. Podatek za države EU upošteva ceno za dobave med 2000 kg in 5000 kg, slovenska cena pa je maksimalna in ni zmanjšana za različne količinske popuste. Dejanska cena kurilnega olja brez davka v Sloveniji je zato verjetno nekoliko pod in ne nad "evropskim" povprečjem, kot sledi iz tabele. Še vedno pa lahko ugotovimo, da se je tudi pri kurilnem olju domača cena brez davka relativno glede na povprečno v EU malo znižala.

Poslabšanje cenovnega položaja domačih naftnih podjetij v primerjavi z "evropskimi" je letos precejšnje pri motornih bencinih, kjer bodo potrebni nekateri cenovni popravki. Ker se za prihodnje leto napovedujejo tudi povišanje trošarin (predvsem pri motornih bencinih), pa se utegne zgoditi, da domače maloprodajne cen bencinov prav kmalu dohitijo ali celo prehitijo cene v državah z najnižje cenami v EU (npr. v Grčiji ali Španiji). Take spremembe bi zmanjšale sedanje strukturno neskladje, ko je trošarina pri plinskem olju višja od trošarine pri neosvinčenem bencinu, zaradi česar je tudi maloprodajna cena plinskega olja višja od maloprodajne cene neosvinčenega bencina. V državah EU povprečna trošarina pri neosvinčenem bencinu za skoraj 44% presega povprečno trošarino pri plinskem olju.

Cene kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih so bile v prvih osmih mesecih letos v povprečju za 4.3% nižje kot v enakem obdobju lani. Ker se je dohodkovni položaj proizvajalcev občutno poslabšal že lani, ga poskuša vlada s svojimi ukrepi nekoliko omiliti. S tržnim redom za pšenico in rž so že za letošnjo letino uvedena neposredna plačila na hektar posejane površine, v naslednjem letu pa bodo uvedene še nekatere novosti, kot je časovno podaljšanje intervencijskega odkupa in možnost najemanja skladiščnih kapacitet. Pri odkupu koruze za zrnje je zaradi subvencionirano cenejše ponudbe iz tujine zagotovljena minimalna odkupna cena domačim pridelovalcem. Na področju živinoreje so se zaostriale predvsem razmere

---

INFLACIJA

Tabela 15: Primerjava cen nekaterih naftnih derivatov brez davka med Slovenijo in povprečjem EU, v SIT/liter

Neosvinčeni 95-okt. motorni bencin	Povp.1997	Povp.1998	Povp.1999	18.X.1999
Slovenija	42.0	37.6	34.4	41.06
EU	44.8	39.9	44.8	54.39
SLO/EU, v %	-6.3	-5.7	-23.2	-24.5

Plinsko olje	Povp.1997	Povp.1998	Povp.1999	18.X.1999
Slovenija ¹	37.7	33	35.2	44.34
EU	42.8	37.5	42.1	50.46
SLO/EU, v %	-11.7	-12.1	-16.4	-12.1

Kurilno olje	Povp.1997	Povp.1998	Povp.1999	18.X.1999
Slovenija ^{1,2}	36.1	31.1	32.4	41.99
EU	35.1	29.3	32.8	40.35
SLO/EU, v %	2.9	5.9	-1.1	4.1

Viri: PETROL, Slovenska naftna družba, d.d., petrol.si/www.nsf: aurirano in preračun ZMAR. **Opombi:** ¹Po izvemu cen iz vladnega nadzora (5. X. 1998) je kot slovenska cena upoštevana Petrolova cena. ²V tabeli primerjana slovenska cena je maksimalna; korektno bi bilo tudi za Slovenijo vzeti ceno s popustom za dobavo nad 2000 kg, vendar nimamo podatkov za celo easovno serijo; taka cena je bila po obdobjih od 5-10% ni-ja.

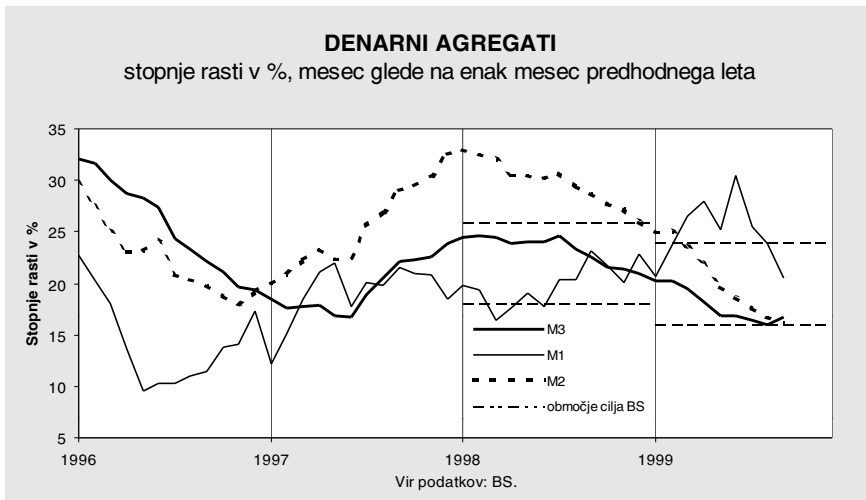
pri reji prašičev, zato je bil uveden interventni odkup in povečana nadomestila pri pripravi blaga za izvoz. Z začetkom prihodnjega leta stopi v veljavo kmetijski del sporazuma z državami članicami CEFTA, ki pomeni znatno znižanje zunanjetrgovinske zaščite. Pričakovan je še povečan pritisk na znižanje cen kmetijskih proizvodov. Poskus rešitve problema bo v doslednem izvajanju od vlade sprejete reforme kmetijske politike, s katero je predvideno sproščanje tržno-cenovne zaščite ob vse večji krepitvi pomena strukturne in razvojne politike.

V prihodnjem letu pričakujemo nadaljnje trendno umirjanje inflacije. Rast cen energentov na svetovnih trgih se je konec septembra ustavila, razpoložljive ocene v prihodnjem letu napoveduje bistveno bolj umirjena gibanja cen na tem področju kot letos. Ob rasti plač, ki bi zaostajala za rastjo produktivnosti, nekoliko nižji rasti denarnega agregata M3 kot letos, realni stagnaciji tečaja tolara do košare valut in zadržani politiki sprememb nadzorovanih cen, bi se rast cen na letni ravni v drugi polovici prihodnjega leta ponovno bistveno znižala in **konec leta spustila pod 4%**. Dvig agregatne ravni cen zaradi uvedbe davka na dodano vrednost v poletnih mesecih pa bo tudi v prihodnjem letu vplival na povprečno letno stopnjo inflacije. Ker je bil davek na dodano vrednost uveden sredi leta, bodo povprečne letne stopnje inflacije ostale sorazmerno visoke vse do sredine

prihodnjega leta. Zaradi tega kljub skorajda prepolovljeni rasti cen v letu (december 2000/december 1999), **povprečna letna stopnja** ne bo bistveno drugačna od letošnje. Po ocenah bi ob običajni sezonski mesečni dinamiki povprečna letna stopnja inflacije znašala **okoli 6%**.

11. DENARNA GIBANJA - Zaradi pričakovanj pred uvedbo davka na dodano vrednost se je močno povečala zadolženost prebivalstva

Bližnji cilj denarne politike BS za leto 1999 je letna rast denarnega agregata M3 v razponu med 16% in 24%. Denarni agregat M3 se je od lanskega tretjega četrletja do tretjega četrletja letos povečal za 16.4%, v letošnjem septembru pa je bil za 16.7% večji kot v lanskem septembru in se tako giblje malo nad spodnjo mejo območja denarnega cilja. Rast denarnega agregata M1 je od tretjega četrletja 1998 do tretjega četrletja 1999 znašala 23.2%, od lanskega do letošnjega septembra pa 20.4%. Rast M2 v tretjem četrletju glede na tretje četrletje lani je znašala 16.8%, v septembru pa 16.2% glede na lanski september. Strukturne spremembe v rasti denarnih agregatov kažejo na spreminjanje preferenc nebančnega sektorja glede denarnega varčevanja (spreminja se valutna in ročna struktura) zaradi povečanih potreb po likvidnejših virih in kot reakcija na spremembo pasivnih obrestnih mer. Od lanskega do letošnjega septembra je rast hranilnih vlog in vezanih vlog do trideset dni znašala 34.5%, deviznih vlog pa 18.4%.

Denarna gibanja se po uvedbi davka na dodano vrednost normalizirajo. Na ožjem denarnem področju je predvsem vzpodbudno dejstvo, da se je zaradi spremembe obrestne politike (povečanje pasivnih obrestnih mer za dolgoročne vloge), rasti temeljne obrestne mere in umiritve potrošnje ponovno pričelo krepiti varčevanje, zlasti so se povečale

vezane tolarske vloge z ročnostjo nad šest mesecev.

Nominalna **obrestna mera na medbančnem denarnem trgu** je decembra lani v povprečju znašala 5.6% in je bila za 0.4 odstotne točke nižja od temeljne obrestne mere. Letos se je v povprečju povišala, zlasti v aprilu in maju (7.9% in 8.1%), ko se je poslabšala likvidnost bank. V septembru je nominalna obrestna mera na medbančnem denarnem trgu znašala v povprečju 6.83%, realna obrestna mera pa je dosegla raven -0.67% (od marca do avgusta je bila pozitivna), kar kaže na krepitev likvidnosti. **Mesečna temeljna obrestna mera** se je zaradi višje inflacije povišala v avgustu na raven 0.5% (prej 0.4%) in v septembru na 0.6%. Letna temeljna obrestna mera pa se je povišala z julijske ravni 4.81% na 6.05% v avgustu ter na 7.55% v septembru (decembra lani je znašala 6.05%). V oktobru je mesečna temeljna obrestna mera ostala na ravni 0.6%, letna temeljna obrestna mera pa se je znižala na 7.30%.

Do konca februarja 1999 je veljal zadnji medbančni dogovor o najvišjih pasivnih obrestnih merah. V nasprotju s pričakovanji ni prišlo do konkurenčnega oblikovanja ravni bančnih obrestnih mer, saj je Združenje bank Slovenije izdalo priporočilo, s katerim so bile bankam priporočene najvišje pasivne obrestne mere. Banke so priporočilo sprejele, čeprav so bile priporočene obrestne mere nižje kot v medbančnem dogovoru. V juniju in v avgustu je Združenje bank Slovenije izdalo dve dopolnilni priporočila z namenom povečati pasivne obrestne mere (predvsem za dolgoročnejše vezane vloge). Le-te so rahlo porasle in z njimi tudi varčevanje, s čimer je bil dosežen cilj povišanja obrestnih mer. **Obseg varčevanja prebivalstva** v bankah **se je v prvi polovici leta povečeval počasneje kot** v enakem obdobju **lani** (v juniju je bila realna rast v primerjavi z lanskim decembrom 3.8-odstotna, v enakem obdobju lani pa 8.6-odstotna), predvsem zaradi zmanjševanja varčevanja v aprilu in maju (vpliv nižjih pasivnih obrestnih mer in večjega trošenja pred uvedbo davka na dodano vrednost). Od junija do septembra se je obseg varčevanja realno povečal za 1.0% (predvsem v avgustu in septembru), realna rast v septembru v primerjavi z decembrom 1998 pa je bila 4.8-odstotna.

Povprečne realne obrestne mere nad revalorizacijsko stopnjo (TOM) **za kratkoročna in dolgoročna posojila gospodarstvu so se letos povišale**. V septembru so povprečne realne obrestne mere za kratkoročna posojila znašale 6.2%, kar je za 0.3 odstotne točke več kot decembra 1998; za dolgoročna posojila pa 8.0%, kar je za 0.8 odstotne točke več kot decembra lani. Povprečna realna obrestna mera nad revalorizacijsko stopnjo za

kratkoročna potrošniška posojila je bila septembra letos na decembrski ravni (4.1%), za dolgoročna stanovanjska posojila prebivalstvu pa se je s 6.0%, kolikor je znašala decembra lani, znižala na septembrsko raven 5.7%.

Kreditna aktivnost bank je bila letos **velika**, predvsem zaradi povečanega najemanja bančnih posojil pred uvedbo davka na dodano vrednost. Stanje kreditov nebančnemu sektorju je bilo ob koncu junija realno za 7.9% višje kot decembra lani, konec septembra pa za 9.9%. Povečanje posojil do junija je rezultat kreditiranja prebivalstva in podjetij, v juliju pa države. V avgustu in septembru so najbolj porasla posojila podjetjem, kjer je opazna močna rast kratkoročnih posojil. Razlog je verjetno v sistemu plačevanja davka na dodano vrednost, kjer je plačilo vezano na fakturirano realizacijo, zato morajo davčni zavezanci za njegovo plačilo zbrati več denarja, kot v času plačevanja prometnega davka, ki se je plačeval od plačane realizacije. Po močnem naraščanju v drugem četrtletju letos se je posojanje prebivalstvu v avgustu in septembru umirilo.

Tabela 16: Razmerje med krediti in evidentiranimi mesečnimi prejemki prebivalstva v obdobju 1995 do 1999

Obdobje	Povprečno stanje posojil poslovnih bank prebivalstvu (v mrd SIT)	Evidentirani mesečni prejemki prebivalstva (v mrd SIT), povprečje	Posojila / prejemki
1995	123.9	88.8	1.39
1996	192.8	106.4	1.81
1997	224.4	119.8	1.87
1998	272.6	131.8	2.07
1999 (jan - jul)	360.0	144.1	2.50

Vir: Bilten BS, preračuni ZMAR

Posojila poslovnih bank prebivalstvu od leta 1995 naraščajo hitreje od evidentiranih prejemkov prebivalstva (zajete so neto plače, drugi prejemki iz delovnega razmerja in transferni prejemki). **Zadolženost prebivalstva se je močno povečala** zlasti v prvih sedmih mesecih **letos**, saj so posojila poslovnih bank prebivalstvu v tem obdobju v povprečju znašala že dvainpolkrat več kot povprečni evidentirani mesečni prejemki. Vzrok je v povečani potrošnji prebivalstva pred uvedbo davka na dodano vrednost (rekordne prodaje avtomobilov), ki se je večinoma financirala z bančnimi krediti.

Po podatkih o blokacijah žiro računov pravnih oseb (neprekinjeno nad pet dni) se likvidnost gospodarstva v povprečju še vedno slabša. V septembru letos je bilo 9,529 pravnih oseb z blokiranimi žiro računi, kar je za 1.4%

več kot v avgustu in za 7.5% več kot v decembru 1998. Povprečni mesečni znesek blokacije je v septembru znašal 97,122 milijonov SIT in je bil malenkostno višji kot v avgustu ter za 3.4% večji kot v decembru 1998. Število zaposlenih v podjetjih z blokiranimi žiro računi se je po večmesečnem zniževanju v septembru povečalo kar za 15.2% na 41,775 zaposlenih, vendar je še vedno za 15% nižje kot decembra lani.

S 1. septembrom 1999 je začel veljati sklep o postopkih za odpiranje deviznih računov rezidentov pri pooblaščenih bankah (Zakon o deviznem poslovanju), s čimer dobivajo devizne račune tudi pravne osebe in zasebniki. Rezidenti Slovenije smejo sklepati posle v tujih plačilnih sredstvih le v primerih, ki jih zakon izrecno dovoljuje (predvsem za poslovanje z nerezidenti), plačevanje z devizami med rezidenti pa ni dovoljeno. Z uvedbo deviznih računov za podjetja se je septembra zmanjšal denarni agregat M1 (manjše povpraševanje po tolarjih) in povečal denarni agregat M3. Repatriacija deviz podjetij iz tujine na devizne račune v Sloveniji v višini 140 milijonov DEM (14 milijard tolarjev) je septembra prispevala k rasti denarnega agregata M3 (1.9%) za 0.7 odstotne točke. Uvedba računov podjetij v tujem denarju je spremenila tudi strukturo ponudbe in povpraševanja na deviznem trgu.

12. TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV – Omilitev režima tujih portfeljskih naložb še ni prinesla vidnejših rezultatov

Po zniževanju vrednosti indeksa delnic SBI od februarja do junija (1,699 točk) se je SBI v juliju (za 4.7%) in v avgustu (za 8%) okrepil zaradi pričakovanih ponovnih nakupov tujcev po omilitvi režima tujih portfeljskih naložb. V prvih osmih mesecih letos je celotni obseg prometa na borzi znašal 148.7 milijarde tolarjev, kar je za 73% več kot v enakem obdobju lani. Z vsemi delnicami je bilo ustvarjenega 85% celotnega prometa na borzi, z obveznicami 12% in s kratkoročnimi vrednostnimi papirji 3%. V prvih osmih mesecih 1999 se je tržna kapitalizacija vseh vrednostnih papirjev na borzi (brez delnic investicijskih skladov) povečala za četrtno in je konec avgusta znašala 783.7 milijarde tolarjev, kar predstavlja 24.2% bruto domačega proizvoda v letu 1998. **Tržna kapitalizacija delnic** na borzi se je v letošnjih prvih osmih mesecih **povečala za 17.2%** na 566.36 milijarde tolarjev. Tudi letos ostaja okoli 9% celotne tržne kapitalizacije delnic v lasti tujcev. Konec avgusta se je trgovalo s 220 vrednostnimi papirji (180 izdajateljev), od tega je bilo 153 delnic (vključno z 43 delnicami PID-ov), 53 obveznic in 14 kratkoročnih vrednostnih papirjev.

Na primarnem trgu vrednostnih papirjev, kjer investitorji kupujejo novo izdane vrednostne papirje od izdajateljev, ki s tem pridobijo dodatna sredstva za poslovanje in naložbe, je bilo v prvem polletju 1999 javno ponujenih pet vrednostnih papirjev (štiri obveznice in ena delnica) v skupni vrednosti 4.4 milijarde tolarjev. Primarni trg vrednostnih papirjev je v Sloveniji premalo razvit in njegova vloga pri financiranju nefinančnih družb je zanemarljiva, saj se podjetja financirajo predvsem preko bančnega sistema.

Dogajanja na najpomembnejših tujih finančnih trgih, kjer letos ni bilo večje finančne krize, niso bistveno vplivala na domači trg vrednostnih papirjev, ki je v primerjavi z drugimi trgi precej zaprt. Vzroki majhnega zanimanja tujcev za naš trg vrednostnih papirjev, zlasti v primerjavi z drugimi srednjeevropskimi državami, so med drugim tudi v slabi razvitosti finančnega trga (nizka likvidnost delniškega trga, kontrola pretoka kapitala, premajhna zaščita majhnih delničarjev, slabši položaj tujih investitorjev glede na domače investitorje ...) in v še nedokončanem pravnem okviru (Koeke, 1999).

Banka Slovenije je spremenila ureditev na področju skrbniških računov. Višino premije za nakup pravice do nakupa deviz je znižala na 0.7% za

tretje in četrto trimesečje, štiriletni rok brez plačila stroškov premije za portfeljske naložbe tujcev pa je skrajšala na eno leto (začetek veljavnosti 1.9.1999). Po večmesečnem zmanjševanju obsega portfeljskih naložb tujcev v slovenske vrednostne papirje (delnice) je bil v juniju tok pozitiven (12.7 milijonov DEM), prav tako v juliju (2.6 milijonov DEM) in v avgustu (0.6 milijonov DEM). V septembru je znašal neto odtok portfeljskih naložb tujcev 0.7 milijonov DEM, kar je v nasprotju s pričakovanji o ponovnem prihodu tujih investorjev.

S 1. septembrom 1999 so začeli veljati podzakonski akti Zakona o deviznem poslovanju, po katerem je slovenskim rezidentom dovoljen nakup (prodaja) vrednostnih papirjev v tujini, vendar le preko pooblaščenih udeležencev trga vrednostnih papirjev.

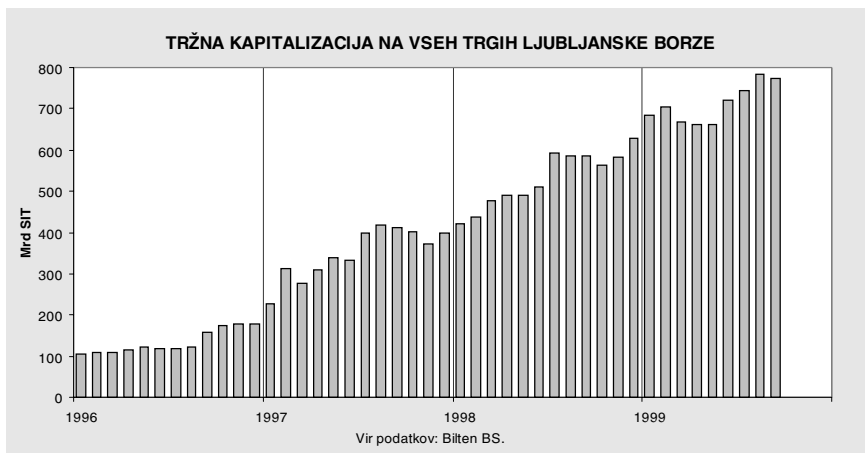
Junija letos je bil sprejet Zakon o prvem pokojninskem skladu RS in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb, v skladu z njim pa je mogoče **delnice PID-ov** (v višini neizkoriščenih certifikatov) **zamenjati za pokojninske bone** (dodatno pokojninsko varčevanje) ali pa jih obdržati kot delnice (PID-i dobijo dodatno premoženje, s čimer se pokrije privatizacijski primanjkljaj). Po tem, ko je bila prekinjena zaustavitev trgovanja z delnicami PID-ov (uvedena zaradi postopka delitve delnic), so v avgustu le-te postale zelo zaželena naložba, kar je razvidno iz hitre rasti tečajev in obsega trgovanja. Vrednost indeksa delnic pooblaščenih investicijskih družb PIX se je v avgustu povišala za dobro tretjino, v septembru pa še za 7.9%.

Letos je bil sprejet Zakon o nematerializiranih vrednostnih papirjih, ki ureja način izdaje in prenosa nematerializiranih vrednostnih papirjev, način zamenjave že izdanih vrednostnih papirjev z vrednostnimi papirji, izdanimi v nematerializirani obliki, pogoje in omejitve dostopa do podatkov o imetnikih nematerializiranih vrednostnih papirjev ter pravila vodenja centralnega registra nematerializiranih vrednostnih papirjev. Izdajatelji delnic, izdanih na podlagi Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki so izvedli javno prodajo delnic, so dolžni izdati vse delnice v nematerializirani obliki. To bo omogočilo preglednejše trgovanje z delnicami (kotacija na prostem ali organiziranemu trgu) in rast tržne kapitalizacije vrednostnih papirjev na borzi.

TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV

STATISTIČNA PRILOGA

KAZALO TABEL

Tabela 1: Pomembnejši makroekonomski kazalci razvoja Republike Slovenije _____	93
Tabela 2a: Dodana vrednost po dejavnostih NACE Rev.1 in bruto domači proizvod _____	95
Tabela 2b: Dodana vrednost po dejavnostih NACE Rev.1 in bruto domači proizvod _____	96
Tabela 3a: Dodana vrednost po dejavnostih NACE Rev.1 in bruto domači proizvod _____	98
Tabela 3b: Dodana vrednost po dejavnostih NACE Rev.1 in bruto domači proizvod _____	99
Tabela 4: Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda ____	100
Tabela 5a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda ____	102
Tabela 5b: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda ____	104
Tabela 6: Oblikovanje in poraba bruto nacionalnega razpoložljivega dohodka _____	106
Tabela 7: Plačilna bilanca _____	108
Tabela 8: Izvoz in uvoz blaga in storitev _____	110
Tabela 9a: Regionalna usmerjenost blagovne menjave s tujino _	111
Tabela 9b: Regionalna usmerjenost blagovne menjave s tujino _____	113
Tabela10a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS – IMF _____	115
Tabela10b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS – IMF _____	116
Tabela11a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS – IMF _____	117
Tabela11b: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS – IMF _____	118
Tabela 12: Indikatorji mednarodne konkurenčnosti _____	119
Tabela 13: Prebivalstvo in aktivnost _____	120
Tabela 14: Zaposleni in produktivnost po področjih dejavnosti _____	122
Tabela 15: Tokovi aktivnega prebivalstva med letom _____	123
Tabela 16: Investicije v infrastrukturo _____	124
Tabela 17: Osnovne značilnosti aktivnosti in brezposelnosti po regijah _____	126

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 1 : Pomembnejši makroekonomski kazalci razvoja Republike Slovenije

Realne stopnje rasti v %

	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	4.1	3.5	4.6	3.9	3.5 - 4.0 *	4.0
Dele• i v dodani vrednosti v % ¹						
Kmetijstvo, gozdar., ribištvo (A+B)	4.6	4.5	4.3	4.0	4.0	3.9
Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	38.5	38.5	38.2	38.6	38.5	38.4
- industrija (C+D+E)	33.4	32.8	32.5	32.8	32.3	31.9
- gradbeništvo (F)	5.1	5.7	5.7	5.8	6.2	6.4
Storitve (G...O)	59.2	59.5	59.8	59.7	59.9	60.0
Pripisane bančne storitve	-2.3	-2.5	-2.3	-2.4	-2.3	-2.3
BDP v mio SIT (tekoče cene)	2,221,459	2,555,369	2,907,277	3,243,490	3,574,000	3,947,400
BDP v mio USD	18,744	18,878	18,206	19,523	19,801	21,689
BDP na prebivalca v USD	9,431	9,480	9,163	9,847	10,004	10,958
BDP na prebivalca po kupni moči v USD	12,500	13,200	14,100	14,800		
BDP na prebivalca (PPS)	11,300	12,200	13,000	13,800		
MENJAVA S TUJINO - PLAČILNO BILANČNA STATISTIKA						
Izvoz proizvodov in storitev ²	6.9	3.5	10.0	6.8	3.6	4.5
Izvoz proizvodov	8.1	3.3	11.4	8.4	4.6	5.3
Izvoz storitev	1.7	4.4	4.3	0.0	-0.8	0.6
Uvoz proizvodov in storitev ²	15.1	1.6	9.9	9.7	7.2	5.1
Uvoz proizvodov	15.6	1.5	9.9	10.4	7.4	5.6
Uvoz storitev	11.6	2.5	10.0	5.1	5.7	2.0
Izvoz proizvodov in storitev v mio USD	10,373	10,497	10,450	11,142	11,025	11,925
Dele• v BDP v %	55.3	55.6	57.4	57.1	55.7	55.0
Uvoz proizvodov in storitev v mio USD	10,696	10,675	10,632	11,404	11,555	12,620
Dele• v BDP v %	57.1	56.5	58.4	58.4	58.4	58.2
Saldo trgovinske bilance v mio USD ²	-954.3	-881.7	-771.6	-774.9	-940.0	-1110.0
Dele• v BDP v %	-5.1	-4.7	-4.2	-4.0	-4.7	-5.1
Saldo tekočih transakcij s tujino v mio USD	-22.8	39.0	36.6	-3.8	-265.0	-350.0
Dele• v BDP v %	-0.1	0.2	0.2	0.0	-1.3	-1.6
Devizne rezerve v mio USD	3,426	4,124	4,377	4,767		
Dele• v BDP v %	18.3	21.8	24.0	24.4		
Zunanji dolg v mio USD	2,970	4,010	4,176	4,959		
Dele• v BDP v %	15.8	21.2	22.9	25.4		

(nadaljevanje na naslednji strani)

Tabela 1: Pomembnejši makroekonomski kazalci razvoja Republike Slovenije - nadaljevanje

Realne stopnje rasti v %

	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
ZAPOSLENOST, PLAČE IN PRODUKTIVNOST						
Zaposlenost po metodologiji nacionalnih računih	0.8	-0.9	-0.5	0.0	0.5	0.8
Število registriranih brezposlenih (povprečje leta., v tisoč)	121.5	119.8	125.2	126.1	118.9	108.8
Stopnja registrirane brezposel. v %	13.9	13.9	14.4	14.5	13.6	12.5
Stopnja brezposelnosti po ILO v %	7.4	7.3	7.4	7.9	7.4	7.5
Bruto plače na zaposlenega	5.1	5.1	2.4	1.6	2.0	2.5
Produktivnost dela	3.3	4.4	5.1	3.9	3.3	3.2
DOMAČE POVPRASEVANJE - STATISTIKA NACIONALNIH RAČUNOV						
Končna potrošnja		2.7	3.6	3.2	4.1	2.9
Delež v BDP v %	78.3	77.5	76.9	76.3	76.5	75.8
v tem:						
Zasebna potrošnja	58.1	57.3	56.5	55.7	55.7	54.7
Državna potrošnja	20.2	20.2	20.5	20.6	20.8	21.1
Investicije v osnovna sredstva		9.2	11.3	12.9	14.0	9.0
Delež v BDP v %	21.4	22.6	23.5	24.2	25.8	27.1
KONSOLIDIRANA BILANCA JAVNEGA FINANCIRANJA PO METODOLOGIJI GFS - IMF³						
Javnofinančni prihodi v % od BDP	43.1	42.7	42.0	43.1	44.1	43.8
Javnofinančni odhodki v % od BDP	43.1	42.4	43.2	43.9	45.3	44.8
Presežek (primankljaj) v % od BDP	0.0	0.3	-1.2	-0.8	-1.2	-1.0
TEŽAJ IN CENE						
Težaj USD (povprečje leta)	118.5	135.4	159.7	166.1	180.5	182.0
Inflacija (povprečje leta) ⁴	12.6	9.7	9.1	7.9	6.2	6.2

⁰ Ocene nacionalnih računov so pripravljene ob oceni realne rasti BDP za 3¹/₄.

¹ Erke v oklepajih so oznake iz statistične klasifikacije dejavnosti NACE Rev.1

² Plačilno bilančna statistika (izvoz F.O.B., uvoz F.O.B.); z izračunom realnih stopenj je izločen vpliv medvalutnih sprememb in sprememb cen na tujih trgih.

³ Podatke o javnih finančah prikazujemo tudi po stari metodologiji, ki se je uporabljala do leta 1998.

⁴ Do leta 1998 merilo inflacije cene na drobno, od leta 1998 naprej merilo inflacije indeks cen ·vljenskih potrebščin.

Vir podatkov: SURS, Banka Slovenije, Ministrstvo za finance, ocene ZMAR.

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 2a : Dodana vrednost po dejavnostih NACE Rev.1 in bruto domači proizvod

	<i>Tekoče cene v mio SIT</i>					
	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
A. Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	87,072	98,260	107,700	111,353	119,892	129,902
B. Ribištvo	386	439	484	519	548	582
C. Rudarstvo	26,006	30,683	33,908	36,016	36,115	36,446
D. Predelovalne dejavnosti	545,730	616,410	706,266	778,730	844,206	930,818
E. Oskrba z elektr.energijo,plinom,vodo	56,693	65,032	73,492	96,530	96,796	102,771
F. Gradbeništvo	96,588	123,827	143,158	162,567	188,769	214,549
G. Trgovina in popravila motornih vozil	232,286	257,269	294,293	323,333	358,373	399,706
H. Gostinstvo	57,164	68,467	77,314	84,126	91,022	100,553
I. Promet, skladiščenje in zveze	148,746	169,275	204,827	233,175	254,750	281,428
J. Finančno posredništvo	77,067	93,185	108,916	120,099	131,846	147,752
K. Nepremičnine, najem in poslovne storitve	224,830	263,568	291,572	328,355	357,003	395,526
L. Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	102,937	121,447	149,612	164,223	177,684	196,584
M. Izobraževanje	108,002	123,881	146,689	157,736	171,107	189,488
N. Zdravstvo in socialno varstvo	101,172	118,454	134,589	148,883	161,873	177,449
O. Druge skupne in osebne storitve	63,580	77,431	88,243	100,409	110,230	121,738
Pripisane bančne storitve (PBS)	-43,947	-55,127	-58,554	-65,417	-70,468	-75,902
1. DODANA VREDNOST (osnovne cene)	1,884,312	2,172,501	2,502,509	2,780,637	3,029,745	3,349,392
2. NETO KOREKCIJSKE POSTAVKE	337,147	382,868	404,768	462,853	544,256	598,009
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	2,221,459	2,555,369	2,907,277	3,243,490	3,574,000	3,947,400
SKUPAJ DODANA VREDNOST	1,884,312	2,172,501	2,502,509	2,780,637	3,029,745	3,349,392
v tem:						
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)	87,458	98,699	108,184	111,872	120,440	130,484
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	725,017	835,952	956,824	1,073,843	1,165,886	1,284,585
- industrija (C+D+E)	628,429	712,125	813,666	911,276	977,117	1,070,036
- gradbeništvo (F)	96,588	123,827	143,158	162,567	188,769	214,549
3. Storitve (G...O)	1,115,784	1,292,977	1,496,055	1,660,339	1,813,887	2,010,226
4. Pripisane bančne storitve	-43,947	-55,127	-58,554	-65,417	-70,468	-75,902

Vir podatkov: SURS, ocene ZMAR.

Tabela 2b: Dodana vrednost po dejavnostih NACE Rev.1 in bruto domači proizvod

Deleži v BDP v %, tekoče cene

	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
A. Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	3.9	3.8	3.7	3.4	3.4	3.3
B. Ribištvo	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
C. Rudarstvo	1.2	1.2	1.2	1.1	1.0	0.9
D. Predelovalne dejavnosti	24.6	24.1	24.3	24.0	23.6	23.6
E. Oskrba z elektr.energijo,plinom,vodo	2.6	2.5	2.5	3.0	2.7	2.6
F. Gradbeništvo	4.3	4.8	4.9	5.0	5.3	5.4
G. Trgovina in popravila motornih vozil	10.5	10.1	10.1	10.0	10.0	10.1
H. Gostinstvo	2.6	2.7	2.7	2.6	2.5	2.5
I. Promet, skladiščenje in zveze	6.7	6.6	7.0	7.2	7.1	7.1
J. Finančno posredništvo	3.5	3.6	3.7	3.7	3.7	3.7
K. Nepremičnine, najem in poslovne storitve	10.1	10.3	10.0	10.1	10.0	10.0
L. Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	4.6	4.8	5.1	5.1	5.0	5.0
M. Izobraževanje	4.9	4.8	5.0	4.9	4.8	4.8
N. Zdravstvo in socialno varstvo	4.6	4.6	4.6	4.6	4.5	4.5
O. Druge skupne in osebne storitve	2.9	3.0	3.0	3.1	3.1	3.1
Pripisane bančne storitve (PBS)	-2.0	-2.2	-2.0	-2.0	-2.0	-1.9
1. DODANA VREDNOST (A...O + PBS)	84.8	85.0	86.1	85.7	84.8	84.9
2. NETO KOREKCIJSKE POSTAVKE	15.2	15.0	13.9	14.3	15.2	15.1
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

(nadaljevanje na naslednji strani)

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 2b: Dodana vrednost po dejavnostih NACE Rev.1 in bruto domači proizvod - nadaljevanje

	<i>Dele- i v BDP v %, tekoče cene</i>					
	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
<i>v tem:</i>						
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)	3.9	3.9	3.7	3.4	3.4	3.3
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	32.6	32.7	32.9	33.1	32.6	32.5
- industrija (C+D+E)	28.3	27.9	28.0	28.1	27.3	27.1
- gradbeništvo (F)	4.3	4.8	4.9	5.0	5.3	5.4
3. Storitve (G...O)	50.2	50.6	51.5	51.2	50.8	50.9
4. Pripisane bančne storitve	-2.0	-2.2	-2.0	-2.0	-2.0	-1.9
5. Korekcijske postavke	15.2	15.0	13.9	14.3	15.2	15.1
	Dele- i v dodani vrednosti v %					
SKUPAJ DODANA VREDNOST	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
<i>v tem:</i>						
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)	4.6	4.5	4.3	4.0	4.0	3.9
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	38.5	38.5	38.2	38.6	38.5	38.4
- industrija (C+D+E)	33.4	32.8	32.5	32.8	32.3	31.9
- gradbeništvo (F)	5.1	5.7	5.7	5.8	6.2	6.4
3. Storitve (G...O)	59.2	59.5	59.8	59.7	59.9	60.0
4. Pripisane bančne storitve	-2.3	-2.5	-2.3	-2.4	-2.3	-2.3

Vir podatkov: SURS, ocene ZMAR.

Tabela 3a: Dodana vrednost po dejavnostih NACE Rev.1 in bruto domači proizvod

	<i>Stalne cene 1995, v mio SIT</i>					
	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
A. Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	87,072	87,956	85,362	87,242	88,943	90,767
B. Ribišstvo	386	423	430	420	420	420
C. Rudarstvo	26,006	26,495	27,328	27,700	26,301	24,999
D. Predelovalne dejavnosti	545,730	554,260	590,671	620,744	637,194	661,726
E. Oskrba z elektr.energijo,plinom,vodo	56,693	57,365	59,750	61,300	58,204	58,204
F. Gradbeništvo	96,588	109,382	117,792	122,392	134,570	144,057
G. Trgovina in popravila motornih vozil	232,286	239,175	245,870	255,983	268,654	282,221
H. Gostinstvo	57,164	59,680	61,826	63,382	64,935	67,565
I. Promet, skladiščenje in zveze	148,746	152,612	159,052	167,657	173,441	180,466
J. Finančno posredništvo	77,067	85,509	85,555	87,850	91,320	96,388
K. Nepremičnine, najem in poslovne storitve	224,830	234,121	240,033	246,752	254,093	265,151
L. Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	102,937	108,438	119,592	122,147	125,140	130,402
M. Izobraževanje	108,002	109,175	114,476	117,670	120,866	126,069
N. Zdravstvo in socialno skrbstvo	101,172	107,685	111,035	115,277	118,678	122,535
O. Druge skupne in osebne storitve	63,580	66,671	69,373	72,297	75,153	78,174
Pripisane bančne storitve (PBS)	-43,947	-50,253	-48,924	-49,336	-50,323	-51,052
1. DODANA VREDNOST (osnovne cene)	1,884,312	1,948,694	2,039,221	2,119,477	2,187,589	2,278,091
2. NETO KOREKCIJSKE POSTAVKE	337,147	351,206	365,543	380,148	405,911	419,109
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	2,221,459	2,299,900	2,404,764	2,499,625	2,593,500	2,697,200
SKUPAJ DODANA VREDNOST	1,884,312	1,948,694	2,039,221	2,119,477	2,187,589	2,278,091
v tem:						
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribišstvo (A+B)	87,458	88,379	85,792	87,662	89,363	91,187
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	725,017	747,502	795,541	832,136	856,269	888,986
- industrija (C+D+E)	628,429	638,120	677,749	709,744	721,699	744,929
- gradbeništvo (F)	96,588	109,382	117,792	122,392	134,570	144,057
3. Storitve (G...O)	1,115,784	1,163,066	1,206,812	1,249,015	1,292,279	1,348,970
4. Pripisane bančne storitve	-43,947	-50,253	-48,924	-49,336	-50,323	-51,052

Vir podatkov: SURS, ocene ZMAR.

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 3b: Dodana vrednost po dejavnostih NACE Rev.1 in bruto domači proizvod

Realne stopnje rasti v % (stalne cene 1995)

	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
A. Kmetijstvo, gozdarstvo, lov	1.0	-2.9	2.2	2.0	2.0
B. Ribištvo	9.6	1.7	-2.3	0.0	0.0
C. Rudarstvo	1.9	3.1	1.4	-5.0	-5.0
D. Predelovalne dejavnosti	1.6	6.6	5.1	2.7	3.8
E. Oskrba z elektr.energijo,plinom,vodo	1.2	4.2	2.6	-5.0	0.0
F. Gradbeništvo	13.2	7.7	3.9	10.0	7.0
G. Trgovina in popravila motornih vozil	3.0	2.8	4.1	5.0	5.0
H. Gostinstvo	4.4	3.6	2.5	2.5	4.0
I. Promet, skladiščenje in zveze	2.6	4.2	5.4	3.5	4.0
J. Finančno posredništvo	11.0	0.1	2.7	4.0	5.5
K. Nepremičnine, najem in poslovne storitve	4.1	2.5	2.8	3.0	4.3
L. Javna uprava, obramba, soc. zavarovanje	5.3	10.3	2.1	2.5	4.2
M. Izobraževanje	1.1	4.9	2.8	2.7	4.3
N. Zdravstvo in socialno skrbstvo	6.4	3.1	3.8	3.0	3.2
O. Druge skupne in osebne storitve	4.9	4.1	4.2	4.0	4.0
Pripisane bančne storitve (PBS)	14.3	-2.6	0.8	2.0	1.5
1. DODANA VREDNOST (osnovne cene)	3.4	4.6	3.9	3.2	4.1
2. NETO KOREKCIJSKE POSTAVKE	4.2	4.1	4.0	6.8	3.3
3. BRUTO DOMAČI PROIZVOD (3=1+2)	3.5	4.6	3.9	3³/₄	4.0
SKUPAJ DODANA VREDNOST	3.4	4.6	3.9	3.2	4.1
v tem:					
1. Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo (A+B)	1.1	-2.9	2.2	1.9	2.0
2. Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	3.1	6.4	4.6	2.9	3.8
- industrija (C+D+E)	1.5	6.2	4.7	1.7	3.2
- gradbeništvo (F)	13.2	7.7	3.9	10.0	7.0
3. Storitve (G..O)	4.2	3.8	3.5	3.5	4.4
4. Pripisane bančne storitve	14.3	-2.6	0.8	2.0	1.4

Vir podatkov: SURS, ocene ZMAR .

Tabela 4: Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda

Tekoče cene, v mio SIT

	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=2+3-4+5)	2,221,459	2,555,369	2,907,277	3,243,490	3,574,000	3,947,400
2 Sredstva za zaposlene	1,271,699	1,400,005	1,558,696	1,697,259	1,847,441	2,022,664
3 Davki na proizvodnjo in uvoz	377,964	444,708	493,398	572,126	667,131	731,186
Davki na proizvode in storitve	290,463	341,798	385,850	464,371	553,849	614,189
Uvozne dajatve	78,371	76,779	58,425	47,386	43,745	40,465
Drugi davki na proizvodnjo	9,130	26,131	49,123	60,369	69,537	76,532
4 Subvencije	48,001	52,873	59,868	71,771	78,258	83,109
5 Bruto poslovni presevek in raznovrstni dohodek (5=6+7)	619,797	763,529	915,051	1,045,876	1,137,686	1,276,659
v tem:						
6 Bruto poslovni presevek	380,932	488,300	614,485	712,382	784,973	877,408
Poraba stalnega kapitala	352,315	417,938	468,585	532,089	586,308	647,564
Neto poslovni presevek	28,617	70,362	145,900	180,293	198,665	229,844
7 Bruto raznovrstni dohodek	238,865	275,229	300,566	333,494	352,713	399,251
Poraba stalnega kapitala	38,576	45,528	54,360	59,059	65,077	71,876
Neto raznovrstni dohodek	200,289	229,701	246,206	274,435	287,636	327,375

(nadaljevanje na naslednji strani)

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 4: Stroškovna struktura bruto domačega proizvoda - nadaljevanje

	<i>Delež v BDP v %</i>					
	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1=2+3-4+5)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
2 Sredstva za zaposlene	57.2	54.8	53.6	52.3	51.7	51.2
3 Davki na proizvodnjo in uvoz	17.0	17.4	17.0	17.6	18.7	18.5
Davki na proizvode in storitve	13.1	13.4	13.3	14.3	15.5	15.6
Uvozne dajatve	3.5	3.0	2.0	1.5	1.2	1.0
Drugi davki na proizvodnjo	0.4	1.0	1.7	1.9	1.9	1.9
4 Subvencije	2.2	2.1	2.1	2.2	2.2	2.1
5 Bruto poslovni presevek in raznovrstni dohodek (5=6+7)	27.9	29.9	31.5	32.2	31.8	32.3
v tem:						
6 Bruto poslovni presevek	17.1	19.1	21.1	22.0	22.0	22.2
Poraba stalnega kapitala	15.9	16.4	16.1	16.4	16.4	16.4
Neto poslovni presevek	1.3	2.8	5.0	5.6	5.6	5.8
7 Bruto raznovrstni dohodek	10.8	10.8	10.3	10.3	9.9	10.1
Poraba stalnega kapitala	1.7	1.8	1.9	1.8	1.8	1.8
Neto raznovrstni dohodek	9.0	9.0	8.5	8.5	8.0	8.3

Vir podatkov: SURS, ocene ZMAR.

Tabela 5a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda*Tekoče cene, v mio SIT*

	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1 = 4 + 5 + 8)	2,221,459	2,555,369	2,907,277	3,243,490	3,574,000	3,947,400
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	1,225,659	1,419,884	1,660,733	1,838,714	1,990,013	2,170,350
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	1,262,128	1,445,023	1,694,631	1,885,708	2,085,678	2,296,840
4 SALDO (izvoz - uvoz) (4 = 2 - 3)	-36,469	-25,139	-33,898	-46,994	-95,665	-126,490
5 KONČNA POTROŠNJA (5 = 6 + 7)	1,738,979	1,980,106	2,236,556	2,473,275	2,733,801	2,993,150
6 DOMAČA ZASEBNA POTROŠNJA	1,290,411	1,463,249	1,641,449	1,806,552	1,989,480	2,160,758
- gospodinjstva	1,266,058	1,437,756	1,612,434	1,776,011	1,955,910	2,124,291
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	24,353	25,493	29,015	30,541	33,570	36,467
7 DRUGA AVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	448,568	516,857	595,107	666,723	744,321	832,392
8 BRUTO INVESTICIJE (8 = 9 + 10)	518,949	600,402	704,619	817,209	935,864	1,080,740
9 INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	474,973	576,680	684,114	785,198	923,428	1,069,827
10 SPREMEMBE ZALOG	43,976	23,722	20,505	32,011	12,436	10,913

(nadaljevanje na naslednji strani)

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 5a: Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda - nadaljevanje

	<i>Deleži v BDP v %</i>					
	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1 = 4 + 5 + 8)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	55.2	55.6	57.1	56.7	55.7	55.0
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	56.8	56.5	58.3	58.1	58.4	58.2
4 SALDO (izvoz - uvoz) (4 = 2 - 3)	-1.6	-1.0	-1.2	-1.4	-2.7	-3.2
5 KONČNA POTROŠNJA (5 = 6 + 7)	78.3	77.5	76.9	76.3	76.5	75.8
6 DOMAČA ZASEBNA POTROŠNJA	58.1	57.3	56.5	55.7	55.7	54.7
- gospodinjstva	57.0	56.3	55.5	54.8	54.7	53.8
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	1.1	1.0	1.0	0.9	0.9	0.9
7 DRUGA AVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	20.2	20.2	20.5	20.6	20.8	21.1
8 BRUTO INVESTICIJE (8 = 9 + 10)	23.4	23.5	24.2	25.2	26.2	27.4
9 INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	21.4	22.6	23.5	24.2	25.8	27.1
10 SPREMEMBE ZALOG	2.0	0.9	0.7	1.0	0.3	0.3

Viri podatkov: SURS, BS, ocene ZMAR.

Tabela 5b : Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda*Stalne cene 1995, v mio SIT*

	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1 = 4 + 5 + 8)	2,221,459	2,299,900	2,404,764	2,499,625	2,593,500	2,697,200
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	1,225,659	1,265,691	1,409,093	1,508,212	1,562,508	1,632,039
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV	1,262,128	1,292,328	1,449,825	1,596,562	1,711,514	1,799,572
4 SALDO (izvoz - uvoz) (4 = 2 - 3)	-36,469	-26,637	-40,732	-88,350	-149,006	-167,533
5 KONČNA POTROŠNJA (5 = 6 + 7)	1,738,979	1,785,835	1,849,985	1,908,965	1,986,391	2,043,926
6 DOMAČA ZASEBNA POTROŠNJA	1,290,411	1,321,186	1,365,134	1,396,936	1,448,249	1,477,262
- gospodinjstva	1,266,058	1,298,226	1,341,504	1,373,563	1,424,047	1,452,528
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij	24,353	22,960	23,630	23,373	24,202	24,734
7 DR• AVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)	448,568	464,649	484,851	512,029	538,142	566,664
8 BRUTO INVESTICIJE (8 = 9 + 10)	518,949	540,702	595,511	679,010	756,115	820,807
9 INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA	474,973	518,638	577,465	652,114	743,410	810,317
10 SPREMEMBE ZALOG	43,976	22,064	18,046	26,896	12,705	10,490

(nadaljevanje na naslednji strani)

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 5b : Izdatkovna struktura bruto domačega proizvoda - nadaljevanje

	<i>Stalne cene 1995</i>					
	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD (1 = 4 + 5 + 8)		3.5	4.6	3.9	3³/₄	4.0
2 IZVOZ PROIZVODOV IN STORITEV		3.3	11.3	7.0	3.6	4.5
3 UVOZ PROIZVODOV IN STORITEV		2.4	12.2	10.1	7.2	5.1
4 SALDO (izvoz - uvoz) (4 = 2 - 3)						
5 KONČNA POTROŠNJA (5 = 6 + 7)		2.7	3.6	3.2	4.1	2.9
6 DOMAČA ZASEBNA POTROŠNJA		2.4	3.3	2.3	3.7	2.0
- gospodinjstva		2.5	3.3	2.4	3.7	2.0
- izdatki zasebnih neprofitnih institucij		-5.7	2.9	-1.1	3.5	2.2
7 DR• AVNA POTROŠNJA (vključuje individualno in kolektivno)		3.6	4.3	5.6	5.1	5.3
8 BRUTO INVESTICIJE (8 = 9 + 10)		4.2	10.1	14.0	11.4	8.6
9 INVESTICIJE V OSNOVNA SREDSTVA		9.2	11.3	12.9	14.0	9.0
10 SPREMEMBE ZALOG		-49.8	-18.2	49.0	-52.8	-17.4

Viri podatkov: SURS, BS, ocene ZMAR.

Tabela 6: Oblikovanje in poraba bruto nacionalnega razpoljivega dohodka

	<i>Tekoče cene, v mio SIT</i>					
	1995	1996	1997	1998 ocena	1999 ocena	2000 ocena
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD	2,221,459	2,555,369	2,907,277	3,243,490	3,574,000	3,947,400
2 Neto primarni dohodki s tujino	24,698	20,716	20,766	24,173	19,855	30,030
3 BRUTO NACIONALNI DOHODEK (3 = 1 + 2)	2,246,157	2,576,085	2,928,043	3,267,663	3,593,855	3,977,430
4 Neto tekoči transferji s tujino	10,937	8,878	16,034	18,590	27,978	32,760
5 BRUTO NACIONALNI RAZPOLO• LJIVI DOHODEK (5 = 3 + 4)	2,257,094	2,584,963	2,944,077	3,286,253	3,621,833	4,010,190
6 Končna potrošnja gospodinjstev in dr• ave	1,738,979	1,980,106	2,236,556	2,473,275	2,733,801	2,993,150
- zasebna potrošnja	1,290,411	1,463,249	1,641,449	1,806,552	1,989,480	2,160,758
- dr• avna potrošnja	448,568	516,857	595,107	666,723	744,321	832,392
7 BRUTO VARČEVANJE (9 = 5 - 6)	518,115	604,857	707,521	812,978	888,032	1,017,040
8 Saldo tekočih transakcij s tujino	-834	4,455	2,902	-4,231	-47,833	-63,700
9 BRUTO INVESTICIJE (9 = 7 - 8)	518,949	600,402	704,619	817,209	935,864	1,080,740
v tem:						
- investicije v osnovna sredstva	474,973	576,680	684,114	785,198	923,428	1,069,827
- spremembe zalog	43,976	23,722	20,505	32,011	12,436	10,913
10 Poraba stalnega kapitala	390,891	463,466	522,945	591,148	651,386	719,440
11 NETO INVESTICIJE (11 = 9 - 10)	128,058	136,936	181,674	226,061	284,478	361,300

(nadaljevanje na naslednji strani)

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 6: Oblikovanje in poraba bruto nacionalnega razpoljivega dohodka - nadaljevanje

	<i>Delež i v BDP v %</i>					
	1995	1996	1997	1998 ocena	1999 ocena	2000 ocena
1 BRUTO DOMAČI PROIZVOD	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
2 Neto primarni dohodki s tujino	1.1	0.8	0.7	0.7	0.6	0.8
3 BRUTO NACIONALNI DOHODEK (3 = 1 + 2)	101.1	100.8	100.7	100.7	100.6	100.8
4 Neto tekoči transferji s tujino	0.5	0.3	0.6	0.6	0.8	0.8
5 BRUTO NACIONALNI RAZPOLO• LJIVI DOHODEK (5 = 3 + 4)	101.6	101.2	101.3	101.3	101.3	101.6
6 Končna potrošnja gospodinjstev in dr• ave	78.3	77.5	76.9	76.3	76.5	75.8
- zasebna potrošnja	58.1	57.3	56.5	55.7	55.7	54.7
- dr• avna potrošnja	20.2	20.2	20.5	20.6	20.8	21.1
7 BRUTO VARČEVANJE (9 = 5 - 6)	23.3	23.7	24.3	25.1	24.8	25.8
8 Saldo tekočih transakcij s tujino	0.0	0.2	0.1	-0.1	-1.3	-1.6
9 BRUTO INVESTICIJE (9 = 7 - 8)	23.4	23.5	24.2	25.2	26.2	27.4
v tem:						
- investicije v osnovna sredstva	21.4	22.6	23.5	24.2	25.8	27.1
- spremembe zalog	2.0	0.9	0.7	1.0	0.3	0.3
10 Poraba stalnega kapitala	17.6	18.1	18.0	18.2	18.2	18.2
11 NETO INVESTICIJE (11 = 9 - 10)	5.8	5.4	6.2	7.0	8.0	9.2

Vir podatkov: SURS, BS, ocene ZMAR.

Tabela 7: Plačilna bilanca

V mio USD

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
I. TEKOČI RAČUN	926	192	600	-23	39	37	-4	-265	-350
1. BLAGO	791	-154	-338	-954	-882	-772	-775	-940	-1,110
1.1. Izvoz blaga FOB	6,683	6,083	6,830	8,350	8,370	8,407	9,095	9,020	9,840
1.2. Uvoz blaga FOB	5,892	6,237	7,168	9,304	9,252	9,179	9,870	9,960	10,950
2. STORITVE	180	376	676	631	704	590	513	410	415
2.1. Izvoz storitev	1,219	1,393	1,804	2,023	2,127	2,043	2,047	2,005	2,085
- Transport	276	446	486	505	480	465	537	540	565
- Potovanja	671	734	911	1,082	1,230	1,188	1,117	1,030	1,070
- Ostalo	273	213	407	436	417	390	393	435	450
2.2. Uvoz storitev	1,039	1,017	1,128	1,392	1,423	1,453	1,534	1,595	1,670
- Transport	439	390	418	435	405	365	404	400	420
- Potovanja	282	305	374	524	543	544	574	610	645
- Ostalo	318	322	336	433	475	544	556	585	605
1.,2. BLAGO IN STORITVE	971	222	338	-323	-178	-182	-262	-530	-695
Izvoz blaga in storitev	7,902	7,476	8,634	10,373	10,497	10,450	11,142	11,025	11,925
Uvoz blaga in storitev	6,931	7,254	8,296	10,696	10,675	10,632	11,404	11,555	12,620
3. DOHODKI	-91	-51	170	210	155	131	146	110	165
3.1. Prejemki	70	115	334	439	420	417	460	455	495
- Od dela	0	8	217	235	234	234	235	225	245
- Od kapitala	70	107	117	204	186	183	225	230	250
3.2. Izdatki	161	166	165	229	265	286	314	345	330
- Od dela	1	16	16	25	24	26	26	20	20
- Od kapitala	160	150	149	204	241	260	288	325	310
4. TEKOČI TRANSFERJI	46	22	92	91	62	88	112	155	180
4.1. Prejemki	93	155	238	250	207	217	269	340	360
4.2. Izdatki	47	133	146	159	145	129	157	185	180

(nadaljevanje na naslednji strani)

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 7: Plačilna bilanca - nadaljevanje

V mio USD

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
II. KAPITALSKI IN FINANČNI RAČUN	-646	-202	-524	168	-47	-103	-167		
A. KAPITALSKI RAČUN		4	-5	-18	-5	-4	-4		
1. Kapitalski transferji		5	-3	-16	-2	-3	-3		
2. Patenti in licence		-1	-2	-2	-3	-1	-1		
B. FINANČNI RAČUN	-646	-206	-519	186	-42	-99	-163		
1. Neposredne naložbe	113	111	131	170	178	295	154		
- Tuje v Sloveniji	111	112	128	176	186	321	165		
- Domače v tujini	2	-1	3	-6	-8	-26	-11		
2. Naložbe v vrednostne papirje	-9	3	-33	-13	637	236	90		
3. Ostale naložbe	-117	-209	27	264	-270	657	-249		
3.1. Terjatve	-158	-313	-306	-351	-426	288	-592		
3.2. Obveznosti	41	104	333	615	156	369	342		
4. Mednarodne denarne rezerve (BS)	-633	-111	-645	-235	-587	-1.287	-158		
III. STATISTIČNA NAPAKA	-280	10	-76	-145	8	66	171		

Opomba: Izvoz blaga je prikazan na osnovi paritete f.o.b.; uvoz blaga je prikazan na osnovi paritete f.o.b..

Vir podatkov: SURS, BS, ocene ZMAR.

Tabela 8: Izvoz in uvoz blaga in storitev

	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
ABSOLUTNI PODATKI v milijonih USD						
1. Izvoz blaga	8,350	8,370	8,407	9,095	9,020	9,840
oprema	944	1,004	1,068	1,174	1,155	1,279
repromaterial	3,941	3,775	3,825	4,125	4,221	4,625
široka poraba	3,465	3,591	3,514	3,796	3,644	3,936
2. Izvoz storitev	2,023	2,127	2,043	2,047	2,005	2,085
3. IZVOZ SKUPAJ	10,373	10,497	10,450	11,142	11,025	11,925
4. Uvoz blaga	9,304	9,252	9,179	9,870	9,960	10,950
oprema	1,573	1,490	1,479	1,762	1,942	2,157
repromaterial	5,627	5,301	5,351	5,637	5,418	5,979
široka poraba	2,104	2,461	2,349	2,471	2,600	2,814
5. Uvoz storitev	1,392	1,423	1,453	1,534	1,595	1,670
6. UVOZ SKUPAJ	10,696	10,675	10,632	11,404	11,555	12,620
7. SALDO blaga in storitev	-323	-178	-182	-262	-530	-695
Storitve	631	704	590	514	410	415
Blago	-954	-882	-772	-775	-940	-1,110
8. Pokritje uvoza blaga						
z izvozom v %	90	90	92	92	91	90
NOMINALNE STOPNJE RASTI V %						
1. Izvoz blaga	22.3	0.2	0.4	8.2	-0.8	9.1
oprema	23.2	6.4	6.4	9.9	-1.7	10.8
repromaterial	29.0	-4.2	1.3	7.8	2.3	9.6
široka poraba	15.1	3.6	-2.1	8.0	-4.0	8.0
2. Izvoz storitev	12.1	5.1	-3.9	0.2	-2.1	4.0
3. IZVOZ SKUPAJ	20.1	1.2	-0.4	6.6	-1.1	8.2
4. Uvoz blaga	29.8	-0.6	-0.8	7.5	0.9	9.9
oprema	37.5	-5.3	-0.7	19.1	10.2	11.1
repromaterial	27.7	-5.8	0.9	5.3	-3.9	10.3
široka poraba	30.0	17.0	-4.6	5.2	5.3	8.3
5. Uvoz storitev	23.4	2.2	2.1	5.6	4.0	4.7
6. UVOZ SKUPAJ	28.9	-0.2	-0.4	7.3	1.3	9.2

Opomba: Izvoz blaga je prikazan na osnovi paritete f.o.b.; uvoz blaga je prikazan na osnovi paritete f.o.b.
Vir podatkov: SURS, BS, ocene ZMAR.

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 9a: Regionalna usmerjenost blagovne menjave s tujino

	IZVOZ (f.o.b.) v milijonih USD					UVOZ (c.i.f.) v milijonih USD				
	1995	1996	1997	1998	1999 (jan-avg)	1995	1996	1997	1998	1999 (jan-avg)
SKUPAJ	8,316	8,310	8,369	9,051	5,504	9,492	9,421	9,366	10,111	6,438
RAZVITE DR• AVE	6,086	5,842	5,796	6,453	4,033	7,423	7,325	7,205	7,963	5,169
DR• AVE EVROPSKE UNIJE	5,575	5,367	5,320	5,928	3,683	6,532	6,360	6,312	7,017	4,450
Nemčija	2,508	2,545	2,460	2,572	1,731	2,206	2,044	1,936	2,089	1,332
Italija	1,212	1,103	1,248	1,255	749	1,611	1,593	1,558	1,697	1,080
Francija	682	598	463	748	312	798	925	980	1,258	714
Velika Britanija	229	162	150	161	107	190	208	241	233	191
Nizozemska	117	125	123	142	97	207	194	200	225	138
Belgija	71	76	85	158	94	144	145	149	155	98
Španija	42	44	53	69	48	225	170	199	233	148
Danska	42	47	54	75	50	46	42	46	55	33
Grčija	32	23	24	23	15	11	13	15	19	16
Irska	17	4	5	5	4	20	29	26	35	25
Portugalska	9	13	14	12	8	5	5	11	14	7
Luksemburg	2	2	1	3	7	10	8	10	17	12
Avstrija	535	551	565	621	410	919	835	789	802	523
Finska	18	20	18	19	11	39	39	41	43	30
Švedska	58	54	56	65	41	101	111	110	143	104
DR• AVE EFTA	87	83	87	98	66	237	249	194	208	138
Avstrija										
Švica	71	68	70	78	52	199	178	162	172	127
Švedska										
Norveška	12	12	14	16	10	34	68	30	36	10
Liechtenstein	3	3	2	3	2	4	2	1	1	1
Finska										
Islandija	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0
DR• AVE NEEVROPSKE ČLANICE OECD	361	340	340	382	254	549	585	546	737	494
v tem:										
Zdru• ene dr• ave Amerike	261	245	243	252	173	291	325	287	296	204
Ostale dr• ave	100	95	97	130	81	258	260	259	441	290
OSTALE RAZVITE DR• AVE	64	53	50	45	30	105	132	153	135	88

(nadaljevanje na naslednji strani)

Tabela 9a: Regionalna usmerjenost blagovne menjave s tujino - nadaljevanje

	IZVOZ (f.o.b.) v milijonih USD					UVOZ (c.i.f.) v milijonih USD				
	1995	1996	1997	1998	1999 (jan-avg)	1995	1996	1997	1998	1999 (jan-avg)
DR• AVE V RAZVOJU	2,230	2,462	2,568	2,592	1,468	2,069	2,095	2,160	2,148	1,267
DR• AVE NEKDANJE JUGOSLAVIJE	1,209	1,385	1,387	1,397	811	671	709	594	593	364
Hrvaška	891	855	837	815	443	576	590	466	432	282
Makedonija	189	170	149	161	101	86	72	56	47	23
Bosna in Hercegovina	119	264	288	319	232	8	15	30	47	35
ZR Jugoslavija	9	96	112	103	36	2	32	42	68	24
DR• AVE NEKDANJE SOVJETSKE ZVEZE	375	390	432	330	134	275	236	284	216	121
v tem: Ruska federacija	305	298	326	235	81	241	209	250	178	98
DRUGE EVROPSKE DR• AVE V RAZVOJU	445	495	525	614	386	707	664	723	781	525
v tem:										
Češka *	132	147	147	150	96	247	237	234	264	185
Slovaška	52	57	56	73	39	82	92	103	90	57
Mad• arska	115	105	120	141	87	267	239	293	244	163
Poljska	105	142	155	181	120	38	48	58	78	68
Ostale dr• ave	42	44	45	69	44	73	48	35	105	52
DRUGE DR• AVE V RAZVOJU	201	193	225	251	138	416	485	559	423	258
NERAZVRŠČENO	0	6	4	6	2	0	1	1	0	1

Opomba: Izvoz po dr• avi namena; uvoz po dr• avi porekla.

* v letu 1992 je podatek za Češko in Slovaško skupaj.

Vir podatkov: SURS.

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 9b: Regionalna usmerjenost blagovne menjave s tujino

	IZVOZ (f.o.b.) struktura v %					UVOZ (c.i.f.) struktura v %				
	1995	1996	1997	1998	1999 (jan-avg)	1995	1996	1997	1998	1999 (jan-avg)
SKUPAJ	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
RAZVITE DR• AVE	73.2	70.3	69.3	71.3	73.3	78.2	77.8	76.9	78.8	80.3
DR• AVE EVROPSKE UNIJE	67.0	64.6	63.6	65.5	66.9	68.8	67.5	67.4	69.4	69.1
Nemčija	30.2	30.6	29.4	28.4	31.4	23.2	21.7	20.7	20.7	20.7
Italija	14.6	13.3	14.9	13.9	13.6	17.0	16.9	16.6	16.8	16.8
Francija	8.2	7.2	5.5	8.3	5.7	8.4	9.8	10.5	12.4	11.1
Velika Britanija	2.8	1.9	1.8	1.8	1.9	2.0	2.2	2.6	2.3	3.0
Nizozemska	1.4	1.5	1.5	1.6	1.8	2.2	2.1	2.1	2.2	2.1
Belgija	0.9	0.9	1.0	1.7	1.7	1.5	1.5	1.6	1.5	1.5
Španija	0.5	0.5	0.6	0.8	0.9	2.4	1.8	2.1	2.3	2.3
Danska	0.5	0.6	0.7	0.8	0.9	0.5	0.4	0.5	0.5	0.5
Grčija	0.4	0.3	0.3	0.3	0.3	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2
Irska	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.3	0.3	0.3	0.4
Portugalska	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
Luksemburg	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2
Avstrija	6.4	6.6	6.8	6.9	7.4	9.7	8.9	8.4	7.9	8.1
Finska	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.4	0.4	0.4	0.4	0.5
Švedska	0.7	0.7	0.7	0.7	0.7	1.1	1.2	1.2	1.4	1.6
DR• AVE EFTA	1.0	1.0	1.0	1.1	1.2	2.5	2.6	2.1	2.1	2.1
Avstrija										
Švica	0.9	0.8	0.8	0.9	0.9	2.1	1.9	1.7	1.7	2.0
Švedska										
Norveška	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.4	0.7	0.3	0.4	0.2
Liechtenstein	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Finska										
Islandija	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
DR• AVE NEEVROPSKE ČLANICE OECD	4.3	4.1	4.1	4.2	4.6	5.8	6.2	5.8	7.3	7.7
v tem:										
Zdru- ene dr• ave Amerike	3.1	3.0	2.9	2.8	3.1	3.1	3.4	3.0	2.9	3.2
Ostale dr• ave	1.2	1.1	1.2	1.4	1.5	2.7	2.8	2.8	4.4	4.5
OSTALE RAZVITE DR• AVE	0.8	0.6	0.6	0.5	0.5	1.1	1.4	1.6	1.3	1.4

(nadaljevanje na naslednji strani)

Tabela 9b: Regionalna usmerjenost blagovne menjave s tujino - nadaljevanje

	IZVOZ (f.o.b.) struktura v %					UVOZ (c.i.f.) struktura v %				
	1995	1996	1997	1998	1999 (jan-avg)	1995	1996	1997	1998	1999 (jan-avg)
DR• AVE V RAZVOJU	26.8	29.6	30.7	28.6	26.7	21.8	22.2	23.1	21.2	19.7
DR• AVE NEKDANJE JUGOSLAVIJE	14.5	16.7	16.6	15.4	14.7	7.1	7.5	6.3	5.9	5.7
Hrvaška	10.7	10.3	10.0	9.0	8.0	6.1	6.3	5.0	4.3	4.4
Makedonija	2.3	2.1	1.8	1.8	1.8	0.9	0.8	0.6	0.5	0.4
Bosna in Hercegovina	1.4	3.2	3.4	3.5	4.2	0.1	0.2	0.3	0.5	0.5
ZR Jugoslavija	0.1	1.2	1.3	1.1	0.7	0.0	0.3	0.4	0.7	0.4
DR• AVE NEKDANJE SOVJETSKE ZVEZE	4.5	4.7	5.2	3.6	2.4	2.9	2.5	3.0	2.1	1.9
v tem: Ruska federacija	3.7	3.6	3.9	2.6	1.5	2.5	2.2	2.7	1.8	1.5
DRUGE EVROPSKE DR• AVE V RAZVOJU	5.4	5.9	6.3	6.8	7.0	7.4	7.0	7.7	7.7	8.2
v tem:										
Češka *	1.6	1.8	1.8	1.7	1.7	2.6	2.5	2.5	2.6	2.9
Slovaška	0.6	0.7	0.7	0.8	0.7	0.9	1.0	1.1	0.9	0.9
Mad-arska	1.4	1.3	1.4	1.6	1.6	2.8	2.5	3.1	2.4	2.5
Poljska	1.3	1.7	1.9	2.0	2.2	0.4	0.5	0.6	0.8	1.1
Ostale dr• ave	0.5	0.4	0.5	0.8	0.8	0.8	0.5	0.4	1.0	0.8
DRUGE DR• AVE V RAZVOJU	2.4	2.3	2.7	2.8	2.5	4.4	5.1	6.0	4.2	4.0
NERAZVRŠČENO	0.0	0.1	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Opomba: Izvoz po dr• avi namena; uvoz po dr• avi porekla.

* v letu 1992 je podatek za Češko in Slovaško skupaj.

Vir podatkov: SURS.

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela10: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

BILANCA PRIHODKOV	REALIZACIJA				1999 OCENA	2000 PROJ.
	1995	1996	1997	1998		
TEKOČE CENE, MIO SIT						
I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	958,186	1,091,815	1,222,587	1,397,903	1,577,769	1,728,948
TEKOČI PRIHODKI (70+71)	955,790	1,089,017	1,217,023	1,390,982	1,567,708	1,707,737
70 DAVČNI PRIHODKI	916,328	1,032,285	1,156,099	1,302,752	1,486,875	1,625,068
DAVKI NA DOHODEK IN DOBIČEK	160,370	196,930	227,624	252,936	280,172	307,636
Dohodnina	147,429	174,639	194,062	213,342	238,256	261,436
Davek od dobička pravnih oseb	12,941	22,291	33,562	39,593	41,916	46,200
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	363,000	376,184	400,630	448,398	490,486	536,984
Prispevki zaposlenih	195,413	221,929	247,519	276,805	303,165	332,269
Prispevki delodajalcev	151,504	134,112	127,472	142,649	154,887	169,443
Prispevki samozaposlenih	13,096	17,167	20,657	25,492	29,506	32,284
Ostali prispevki za socialno varnost	2,987	2,976	4,982	3,452	2,928	2,988
DAVKI NA PLAČILNO LISTO IN DEL. SILO	3,829	18,259	37,491	45,905	53,702	60,856
Davek na izplačane plače	809	14,943	33,994	42,058	49,829	56,636
Posebni davek na določene prejemke	3,020	3,316	3,497	3,847	3,873	4,220
DAVKI NA PREMO• ENJE	12,343	14,628	19,589	27,722	28,157	33,496
DOMAČI DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	298,159	349,451	412,094	479,713	590,509	635,498
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	78,176	76,593	58,463	47,291	43,745	40,484
DRUGI DAVKI	451	241	208	787	104	10,114
71 NEDAVČNI PRIHODKI	39,462	56,732	60,924	88,230	80,833	82,669
UDELE• BA NA DOBIČKU IN DOHODKI OD PREMO• ENJA	6,628	8,301	9,792	24,186	23,313	26,273
TAKSE IN PRISTOJBINE	8,291	8,813	10,452	11,903	13,356	15,809
DENARNE KAZNI	2,784	3,690	3,921	5,576	6,612	7,129
PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	5,166	4,996	6,800	8,608	6,829	7,337
DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	16,592	30,932	29,959	37,956	30,723	26,121
72 KAPITALSKI PRIHODKI	1,824	1,738	3,805	4,471	6,463	10,935
73 PREJETE DONACIJE	470	940	1,760	2,449	3,598	10,276
74 TRANSFERNI PRIHODKI	102	119	0	0	0	0
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST (se v glob. bilanci konsolidirajo)	42,687	43,894	47,491	52,723	59,212	69,232

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, preračun dele- ev v BDP ZMAR.

Tabela10a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

BILANCA PRIHODKOV	REALIZACIJA				1999 OCENA	2000 PROJ.
	1995	1996	1997	1998		
DELE• V PRIMERJAVI Z BDP						
I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	43.1	42.7	42.0	43.1	44.1	43.8
TEKO•I PRIHODKI (70+71)	43.0	42.6	41.9	42.9	43.9	43.3
70 DAV•NI PRIHODKI	41.2	40.4	39.8	40.2	41.6	41.2
DAVKI NA DOHODEK IN DOBI•EK	7.2	7.7	7.8	7.8	7.8	7.8
Dohodnina	6.6	6.8	6.7	6.6	6.7	6.6
Davek od dobi•ka pravnih oseb	0.6	0.9	1.2	1.2	1.2	1.2
PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	16.3	14.7	13.8	13.8	13.7	13.6
Prispevki zaposlenih	8.8	8.7	8.5	8.5	8.5	8.4
Prispevki delodajalcev	6.8	5.2	4.4	4.4	4.3	4.3
Prispevki samozaposlenih	0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8
Ostali prispevki za socialno varnost	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1	0.1
DAVKI NA PLA•ILNO LISTO IN DEL. SILO	0.2	0.7	1.3	1.4	1.5	1.5
Davek na izpla•ane pla•e	0.0	0.6	1.2	1.3	1.4	1.4
Posebni davek na dolo•ene prejemke	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
DAVKI NA PREMO• ENJE	0.6	0.6	0.7	0.9	0.8	0.8
DOMA•I DAVKI NA BLAGO IN STORITVE	13.4	13.7	14.2	14.8	16.5	16.1
DAVKI NA MEDN. TRGOVINO IN TRANSAKCIJE	3.5	3.0	2.0	1.5	1.2	1.0
DRUGI DAVKI	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3
71 NEDAV•NI PRIHODKI	1.8	2.2	2.1	2.7	2.3	2.1
UDELE• BA NA DOBI•KU IN DOHODKI OD PREMO• ENJA	0.3	0.3	0.3	0.7	0.7	0.7
TAKSE IN PRISTOJBINE	0.4	0.3	0.4	0.4	0.4	0.4
DENARNE KAZNI	0.1	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2
PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	0.2	0.2	0.2	0.3	0.2	0.2
DRUGI NEDAV•NI PRIHODKI	0.7	1.2	1.0	1.2	0.9	0.7
72 KAPITALSKI PRIHODKI	0.1	0.1	0.1	0.1	0.2	0.3
73 PREJETE DONACIJE	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.3
74 TRANSFERNI PRIHODKI	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOC. VARNOST (se v glob. bilanci konsolidirajo)	1.9	1.7	1.6	1.6	1.7	1.8

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, prera•un dele•ev v BDP ZMAR

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela11: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

BILANCA ODHODKOV		REALIZACIJA				1999 OCENA	2000 PROJ.
		1995	1996	1997	1998		
TEKOČE CENE, MIO SIT							
II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)		957,273	1,083,586	1,256,668	1,423,494	1,619,683	1,769,194
40	TEKOČI ODHODKI	169,751	192,816	223,184	262,658	316,639	347,105
400	PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM V DRUGIH AVNIH ORGANIH IN LOK. SKUPNOSTIH	66,826	81,983	96,725	104,147	117,618	126,312
402	IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE V DRUGIH AVNIH ORGANIH IN LOK. SKUPNOSTIH	76,102	77,928	90,037	106,076	132,387	147,199
403	PLAČILA OBRETI	25,598	31,121	34,686	41,721	56,118	61,680
409	SREDSTVA, IZLOČENA V REZERVE	1,225	1,783	1,736	10,713	10,516	11,914
41	TEKOČI TRANSFERI	694,218	783,390	912,303	1,020,473	1,125,117	1,226,393
410	SUBVENCije	41,747	34,547	39,961	49,239	57,888	68,318
411	TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINSTVOM	391,785	444,184	519,109	573,820	646,998	698,305
	od tega:						
	Transferi nezaposlenim	13,498	12,657	18,861	19,875	14,421	16,044
	Druinski prejemki in starševska nadomestila	32,322	41,100	49,487	53,151	56,301	69,718
	Transferi za zagotavljanje socialne varnosti	23,777	27,544	31,798	34,294	35,306	37,663
	Transferi vojnim invalidom, veteranom in žrtvam vojne nasilja	7,146	6,085	10,434	14,941	22,130	17,855
	Pokojnine	273,892	310,075	352,534	391,921	441,117	472,355
	Nadomestila plač	7,895	10,338	12,344	14,850	17,658	20,497
	Boleznine	15,905	17,239	19,093	20,483	23,123	24,810
	Štipendije	9,549	10,884	14,066	13,926	16,171	16,778
	Drugi transferi posameznikom	7,802	8,262	10,492	10,380	20,771	22,585
412	TRANSFERI NEPROFITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	5,501	5,980	7,368	8,489	13,777	15,011
413	DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI	252,406	294,851	341,932	383,889	402,821	440,630
	Tekoči transferi v druge javne sklade in agencije	809	719	775	4,569	4,693	4,995
	Tekoči transferi v jav. zavode in javne gosp. službe	251,597	294,132	341,157	379,320	398,128	435,635
	- Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	126,861	152,469	188,044	208,458	228,266	249,104
	- Izdatki za blago in storitve	124,736	141,663	153,113	170,862	169,862	186,531
414	TEKOČI TRANSFERI V TUJINO	2,780	3,829	3,934	5,035	3,633	4,129
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	57,376	63,643	67,637	82,206	111,383	125,193
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI	35,928	43,736	53,545	58,158	66,544	70,503
III. PRESEK / PRIMANJLJAJ (I. - II.)		913	8,230	-34,081	-25,591	-41,914	-40,246
	PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST (se v glob. bilanci konsolidirajo)	42,687	43,894	47,491	52,723	59,212	69,232

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, preračun deležev v BDP ZMAR.

Tabela 11a: Konsolidirana bilanca javnega financiranja po metodologiji GFS - IMF

BILANCA ODHODKOV		REALIZACIJA				1999 OCENA	2000 PROJ.
		1995	1996	1997	1998		
DELE• V PRIMERJAVI Z BDP							
II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)		43.1	42.4	43.2	43.9	45.3	44.8
40	TEKOČI ODHODKI	7.6	7.5	7.7	8.1	8.9	8.8
	PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM V DR• AVNIH ORGANIH IN LOK. SKUPNOSTIH	3.0	3.2	3.3	3.2	3.3	3.2
	IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE V DR• AVNIH ORGANIH IN LOK. SKUPNOSTIH	3.4	3.0	3.1	3.3	3.7	3.7
403	PLAČILA OBRESTI	1.2	1.2	1.2	1.3	1.6	1.6
409	SREDSTVA, IZLOČENA V REZERVE	0.1	0.1	0.1	0.3	0.3	0.3
41	TEKOČI TRANSFERI	31.3	30.7	31.4	31.5	31.5	31.1
410	SUBVENCIJE	1.9	1.4	1.4	1.5	1.6	1.7
411	TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINSTVOM	17.6	17.4	17.9	17.7	18.1	17.7
	od tega:						
	Transferi nezaposlenim	0.6	0.5	0.6	0.6	0.4	0.4
	Dru• inski prejemki in starševska nadomestila	1.5	1.6	1.7	1.6	1.6	1.8
	Transferi za zagotavljanje socialne varnosti	1.1	1.1	1.1	1.1	1.0	1.0
	Transferi vojnim invalidom, veteranom in •rtvam vojn.nasilja	0.3	0.2	0.4	0.5	0.6	0.5
	Pokojnine	12.3	12.1	12.1	12.1	12.3	12.0
	Nadomestila plač	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	0.5
	Boleznine	0.7	0.7	0.7	0.6	0.6	0.6
	Štipendije	0.4	0.4	0.5	0.4	0.5	0.4
	Drugi transferi posameznikom	0.4	0.3	0.4	0.3	0.6	0.6
412	TRANSFERI NEPROFITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	0.2	0.2	0.3	0.3	0.4	0.4
413	DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERI	11.4	11.5	11.8	11.8	11.3	11.2
	Tekoči transferi v druge javne sklade in agencije	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1
	Tekoči transferi v jav. zavode in javne gosp. slu•be	11.3	11.5	11.7	11.7	11.1	11.0
	- Sredstva za plače in druge izdatke zaposlenim	5.7	6.0	6.5	6.4	6.4	6.3
	- Izdatki za blago in storitve	5.6	5.5	5.3	5.3	4.8	4.7
414	TEKOČI TRANSFERI V TUJINO	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1
42	INVESTICIJSKI ODHODKI	2.6	2.5	2.3	2.5	3.1	3.2
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI	1.6	1.7	1.8	1.8	1.9	1.8
III. PRESE• EK / PRIMANJKLJAJ (I. - II.)		0.0	0.3	-1.2	-0.8	-1.2	-1.0
	PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST (se v glob. bilanci konsolidirajo)	1.9	1.7	1.6	1.6	1.7	1.8

Vir podatkov: Ministrstvo za finance, preračun dele•ev v BDP ZMAR.

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 12: Indikatorji mednarodne konkurenčnosti

	Letne stopnje rasti v %						
	1993	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 ocena
Efektivni tečaj tolarja¹							
Nominalno	-21.3	-0.5	-9.7	-5.4	-2.6	-5.4	-3.3
Realno ²	0.7	10.3	-2.8	0.7	3.9	-0.4	1.4
Stroški dela na enoto proizvoda v predelovalnih dejavnostih³							
V SIT nominalno	36.7	9.8	6.9	7.2	5.9	6.3	4.1
V košari valut ⁴	7.7	9.3	-3.5	1.5	3.2	0.6	0.6
V košari valut - relativno ⁵	4.2	9.6	-4.2	4.9	5.0	-0.2	0.2
Komponente⁴							
Stroški dela na zaposlenega - realno ⁶	10.3	4.9	3.9	3.4	3.4	2.0	2.6
Čiste plače in drugi prejemki	15.8	6.8	7.7	4.3	3.1	1.8	2.4
Davčna obremenitev plač ⁷	-3.5	-0.6	-2.6	-0.5	0.6	0.2	0.3
Produktivnost dela	7.2	8.4	6.7	4.5	5.4	2.0	4.7
Cene / devizni efektivni tečaj	4.6	12.9	-0.8	2.5	5.1	0.6	2.6

Opombe: ¹Rast vrednosti indeksa pomeni rast vrednosti tolarja in obratno. ²Merjen z relativnimi cenami · ivljenskih potrebščin. ³Za podjetja in organizacije s 3 in več zaposlenimi (ZAP-M). ⁴Samo domači faktorji. ⁵Glede na rast stroškov dela na enoto proizvoda 7 najpomembnejših OECD trgovinskih partneric. ⁶Deflacijiranimi s cenami · ivljenskih potrebščin. ⁷Razmerje bruto plače in prispevki delodajalcev / čiste plače.

Viri podatkov: APP, BS, SURS, AIECE, OECD, WIFO; preračuni ZMAR.

Tabela 13: Prebivalstvo in aktivnost

v tisoč

	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 projekcija
PREBIVALSTVO 30.6.	1987.5	1991.2	1986.8	1982.6	1985.5	1979.2
Starostna sestava (v %): 0-14 let	18.4	17.8	17.2	16.8	16.4	16.0
15-64 let	69.3	69.5	69.7	69.8	69.9	70.1
65 let in več	12.3	12.7	13.0	13.4	13.7	14.0
Koeficient rodnosti [†]	1.3	1.3	1.3	1.2	1.2	1.3
ivljenjsko pričakovanje [†] : moški	70.8	71.0	71.0	71.0	71.1	71.3
•enske	78.3	78.6	79.0	78.6	78.7	78.9
Smrtnost dojenčkov (na 1000)*	5.6	4.8	5.1	5.3	5.3	5.1
AKTIVNO PREBIVALSTVO PO ANKETI	952.0	943.0	978.0	978.0	967.0	970.8
Vse delovno aktivne osebe	882.0	874.0	906.0	901.0	895.0	897.8
Od tega: Neplačani dru-inski člani in neformalne oblike dela	52.8	52.0	65.0	58.0	57.6	57.8
Brezposelni (po merilih ILO)	70.0	69.0	72.0	77.0	72.0	73.0
ZAPOSLENOST v ekvivalentu polnega delovnega časa	829.2	822.0	818.3	818.3	822.4	828.6
FORMALNO AKTIVNO PREBIVALSTVO	871.1	864.1	868.6	871.2	876.1	878.7
Formalno delovno aktivne osebe	749.7	744.3	743.4	745.2	756.5	763.9
Osebe v delovnem razmerju**	642.0	634.7	651.2	652.5	670.4	679.7
Samozaposleni (po osnovnem viru dohodkov)	107.7	109.6	92.2	92.7	86.2	84.2
Registrirani brezposelni	121.5	119.8	125.2	126.1	118.9	108.8
DELOVNO SPOSOBNO PREBIVALSTVO (15-64 let)	1377.2	1383.9	1385.3	1384.0	1385.5	1386.5
od tega (v%):						
aktivni po anketi (stopnja anketne aktivnosti)	69.1	68.1	70.6	70.7	69.8	70.0
formalno aktivni (stopnja formalne aktivnosti)	63.3	62.4	62.7	63.0	63.2	62.9
delovno aktivni po anketi (stopnja anketne zaposlenosti)	64.0	63.2	65.4	65.1	64.6	64.8
formalno delovno aktivni (stopnja formalne zaposlenosti)	54.4	53.8	53.7	53.8	54.6	55.1
Stopnja anketne brezposelnosti (v % od aktivnih po anketi)	7.4	7.3	7.4	7.9	7.4	7.5
Stopnja registrirane brezposelnosti (v % od formalno aktivnih)	13.9	13.9	14.4	14.5	13.6	12.5

(nadaljevanje na naslednji strani)

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 13: Prebivalstvo in aktivnost - nadaljevanje

v tisoč

	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 projekcija
STRUKTURA PO SEKTORJIH DEJAVNOSTI (v %)						
DELOVNO AKTIVNE OSEBE (po anketi)						
Agrarni sektor	10.2	12.0	12.7	11.4	9.5	
Industrija in gradbeništvo	42.2	40.5	40.1	39.2	39.0	
Storitve	47.5	47.1	46.8	48.8	51.1	
V EKVIVALENTU POLNEGA DELOVNEGA ČASA						
Agrarni sektor	6.4	5.9	5.7	5.6	5.4	5.3
Industrija in gradbeništvo	43.0	41.8	40.7	40.5	40.1	39.4
Storitve	50.7	52.3	53.6	53.9	54.5	55.3
LETNE STOPNJE RASTI (v %)						
Zaposlenost v ekvivalentu polnega delovnega časa	0.8	-0.9	-0.5	0.0	0.5	0.8
Formalna delovna aktivnost	-0.4	-0.7	-0.1	0.2	1.5	1.0
Delovna aktivnost po anketi	3.6	-0.9	3.7	-0.6	-0.7	0.3
Registrirani brezposelni	-4.4	-1.4	4.5	0.7	-5.7	-3.5
Formalno aktivni	-1.0	-0.8	0.0	0.3	0.5	-0.3
Prebivalstvo	-0.1	0.2	-0.2	-0.2	0.1	-0.3

Opombe: 1988: ocena ZMAR; "do vključno leta 1996 brez podjetji z 1-2 zaposlenima.

Viri podatkov: SURS, ocene, projekcije ZMAR

Tabela 14: Zaposleni in produktivnost po področjih dejavnosti

	1998	1995	1996	1997	1998	1999 Ocena	2000 Projekcija
ZAPOSLENOST V EKIVALENTU POLNEGA DELOVNEGA ČASA							
	Število v 000			Letna rast v %			
SKUPAJ	818.3	0.8	-0.9	-0.5	0.0	0.5	0.8
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	45.3	-6.9	-9.3	-2.9	-2.2	-3.7	0.0
B Ribištvo	0.5	0.0	0.0	25.0	0.0	-4.0	0.0
C Rudarstvo	10.1	1.8	-9.6	-1.0	-1.0	-9.9	-6.6
D Predelovalne dejavnosti	250.6	-1.9	-5.1	-4.9	-0.6	-0.9	-1.5
E Oskrba z elektr., plinom, vodo	14.1	2.2	4.3	-3.4	0.0	-6.3	-2.1
F Gradbeništvo	56.8	4.0	4.2	4.4	0.7	4.9	1.6
G Trgovina, popr.mot.vozil	109.5	3.7	1.3	1.1	-2.1	1.9	1.8
H Gostinstvo	36.5	0.9	4.7	-0.6	2.0	0.7	2.4
I Promet, skladiščenje, zveze	52.3	4.6	-1.0	-0.6	1.0	0.0	-0.1
J Finančno posredništvo	18.7	3.5	0.0	4.5	0.0	1.7	2.6
K Nepremičnine, najem, posl.stor.	49.2	7.5	3.9	1.7	2.1	3.8	4.2
L Javna uprava in obramba	46.3	0.0	5.1	5.3	0.9	0.1	2.0
M Izobraevanje	51.7	2.6	3.1	3.0	1.6	2.4	4.0
N Zdravstvo in soc.varstvo	45.7	1.4	3.3	2.1	2.0	0.8	0.7
O Druge javne, skupne in os.stor.	31.0	4.4	1.7	6.2	0.3	3.4	2.7
Agrarni sektor	45.8	-6.9	-9.2	-2.7	-2.1	-3.7	0.0
Industrija in gradbeništvo	331.6	-0.8	-3.5	-3.2	-0.3	-0.4	-1.1
Storitve	440.9	3.3	2.3	2.0	0.5	1.6	2.2
DODANA VREDNOST NA ZAPOSLENEGA							
	Vrednost v mio SIT			Letna rast v %			
SKUPAJ	3.4	3.3	4.4	5.1	3.9	3.2	3.2
A Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	2.5	8.5	10.3	0.0	4.4	5.7	2.0
B Ribištvo	1.0						
C Rudarstvo	3.6	-0.9	11.5	4.1	2.4	4.9	1.6
D Predelovalne dejavnosti	3.1	4.4	6.7	11.5	5.7	3.6	5.3
E Oskrba z elektr., plinom, vodo	6.8	-2.0	-3.1	7.6	2.6	1.3	2.1
F Gradbeništvo	2.9	5.2	9.0	3.3	3.2	5.1	5.4
G Trgovina, popr.mot.vozil	3.0	3.0	1.7	1.7	6.2	3.1	3.2
H Gostinstvo	2.3	2.6	-0.3	4.2	0.5	1.8	1.6
I Promet, skladiščenje, zveze	4.5	1.3	3.6	4.8	4.4	3.5	4.1
J Finančno posredništvo	6.4	0.0	11.0	-4.4	2.7	2.3	2.9
K Nepremičnine, najem, posl.stor.	6.7	-4.4	-0.4	0.8	0.7	-0.8	0.1
L Javna uprava in obramba	3.5	3.1	0.2	5.0	1.2	2.4	2.2
M Izobraevanje	3.1	0.2	-2.2	1.9	1.2	0.3	0.3
N Zdravstvo in soc.varstvo	3.3	0.7	5.1	1.0	1.8	2.2	2.5
O Druge javne, skupne in os.stor.	3.2	-2.3	2.8	-2.1	3.9	0.6	1.3

Vir: SURS (Statistika nacionalnih računov); ocene in projekcija ZMAR.

STATISTIČNA PRILOGA

Tabela 15: Tokovi aktivnega prebivalstva med letom

v tisoč

	1995	1996	1997	1998	1999 ocena	2000 projekcija
Zaposleni, ki so izgubili delo	55.4	65.4	60.6	58.4	58.9	59.5
- na 100 delovno aktivnih (v %)	7.4	8.8	8.1	7.8	7.8	7.8
Upokojitve	11.5	14.8	15.1	14.8	13.9	15.8
- na 100 aktivnih (v %)	1.3	1.7	1.7	1.7	1.6	1.8
Umrli	3.6	3.5	3.7	3.4	3.5	3.5
- na 100 aktivnih (v %)	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
Reg. brezposelni, ki so dobili delo	60.0	54.6	56.1	55.4	62.9	63.5
- na 100 delovno aktivnih (v %)	8.0	7.3	7.5	7.4	8.3	8.3
Prirast delovnih dovoljenj za tujce med letom	2.6	0.2	-2.9	-3.3	1.5	0.0
- na 100 delovno aktivnih (v %)	0.3	0.0	-0.4	-0.4	0.2	0.0
Drugi, ki so dobili delo (neto)	6.8	22.2	28.4	23.9	31.5	15.6
- na 100 delovno aktivnih (v %)	0.9	3.0	3.8	3.2	4.2	2.0
Novi brezposelni iskalci prve zaposlitve	24.3	21.1	17.9	18.6	17.9	17.1
- na 100 delovno aktivnih (v %)	3.2	2.8	2.4	2.5	2.4	2.2
Črtani iz evidence brezposelnih	16.4	34.1	18.3	23.0	26.0	20.0
- na 100 registrirano brezposelnih (v %)	13.5	28.5	14.6	18.2	21.9	18.4
AKTIVNO PREBIVALSTVO ob koncu leta	873.6	864.6	870.9	868.3	875.7	869.1
od tega: registrirani brezposelni	126.8	124.5	128.6	126.6	114.5	107.5
<i>Stopnja registrirane brezposelnosti ob koncu leta (M1M, v %)</i>	<i>14.5</i>	<i>14.4</i>	<i>14.8</i>	<i>14.6</i>	<i>13.1</i>	<i>12.4</i>

Viri podatkov: ZRSZ, ocene, projekcije ZMAR.

Tabela 16: Investicije v infrastrukturo

	V mio SIT				stopnje rasti v %		
	1996	1997	1998	I-VIII.1999	1997	1998	I-VIII.1999
Plačila za investicije skupaj	295,703	307,161	350,213	271,113	3.9	14.0	16.1
Infrastruktura in negospodarstvo	157,432	198,881	224,596	148,244	26.3	12.9	-1.0
I. Gospodarska infrastruktura	100,319	133,881	142,449	100,329	33.5	6.4	5.6
1. Prometna infrastruktura	81,239	113,686	124,579	84,927	39.9	9.6	2.3
- . - eleznice	2,385	2,087	10,327	2,849	-12.5	394.8	-58.6
- zračni promet	337	446	452	191	32.3	1.3	-36.6
- ceste in avtoceste	48,210	59,377	46,964	53,255	23.2	-20.9	70.1
- pošta in telekomunikacije	18,335	19,998	24,087	23,853	9.1	20.4	48.5
- ostalo	1,399	2,077	2,386	2,051	48.5	14.9	28.9
- proračun	10,573	29,701	40,363	2,728	180.9	35.9	-89.9
2. Energetika	19,080	20,195	17,870	15,402	5.8	-11.5	29.3
- oskrba z elektriko	13,042	13,815	12,141	11,310	5.9	-12.1	39.7
- oskrba s plinom	1,078	1,066	633	314	-1.1	-40.6	-25.6
- oskrba s toplo vodo	925	777	1,173	823	-16.0	51.0	5.2
- oskrba s hladno vodo	4,035	4,537	3,923	2,955	12.4	-13.5	13.0
II. Negospodarstvo	57,113	65,000	82,147	47,915	13.8	26.4	-12.5
1. Javna uprava in obramba	48,259	55,910	73,535	38,390	15.9	31.5	-21.7
- javna uprava	43,915	53,928	71,005	36,646	22.8	31.7	-22.6
- posebne dejavnosti	3,888	1,847	2,271	1,410	-52.5	23.0	-6.9
- obvezno socialno zavarovanje	456	135	259	334	-70.4	91.9	93.4
2. Izobraževanje	3,950	3,140	3,078	2,058	-20.5	-2.0	0.3
- osnovne šole in VVZ	1,170	1,114	906	574	-4.8	-18.7	-5.0
- srednje šole	418	226	291	159	-45.9	28.8	-18.0
- visoke šole	1,303	1,209	1,197	867	-7.2	-1.0	8.6
- izobraževanje odraslih	1,059	591	684	458	-44.2	15.7	0.4
3. Zdravstvo	4,904	5,950	5,534	7,467	21.3	-7.0	102.4
- zdravstvo	3,535	4,613	4,469	5,870	30.5	-3.1	97.0
- veterina	94	83	65	105	-11.7	-21.7	142.3
- socialno varstvo	1,275	1,254	1,000	1,492	-1.6	-20.3	123.8

(nadaljevanje na naslednji strani)

Tabela 16: Investicije v infrastrukturo - nadaljevanje

	struktura v %			
	1996	1997	1998	I-VIII.1999
Plačila za investicije skupaj	53.2	64.7	64.1	54.7
Infrastruktura in negospodarstvo	100.0	100.0	100.0	100.0
I. Gospodarska infrastruktura	63.7	67.3	63.4	67.7
1. Prometna infrastruktura	51.6	57.2	55.5	57.3
- · · · · · elzнице	1.5	1.0	4.6	1.9
- zračni promet	0.2	0.2	0.2	0.1
- ceste in avtoceste	30.6	29.9	20.9	35.9
- pošta in telekomunikacije	11.6	10.1	10.7	16.1
- ostalo	0.9	1.0	1.1	1.4
- proračun	6.7	14.9	18.0	1.8
2. Energetika	12.1	10.2	8.0	10.4
- oskrba z elektriko	8.3	6.9	5.4	7.6
- oskrba s plinom	0.7	0.5	0.3	0.2
- oskrba s toplo vodo	0.6	0.4	0.5	0.6
- oskrba s hladno vodo	2.6	2.3	1.7	2.0
II. Negospodarstvo	36.3	32.7	36.6	32.3
1. Javna uprava in obramba	30.7	28.1	32.7	25.9
- javna uprava	27.9	27.1	31.6	24.7
- posebne dejavnosti	2.5	0.9	1.0	1.0
- obvezno socialno zavarovanje	0.3	0.1	0.1	0.2
2. Izobraževanje	2.5	1.6	1.4	1.4
- osnovne šole in VVZ	0.7	0.6	0.4	0.4
- srednje šole	0.3	0.1	0.1	0.1
- visoke šole	0.8	0.6	0.5	0.6
- izobraževanje odraslih	0.7	0.3	0.3	0.3
3. Zdravstvo	3.1	3.0	2.5	5.0
- zdravstvo	2.2	2.3	2.0	4.0
- veterina	0.1	0.0	0.0	0.1
- socialno varstvo	0.8	0.6	0.4	1.0

Vir: APP Agencija RS za plačilni promet

Tabela 17: Osnovne značilnosti aktivnosti in brezposelnosti po regijah

Regija	Stopnja aktivnosti, v %			Registrirana stopnja brezposelnosti, v %			Delež mladih med brezposelnimi, v %		
	1997	1998	I-VI 1999	1997	1998	I-VI 1999	1997	1998	I-VI 1999
Osrednjeslovenska	63.4	63.9	64.6	10.8	11.0	10.8	47.6	49.0	48.9
Obalno-kraška	60.6	61.1	61.2	11.0	10.6	10.4	54.9	56.4	56.1
Gorenjska	62.0	61.8	62.2	12.0	12.6	12.5	52.5	53.8	54.5
Goriška	61.0	60.9	60.9	9.6	9.2	8.0	50.4	51.1	52.7
Savinjska	63.9	64.5	64.0	16.1	16.7	15.9	49.3	50.2	50.3
Dolenjska	65.7	65.8	65.5	12.3	10.4	10.3	48.9	51.9	51.2
Pomurska	63.9	64.6	63.4	17.8	18.7	18.8	42.2	41.8	42.9
Notranjsko-kraška	62.4	63.1	64.0	12.0	12.5	12.1	52.5	53.3	54.8
Podravska	61.0	61.4	61.5	22.7	22.0	21.2	48.1	49.2	49.2
Koroška	59.8	60.0	60.5	13.0	13.0	12.0	52.5	52.6	50.3
Posavska	62.6	64.4	62.7	16.4	15.9	15.5	45.2	48.2	47.3
Zasavska	60.9	61.6	61.7	17.9	19.2	18.1	55.8	54.7	55.9
Slovenija	62.7	63.0	63.1	14.4	14.5	14.0	48.8	49.9	50.0

Regija	Delež mladih med brezposelnimi, v %			Delež brezposelnih s I. in II. stopnjo izobrazbe, v %		
	1997	1998	I-VI 1999	1997	1998	I-VI 1999
Osrednjeslovenska	25.5	23.2	24.3	42.9	43.1	44.4
Obalno-kraška	28.1	25.6	25.6	45.6	43.6	44.0
Gorenjska	25.5	22.3	22.5	45.8	45.7	47.8
Goriška	31.3	29.2	30.6	44.9	44.1	45.2
Savinjska	31.1	28.9	28.8	49.0	48.5	48.6
Dolenjska	27.8	22.5	22.3	57.8	59.6	60.8
Pomurska	37.4	34.5	32.7	58.0	56.2	56.9
Notranjsko-kraška	30.2	27.3	27.2	43.7	42.9	45.6
Podravska	27.9	25.0	24.1	45.1	45.2	46.3
Koroška	33.8	27.6	27.1	46.2	47.0	47.5
Posavska	31.8	28.5	27.2	47.5	47.5	49.7
Zasavska	31.2	29.4	28.3	49.4	48.2	49.7
Slovenija	29.1	26.3	26.0	47.1	46.9	48.0

Vir: SURS, ZRSZ, preračuni ZMAR

UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

- BS(1999a): Bilten, Banka Slovenije, različne številke
- BS(1999b): Denarni pregled - mesečna informacija, Analitsko raziskovalni center - Banka Slovenije, različne številke
- DZS (1999) . Priopćenja Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, različne številke
- DWF(1999): Die Lage der Weltwirtschaft und der Deutschen Wirtschaft in Hertz 1999. Essen, oktober
- EC (1999): 1999 Regular Report on Slovenia's Progress towards Accession, European Commission, november
- EIU (1999a): Country Report Croatia, 3rd quarter 1999, Economist Intelligence Unit, London, avgust
- EIU (1999b): Country Report Bosnia and Herzegovina, 3rd quarter 1999, Economist Intelligence Unit, London, avgust
- Energetski zakon. Uradni list RS, št. 79/99:
- Euromoney (1999): Country risk. september
- EUROSTAT (1999): News releases, različne številke
- Gmeiner, Pavle (1999): Tehnološki razvoj, Ekonomsko ogledalo, vol 5, št.9 (oktober) str. 19
- HNB (1999): Bilten. Hrvatska narodna banka, različne številke
- IFO (1999): IFO Digest – A Quarterly Journal on Economic Trends in the Federal Republic of Germany. IFO Institut for Economic Research, Munich, Vol. 22, No. 1 (september)
- IMD (1999) The World Competitiveness Yearbook, Mednarodni inštitut za management, Lusanne

IMF (1999): IMF World Economic Outlook. International Monetary Fund, Washington, september

Koeke, Jens (1999): Institutional investment in Central and Eastern Europe - Investment Criteria of Western Portfolio managers. Paper presented at the conference Institutions in transition, Maribor, oktober

Letno poročilo o državnih pomočeh v Sloveniji za leti 1997 in 1998. Poročevalec Državnega zbora R Slovenije, št. 56/99, julij

MDDZS (1999a): Program ukrepov aktivne politike zaposlovanja v R Sloveniji za leto 1999

MDDSZ (1999b): Nacionalni akcijski program zaposlovanja za leti 2000 in 2001. Delovno gradivo, oktober

MDDSZ (1999c): Strateški cilji razvoja trga dela do leta 2006. Delovno gradivo, oktober

OECD (1999a): OECD Economic Outlook. Organisation for Economic Cooperation and Development, Pariz, junij

OECD (1999b) Main Economic Indicators, Pariz, september

Predlog Proračuna R Slovenije za leto 2000. Poročevalec Državnega zbora RS, št. 74 I-X/99

Predlog zakona o podpori gospodarskim družbam pri razvoju novih tehnologij in vzpostavljanju in delovanju njihovih razvojnih enot v obdobju od leta 2000 do 2003. Poročevalec Državnega zbora RS, št. 63/99

Predlog zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje-Hrastnik, ekološki sanaciji Termoelektrarne Trbovlje II in spodbujanju razvojnega prestrukturiranja zasavske regije. Poročevalec Državnega zbora RS, št. 43/99:

Rojec, Matija ; Kovač, Matej (1999): Strategija spodbujanja NTI v Slovenijo v pogojih notranjega trga EU. Ljubljana, Fakulteta za družbene vede, Center za mednarodne odnose, tipkopolis, oktober

ZRSZ (1999): Mesečne informacije, Zavod R Slovenije za zaposlovanje, različne številke

Stare, Metka (1999a): Analiza mednarodne menjave Slovenije s storitvami in njene širše razsežnosti. Fakulteta za družbene vede, tipkopolis, april

Stare, Metka (1999b): Mednarodna menjava storitev, Ekonomsko ogledalo, Let. 5, št. 8 (september) str. 11

SURS(1999): Statistične informacije, Statistični urad R Slovenije, različne številke

ZMAR (1999): Analiza gospodarskih gibanj v Sloveniji s ciljno projekcijo razvoja do leta 2003. Pomladansko poročilo, Urad za makroekonomske analize in razvoj, Ljubljana, junij

WIFO (1998): Prognose für 1999 und 2000, Austrian Institute of Economic Research, Dunaj, oktober

WIIW (1999a): The Vienna Monthly Report. The Vienna Institute for Comparative Economic Studies, Vienna, oktober

WIIW (1999b): Research Reports. The Vienna Institute for Comparative Economic Studies, Vienna, junij